

Prima pagină>Proceduri judiciare>Cauze civile>Care este instanța competentă

Care este instanța competentă

Dreptul UE prevede care este instanța competentă în cazul în care ambele părți la un litigiu au inițiat acțiuni în țări ale UE diferite.

De exemplu, în urma unui accident rutier între două persoane care locuiesc în Germania și, respectiv, Franța, este posibil ca acestea să intenționeze o acțiune în despăgubiri una împotriva celeilalte în statul membru în care locuiesc.

Dreptul Uniunii Europene (UE) stabilește instanța și statul membru competent pentru judecarea cauzei, pentru a evita hotărârile contradictorii. Regula generală este că o persoană trebuie urmărită în justiție în statul în care își are domiciliul. În plus, în cazuri specifice, pot fi invocate în mod alternativ alte reguli în materie de competență, de exemplu, persoana care nu își îndeplinește obligațiile care îi revin în temeiul contractului poate fi acționată în justiție la locul de executare a obligației în cauză (de pildă la locul în care mărfurile achiziționate ar fi trebuit să fie livrate). Există norme speciale pentru protejarea anumitor grupuri, cum ar fi consumatorii, lucrătorii și persoanele asigurate.

În dreptul familiei, există norme ale UE care stabilesc unde este judecat un litigiu privind divorțul, responsabilitatea părinților sau obligația de întreținere.

Pentru informații detaliate de la nivel național, selectați drapelul țării care vă interesează.

După ce ați stabilit, pe baza normelor privind jurisdicția, statul membru în care trebuie să intentați acțiunea, trebuie să identificați în mod concret instanța competentă.

Atlasul Judiciar European în materie civilă conține numele și adresele tuturor instanțelor din statele membre care sunt competente în materie civilă și comercială (instanțe de prim grad de jurisdicție, instanțe de apel etc.), precum și competența teritorială a acestora.

Ultima actualizare: 18/01/2019

Această pagină este administrată de Comisia Europeană. Informațiile de pe această pagină nu reflectă în mod necesar poziția oficială a Comisiei Europene. Comisia nu își asumă nici o răspundere în legătură cu oricare din informațiile sau datele conținute în prezentul document sau la care acesta face referire. Vă rugăm să consultați avizul juridic în legătură cu normele privind drepturile de autor în cazul paginilor de internet ale Comunității Europene.

Jurisdicție - Belgia

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

A se vedea mai jos.

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

Introducere

Din motive de claritate, având în vedere caracteristicile specifice ale ordinii juridice belgiene, vom analiza întrebările 1 și 2.1 împreună.

În primul rând, ar trebui să se facă distincție între competența de atribuire (*compétence d'attribution/volstreckte bevoegdheid*, cunoscută și sub denumirea de competență materială *compétence matérielle/materiële bevoegdheid*), și competența teritorială (*compétence territoriale/territoriale bevoegdheid*).

În orice acțiune se formulează o cerere, adesea cu valoare pecuniară, iar întinderea competenței materiale a unei instanțe este stabilită printr-o reglementare care precizează natura și valoarea cererilor pe care instanța respectivă poate să le soluționeze.

Acest răspuns la întrebările 1 și 2.1 privește competența materială.

Instanțele inferioare nu au competență pe întreg teritoriul Belgiei. Potrivit legii, țara este împărțită în diverse circumscripții (cantoane, arondismente etc.).

Fiecare instanță este competentă numai în propria sa circumscripție. Acest fenomen este cunoscut sub numele de competență teritorială, care este descrisă în răspunsul la întrebarea 2.2.

Competența de fond: instanța de prim grad de jurisdicție

Instanța de prim grad de jurisdicție (*tribunal de première instancel/rechtbank van eerste aanleg*) are „competență de fond” (*plénitude de compétences/volheid van bevoegdheid*). Aceasta înseamnă că instanța de prim grad de jurisdicție, spre deosebire de celelalte instanțe, poate soluționa toate cauzele, inclusiv cauzele care intră în competența altor instanțe.

Articolul 568 din Codul judiciar (*Code judiciaire/Gerechtelijk Wetboek*) prevede că instanța de prim grad de jurisdicție va soluționa toate cererile, cu excepția celor care trebuie introduse direct în fața instanței de apel (*cour d'appell/hof van beroep*) sau în fața Curții de Casație (*Cour de cassation/Hof van Cassatie*).

Competența de fond de care dispune instanța de prim grad de jurisdicție este „condiționată”, în sensul că un pârât poate obiecta că instanța nu este competentă întrucât o altă instanță are competență specială în raport cu obiectul cauzei. Totodată, instanța de prim grad are competență exclusivă în anumite cauze. Anumite tipuri de litigii trebuie formulate în fața instanței de prim grad de jurisdicție, chiar și în cazul în care valoarea cererii este mai mică de 2 500 EUR, un exemplu fiind cererile privind statutul persoanei.

Alte instanțe

Mai jos este prezentată o listă a celorlalte instanțe, împreună cu o scurtă descriere a competenței lor materiale.

a) Judecătorul de pace

În temeiul articolului 590 din Codul judiciar, judecătorul de pace (*juge de paix/vrederechter*) are competență generală cu privire la toate cererile cu o valoare mai mică de 2 500 EUR, cu excepția celor pe care legea le atribuie în mod expres unei alte instanțe. Pe lângă această competență generală, judecătorul de pace are, de asemenea, o competență specială (a se vedea articolele 591, 593 și 594 din Codul judiciar) sau o competență exclusivă (articolele 595 și 597 din Codul judiciar) în ceea ce privește anumite cauze, indiferent de valoarea cererii. Exemple de cauze care țin de competența specială a judecătorului de pace sunt litigiile în legătură cu contractele de închiriere, cu proprietatea comună, cu drepturile de trecere și alte servituzi și cu plățile aferente obligației de întreținere. Judecătorul de pace are competența de a soluționa actele de adopție și recunoașterile de paternitate. Exproprierea urgente și aplicarea de sigilii pe bunuri intră în competența exclusivă a judecătorului de pace.

b) Instanța de poliție

În conformitate cu articolul 601 a din Codul judiciar, instanța de poliție (*tribunal de police/politierechtbank*) soluționează toate acțiunile în despăgubire rezultate în urma accidentelor rutiere, indiferent de valoare. În aceste cauze, instanța de poliție are competență exclusivă.

c) Instanța comercială

În temeiul articolului 573 din Codul judiciar, instanța comercială (*tribunal de commerce/rechtbank van koophandel*) judecă, în primă instanță, litigiile dintre întreprinderi, și anume litigiile dintre persoanele sau firmele implicate într-o activitate economică pe termen lung care privesc acte efectuate ca parte a acestei activități și care nu se încadrează în competența specială a unei alte instanțe.

Un reclamant care nu are calitatea de întreprindere care introduce o acțiune în justiție împotriva unei întreprinderi poate opta să formuleze cauza în fața instanței comerciale. De asemenea, instanța comercială judecă litigiile referitoare la cambii și bilete la ordin.

Pe lângă această competență generală, instanța comercială are competență specială și competență exclusivă în anumite cauze. Cauzele care intră în sfera sa de competență specială sunt enumerate la articolul 574 din Codul judiciar. Printre acestea se numără litigiile referitoare la societăți comerciale și acțiunile privind navigația maritimă și navigația interioară. În temeiul articolului 574 alineatul (2) din Codul judiciar, instanța comercială are competență exclusivă în acțiunile și litigiile care rezultă în mod direct din procedurile de faliment și de reorganizare judiciară în conformitate cu Legea privind falimentul din 8 august 1997 (*loi du 8 août 1997 sur les faillites/faillissements/wet van 8 augustus 1997*) și cu Legea din 31 ianuarie 2009 privind continuitatea întreprinderilor (*loi du 31 janvier 2009 relative à la continuité des entreprises/wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen*), dacă acestea sunt reglementate de legea specială aplicabilă procedurilor de faliment și de reorganizare judiciară.

d) Instanța de dreptul muncii

Instanța de dreptul muncii (*tribunal du travail/arbeidsrechtbank*) este principala instanță specială și deține, în esență, competența în cauzele care îi sunt atribuite în mod specific. Aceste cauze sunt descrise la articolul 578 și următoarele din Codul judiciar și sunt următoarele:

litigiile de muncă;

litigiile privind accidentele de muncă și bolile profesionale;

litigiile privind securitatea socială.

Instanța de dreptul muncii are competență exclusivă în ceea ce privește aplicarea sancțiunilor administrative prevăzute de legile și reglementările menționate la articolele 578-582 și de Legea privind amenziile administrative aplicabile în caz de încălcare a anumitor legi sociale (*loi relative aux amendes administratives applicables en cas d'infraction à certaines lois sociales/wet betreffende de administratieve geldboeten in geval van inbreuk op sommige sociale wetten*), precum și în ceea ce privește procedurile colective de plată a datoriiilor.

e) Președinții completurilor de judecată din cadrul instanțelor inferioare – procedura măsurilor provizorii

Articolele 584-589 din Codul judiciar prevăd că președinții completurilor de judecată din cadrul instanțelor de prim grad de jurisdicție, din cadrul instanței comerciale și din cadrul instanței de dreptul muncii au competența, în toate cauzele urgente, să pronunțe hotărâri intermediare în materiile care intră în competența instanței de care aparțin [procedura măsurilor provizorii (*référé/kort geding*)]. Condiția este ca respectiva cauză să fie urgentă și ca decizia să fie doar o decizie intermediară, și anume o decizie care nu va influența cauza în sine. Exemple în acest sens sunt ordinele prin care se dispune efectuarea unei expertize, audierea unui martor etc.

f) Instanța competentă în materie de sechestr

Instanța competentă în materie de sechestr (*juge des saisies/beslagrechter*, a se vedea articolul 1395 din Codul judiciar) judecă toate cererile privind sechestrul asigurător (*saisies conservatoires/bewarende beslagen*), executarea hotărârilor, precum și măsurile luate de Oficiul pentru creanțe de întreținere prevăzute de Legea din 21 februarie 2003 de instituire a Oficiului pentru creanțe de întreținere din cadrul Serviciului Public Federal pentru Finanțe (*loi du 21 février 2003 créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances/wet van 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën*).

g) Instanța pentru minori

Protecția tinerilor este o responsabilitate a comunităților componente ale statului federal belgian, însă organizarea instanțelor pentru minori rămâne o chestiune federală și este reglementată de Legea federală privind protecția tinerilor din 8 aprilie 1965 (*loi relative à la protection de la jeunesse du 8 avril 1965/wet op de jeugdbescherming van 8 april 1965*). Instanța pentru minori (*tribunal de la jeunesse/jeugdrechtbank*) este o secție a instanței de prim grad de jurisdicție care se ocupă cu adoptarea de măsuri de protecție a tinerilor.

h) Instanța de dreptul familiei

Instanța de dreptul familiei (*tribunal de la famille/familierechtbank*) este competentă în cazul tuturor litigiilor care privesc familia. În special (articolul 572a din Codul judiciar), aceasta are competență în următoarele litigii:

litigii între soți și între partenerii legali;

litigii privind autoritatea părintească;

litigii privind obligațiile de întreținere;

litigii privind regimul proprietății matrimoniale.

2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

Principiul de bază în sistemul juridic belgian este că reclamantul dispune de libertate de alegere. Norma generală este prevăzută la articolul 624 alineatul (1) din Codul judiciar. În general, reclamantul introduce acțiunea în fața instanței de la locul unde pârâtul sau unul dintre pârâți își are domiciliul (*domicile/woonplaats*).

Ce se întâmplă dacă pârâtul nu este persoană fizică, ci persoană juridică? Adresa unei persoane juridice este adresa la care se află sediul social al acesteia (*siège/hoofdzetel*), și anume locul din care aceasta este administrată.

2.2.2 Reglementări particulare

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

Reclamantul are dreptul să formuleze acțiunea în fața unei alte instanțe în anumite cazuri. Aceste opțiuni sunt descrise în special la articolul 624 alineatele (2) -(4) din Codul judiciar. Pe lângă instanța de la locul în care pârâtul sau unul dintre pârâți își are domiciliul, reclamantul poate opta pentru:

instanța de la locul în care au luat naștere una sau mai multe dintre obligațiile în litigiu sau de la locul în care obligațiile sunt, au fost sau ar fi trebuit să fie îndeplinite;

instanța în a cărei circumscripție se află o adresă de corespondență acceptată pentru solicitarea documentului în litigiu;

instanța de la locul în care un executor judecătoresc (*huissier de justice/gerechtsdeurwaarder*) a discutat personal cu pârâtul, în cazul în care pârâtul sau pârâții nu au niciun domiciliu în Belgia sau în străinătate.

Potrivit tot unei jurisprudențe constante, în cadrul procedurii măsurilor provizorii, competența teritorială revine președintelui completului de judecată de la locul în care urmează să fie executată hotărârea.

În ceea ce privește plata obligațiilor de întreținere, potrivit prevederilor articolului 626 din Codul judiciar, cererile în materie de întreținere conexe cu dreptul la asistență pentru integrare socială pot fi formulate în fața instanței de la domiciliul reclamantului (și anume, membrul familiei care are dreptul la întreținere).

Aceste norme, prevăzute la articolele 624 și 626, sunt normele care se aplică în lipsa unor dispoziții contrare, iar părțile sunt libere să se abată de la acestea. Prin urmare, părțile pot încheia un acord de alegere a forului, în care să prevadă că orice eventual litigiu va fi formulat numai în fața anumitor instanțe de prim grad de jurisdicție.

Cu toate acestea, există unele excepții de la acest principiu de bază cu privire la libertatea de alegere.

Legislația identifică o serie de cauze în care reclamantul nu are posibilitatea de alegere. Aceste cauze sunt enumerate în special la articolele 627-629 din Codul judiciar. Exemple în acest sens sunt:

în litigiile referitoare la contractele de muncă [articolul 627 alineatul (9)]: este competentă instanța de la locul în care se află mina, fabrica, atelierul, magazinul, biroul sau, în general, spațiile folosite pentru funcționarea întreprinderii sau desfășurarea profesiei sau a activității societății comerciale, a asociației sau a grupului;

în cazul cererilor de divorț sau de separare legală pe motive de alterare definitivă a raporturilor conjugale [articolul 628 alineatul (1)]: este competentă instanța de la locul ultimei reședințe conjugale sau de la domiciliul părâtului.

Chiar și în aceste cazuri, există totuși o oarecare libertate de alegere. Articolul 630 din Codul judiciar prevede că părțile pot conveni să se abată de la aceste dispoziții legale după nașterea litigiului. Cu toate acestea, orice astfel de acorduri încheiate înainte de nașterea litigiului sunt nule și neavenite.

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care părâtul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

În anumite cauze, în special în cele descrise la articolele 631-633 din Codul judiciar, o singură instanță are competență jurisdicțională teritorială exclusivă. În acest caz, reclamantul nu beneficiază de niciun drept de alegere și nu poate fi încheiat niciun acord de alegere a forului, înainte sau după nașterea litigiului. Printre aceste cauze se numără următoarele:

falimentul [articolul 631 alineatul (1) din Codul judiciar]: instanța comercială competentă să declare falimentul este instanța de la locul unde comerciantul își are locul principal de desfășurare a activității sau, în cazul unei persoane juridice, locul în care aceasta își are sediul la data falimentului sau a formulării cererii în instanță. Falimentul secundar: instanța comercială în circumscripția căreia întreprinderea în faliment își are locul relevant de desfășurare a activității. În cazul în care există mai multe locuri de desfășurare a activității, instanța competentă este prima instanță sesizată cu cererea de faliment; reorganizarea judiciară [articolul 631 alineatul (2) din Codul judiciar]: instanța comercială competentă este instanța în a cărei circumscripție debitorul își are locul principal de desfășurare a activității sau, în cazul unei persoane juridice, instanța în a cărei circumscripție persoana juridică își are sediul la data la care a fost depusă cererea;

litigiile referitoare la aplicarea legislației fiscale (articolul 632): instanța competentă este instanța de pe lângă instanța de apel în circumscripția căreia se află administrația prin intermediul căreia a fost sau urmează să fie colectat impozitul sau, dacă litigiul nu privește colectarea unor impozite, instanța de apel de la locul în care își are sediul autoritatea fiscală care a emis decizia atacată. Cu toate acestea, în cazul în care procedurile se desfășoară în limba germană, instanța de prim grad de jurisdicție din Eupen are competență exclusivă;

cererile cu privire la sechestrul asigurător și măsurile de executare (articolul 633): competența revine instanței de la locul instituirii sechestrului, cu excepția cazului în care legea prevede altfel. În cazul unei ordonanțe de înființare a unei poprii (*saisie-arrêt/ beslag onder derden*), instanța competentă este instanța de la locul în care își are domiciliul debitorul urmărit. În cazul în care domiciliul debitorului urmărit este în afara Belgiei sau este necunoscută, instanța competentă este instanța de la locul de executare a poprii [a se vedea de asemenea articolul 22 alineatul (5) din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială].

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

Astfel cum s-a arătat deja mai sus, normele prevăzute la articolele 624 și 626 se aplică în lipsa unor dispoziții contrare, iar părțile sunt libere să se abată de la acestea. Părțile pot încheia un acord de alegere a forului, în care să prevadă că orice eventual litigiu va fi formulat numai în fața anumitor instanțe de prim grad de jurisdicție.

În cazurile menționate la articolele 627-629 din Codul judiciar, înainte de nașterea litigiului nu poate fi încheiat niciun acord de alegere a forului. Totuși, în temeiul articolului 630, aceste acorduri se pot încheia după nașterea litigiului.

În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

Răspunsul la această întrebare este conținut în răspunsul la întrebările 1 și 2.

Linkuri

Articolele relevante din Codul judiciar: [🇧🇪 Serviciul Public Federal pentru Justiție](#)

Faceți clic pe *Législation consolidée/ Geconsolideerde wetgeving* (Legislația consolidată).

La rubrica *Nature juridique/ Juridische aard* (Natura juridică), selectați *Code judiciaire/ Gerechtiglijk Wetboek* (Codul judiciar).

În câmpul *Mot(s)/Woord(en)* [Cuvânt (cuvinte)], introduceți „624”.

Faceți clic pe *Recherche/ Opzoeking* (Căutare).

Faceți clic pe *Listel/ Lijst* (Listă).

* Faceți clic pe *Justice de A à Z/ Justitie van A tot Z* (Justiție de la A la Z).

* Selectați: *Cours: compétence/ Hoven: bevoegdheid* (Instanțe: competența judiciară).

Ajutor pentru căutarea instanței cu competență teritorială: [🇧🇪 Serviciul Public Federal pentru Justiție](#)

Faceți clic pe *Compétence territoriale/ Territoriale bevoegdheid* (Competență teritorială).

Ultima actualizare: 25/09/2019

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Jurisdicție - Bulgaria

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

În conformitate cu Constituția Bulgariei, justiția este înfăptuită de Curtea Supremă, de Curtea Supremă Administrativă, de instanțele de apel, de instanțele provinciale, de instanțele militare și de instanțele districtuale. De asemenea, prin lege pot fi înființate instanțe specializate. Instanțele extraordinare nu sunt permise. În conformitate cu Legea privind autoritatea judecătorească, instanțele administrative sunt situate în aceleași localități și au aceeași competență teritorială ca instanțele provinciale. În cazul în care doriți modificarea, abrogarea sau anularea unei decizii a unei autorități publice sau doriți să solicitați instanței să oblige o autoritate publică să emită o anumită decizie sau considerați că o autoritate publică a acționat în mod greșit sau nu a acționat în mod

corespunzător, trebuie să vă adresați unei instanțe administrative, cu excepția cazului în care cauza dumneavoastră este de competența Curții Supreme Administrative. Nu există alte instanțe specializate. În cazul în care sunteți parte într-un litigiu civil, cauza dumneavoastră va fi soluționată de o instanță civilă de drept comun. Conform Codului de procedură civilă, materiilor care implică o urgență specială și cauzelor privind căsătoria și starea civilă, procedurile de punere sub tutelă, partajul judiciar, protecția și restituirea posesiei, actele și acțiunile colective, li se aplică norme de procedură speciale. Conform Codului de procedură civilă, norme de procedură speciale se aplică, de asemenea, anumitor proceduri nelitigioase, cum ar fi cererile de eliberare a unui titlu executoriu. Conform Legii comerțului, norme speciale se aplică, de asemenea, în cazul procedurilor de insolvență aflate pe rolul secțiilor comerciale ale instanțelor provinciale care au competența inițială.

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

În conformitate cu Codul de procedură civilă bulgar, trebuie să formulați o cerere la instanța districtuală (*rayonen sad*), cu excepția cazului în care cauza dumneavoastră este de un tip pentru care instanțele provinciale (*okrazhen sad*) dețin competență inițială.

Trebuie să formulați o cerere la instanța provincială în cazul în care cauza dumneavoastră privește: stabilirea sau contestarea filiației, încetarea unui raport de adopție, declararea judiciară a incapacității unei persoane sau ridicarea acestei incapacități,

dreptul de proprietate sau drepturile reale asupra unui imobil în cazul în care valoarea cererii dumneavoastră este mai mare de 50 000 BGN, un litigiu civil sau comercial care are drept obiect o sumă mai mare de 25 000 BGN (cu excepția cazului în care cauza dumneavoastră privește plata întreținerii, o creanță în temeiul legislației muncii sau recuperarea cheltuielilor neautorizate),

înregistrarea inadmisibilă, nulă sau incorectă a unei societăți pentru care legea prevede că instanțele provinciale au competență inițială,

un litigiu supus examinării de către instanța provincială în temeiul unei alte legi,

creanțe, indiferent de valoarea lor, conexe într-o singură cauză aflată în competența unei instanțe provinciale, în cazul în care acestea urmează să fie examinate în cadrul aceleiași proceduri.

Dacă doriți să vă apărați drepturile în calitate de asociat al unei societăți, să atacați o decizie a acționarilor unei societăți, să obțineți anularea actelor constitutive ale unei societăți, să obțineți închiderea unei societăți sau să inițiați proceduri de insolvență, trebuie să formulați o cerere la instanța provincială în circumscripția căreia societatea își are sediul social.

2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

Trebuie să formulați o cerere la instanța judecătorească competentă în districtul (*rayon*) în care pârâțul își are reședința sau sediul social sau sediul central. Dacă litigiul dumneavoastră este cu o instituție guvernamentală sau cu o persoană juridică, trebuie să formulați cererea la instanța în circumscripția căreia acestea își au sediul sau sediul social. În cazul în care aveți un litigiu direct cu o sucursală a unei societăți, aveți posibilitatea să formulați cererea și în fața instanțelor în circumscripția cărora se află sediul sucursalei.

În cazul în care doriți să introduceți o acțiune civilă împotriva statului bulgar, trebuie să vă adresați instanțelor din districtul în care a luat naștere litigiul sau, în cazul în care acesta a luat naștere în afara Bulgariei, instanțelor din Sofia.

În cazul în care doriți să inițiați o procedură împotriva unei persoane care nu are o adresă cunoscută, trebuie să formulați o cerere la instanțele în circumscripția cărora este rezident avocatul sau reprezentantul său legal sau, în cazul în care acest lucru nu este posibil, la instanțele în circumscripția cărora se află reședința dumneavoastră. Acest lucru este valabil și în cazul în care persoana respectivă este rezidentă în afara Bulgariei. În cazul în care și dumneavoastră aveți reședința în afara Bulgariei, trebuie să formulați cererea la instanțele din Sofia.

Dacă doriți să declanșați o procedură judiciară împotriva unui minor sau a unei persoane fără capacitate juridică, trebuie să vă adresați instanțelor în circumscripția cărora se află reședința reprezentantului legal al acestora.

În cazul în care acțiunea dumneavoastră privește o succesiune, retragerea parțială sau completă a unui testament, împărțirea unei succesiuni sau anularea unui partaj voluntar, trebuie să vă adresați instanțelor în circumscripția cărora este executat testamentul. În cazul în care defunctul este cetățean bulgar, însă testamentul este executat în afara Bulgariei, acțiunea trebuie formulată fie la instanțele în circumscripția cărora se află ultima reședință a defunctului din Bulgaria sau locul în care se află patrimoniul succesoral.

Pentru a contesta o decizie emisă de o autoritate publică, trebuie să vă adresați Curții Administrative (*Administrativen sad*) în circumscripția căreia se află sediul central al autorității respective. În cazul în care acest sediu este în afara Bulgariei, cauza dumneavoastră intră în sfera de competență a Curții Administrative din Sofia (*Administrativen sad – grad Sofia*).

2.2.2 Reglementări particulare

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârâțul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

Pentru a realiza o creanță financiară pe baza unui contract, puteți, de asemenea, formula o cerere în fața instanțelor în circumscripția cărora locuiște în prezent cealaltă parte.

Dacă doriți să solicitați indemnizație de întreținere, puteți, de asemenea, sesiza instanțele în circumscripția cărora se află reședința dumneavoastră permanentă.

În cazul în care formulați o cerere cu privire la protecția consumatorilor, puteți, de asemenea, să vă adresați instanțelor în circumscripția cărora se află reședința dumneavoastră actuală sau permanentă.

Lucrătorii pot, de asemenea, formula o acțiune împotriva angajatorului lor la locul lor obișnuit de desfășurare a activității.

Litigiile de dreptul muncii dintre străini, întreprinderi sau asociații în participațiune străine al căror sediu social se află în Bulgaria, pe de o parte, și salariați străini care lucrează pentru ei pe teritoriul Bulgariei, pe de altă parte, țin de instanțele în circumscripția cărora se află sediul social al angajatorului, cu excepția cazului în care părțile au convenit altfel.

Litigiile de dreptul muncii dintre angajați cu cetățenie bulgară care lucrează în străinătate pentru angajatori bulgari țin de instanțele din Sofia în cazul în care cauza este introdusă împotriva angajatorului și de cele în a căror circumscripție se află reședința din Bulgaria a angajatului în cazul în care acțiunea este formulată împotriva angajatului.

În cazul în care ați suferit prejudicii, aveți opțiunea de a formula acțiunea în fața instanțelor în circumscripția cărora se află locul în care s-a produs prejudiciul. Dacă aveți nevoie să introduceți o acțiune împotriva unor părți care se află în arondismente judiciare diferite sau dacă acțiunea dumneavoastră privește un patrimoniu împărțit în mai multe arondismente judiciare, puteți sesiza instanțele din unul dintre aceste arondismente.

În cazul în care dumneavoastră sau organizația dumneavoastră doriți să solicitați despăgubiri ca urmare a unei decizii emise de o autoritate publică, puteți sesiza instanțele în circumscripția cărora locuiți sau aveți sediul social, cu excepția cazului în care acțiunea dumneavoastră este conexasă cu o cale de atac formulată chiar împotriva deciziei respective.

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care părătul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

În cazul în care acțiunea dumneavoastră privește drepturi reale asupra unui bun imobil, ieșirea din coproprietate prin partaj sau stabilirea limitelor ori restabilirea dreptului de proprietate asupra unei proprietăți imobiliare, trebuie să sesizați instanțele în circumscripția cărora se află bunul imobil respectiv. De asemenea, trebuie să sesizați instanța care deține competența pentru bunul imobil dacă cererea dumneavoastră privește un act care constată drepturi reale asupra bunului imobil respectiv sau divizarea, dizolvarea sau anularea unui act referitor la un bun imobil.

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

Cu toate acestea, părțile la un litigiu privind un bun imobil pot deroga de la normele de competență teritorială prin semnarea unui acord de atribuire a competenței unei anumite instanțe. Acest lucru nu este posibil totuși în cazul în care acțiunea dumneavoastră privește drepturi reale asupra unui bun imobil, ieșirea din coproprietate prin partaj sau stabilirea limitelor ori restabilirea dreptului de proprietate asupra unei proprietăți imobiliare, un act de constituire a unor drepturi reale asupra unui bun imobil sau divizarea, dizolvarea sau anularea unui act referitor la un bun imobil, cazuri în care legea este cea care determină instanța care are competență teritorială.

În cazul în care acțiunea dumneavoastră privește protecția consumatorilor sau dreptul muncii și ați fost de acord cu cealaltă parte sau cu celelalte părți cu privire la instanța care este competentă, acordul respectiv va fi valid doar dacă a fost semnat după nașterea litigiului.

Dacă aveți o creanță financiară, dumneavoastră și cealaltă parte puteți să ajungeți la un acord cu privire la soluționarea problemei prin intermediul arbitrajului, cu excepția cazului în care aceasta privește drepturi reale sau bunuri imobile, plata indemnizației de întreținere sau legislația muncii. Pentru a iniția o procedură de arbitraj, toate părțile implicate trebuie să încheie un acord procedural special (*arbitražno sporazumenie* sau acord de arbitraj). Curtea de arbitraj poate să utilizeze orice izvoare relevante de drept internațional și un izvor bulgar specific: Legea privind arbitrajul în litigiile comerciale internaționale (*Zakon za meždunarodniya trgovski arbitraž*). În conformitate cu această lege, acordul de arbitraj înseamnă că toate părțile implicate solicită unei curți de arbitraj să soluționeze toate conflictele sau o parte a acestora care pot apărea sau au apărut între acestea în cadrul unui anumit raport contractual sau necontractual. Acordul poate lua forma unei clauze compromisorii într-un alt contract sau a unui acord separat. Acordul de arbitraj trebuie întocmit în scris. Curtea de arbitraj poate fi o instituție permanentă sau poate fi instituită pentru a soluționa un anumit litigiu. Sediul curții de arbitraj poate fi în afara Bulgariei în cazul în care una dintre părți are în mod normal sediul în afara Bulgariei sau își are locul de desfășurare a activității în conformitate cu statutul său ori își are conducerea centrală în afara Bulgariei.

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

Singurele instanțe specializate în materie civilă din Bulgaria sunt instanțele administrative.

Toate cauzele administrative intră în competența instanțelor administrative, cu excepția celor care țin de competența Curții Supreme Administrative. Curtea Supremă Administrativă are competență inițială în cazul în care doriți să contestați: un regulament emis de o autoritate publică, alta decât un consiliu local, un regulament emis de Consiliul de miniștri, de prim-ministru, de un viceprim-ministru sau de un ministru, o decizie a Consiliului Judiciar Suprem, un regulament emis de Banca Națională a Bulgariei și orice alte regulamente pentru care legea prevede competența inițială a Curții Supreme Administrative.

Ultima actualizare: 27/09/2018

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Jurisdicție - Republica Cehă

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

Dreptul civil ceh nu conține norme procedurale care să desemneze instanțele specializate pentru soluționarea anumitor tipuri de cauze. În cauzele civile, instanța cu competență generală are, în principiu, competența să soluționeze toate litigiile în materie civilă. Acestea sunt definite din punct de vedere material, astfel încât în procedurile judiciare civile, instanțele soluționează și decid cu privire la litigii și alte cauze juridice care rezultă din raporturi de drept privat [secțiunea 7 alineatul (1) din Legea nr. 99/1963 Rep., Codul de procedură civilă, astfel cum a fost modificată]. Ulterior, de la 1 ianuarie 2014, în Republica Cehă a intrat în vigoare o nouă lege, Legea nr. 292/2013 Rep. privind procedurile judiciare speciale. Potrivit acestei legi, instanțele soluționează și decid cu privire la aspectele juridice prevăzute în respectiva lege.

În anumite cazuri, o reglementare specială conferă autorităților administrative competența de a decide cu privire la chestiuni de drept civil. Cu toate acestea, în acest caz, decizia adoptată de autoritatea administrativă poate fi întotdeauna revizuită ulterior de către o instanță civilă în procedurile prevăzute în partea V din Legea nr. 99/1963 Rep., Codul de procedură civilă, astfel cum a fost modificată (secțiunea 244 și următoarele).

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

În Republica Cehă, instanțele civile de prim grad de jurisdicție sunt instanțele districtuale (okresní soud) și instanțele regionale (*krajské soud*) și, în cazuri rare, Curtea Supremă a Republicii Cehe (*Nejvyšší soud České republiky*).

1. Instanțele districtuale au competența de a judeca acțiunea în primă instanță, cu excepția cazului în care legea prevede în mod expres că această competență revine instanțelor regionale sau Curții Supreme a Republicii Cehe.

2. a) În conformitate cu Legea nr. 99/1963 Rep., instanțele regionale au competență în următoarele cauze în primă instanță:

în litigii referitoare la încheierea unui acord privind plățile nedatorate ale prestației de asigurare de pensii, ale prestației de asigurare socială de sănătate sau ale sprijinului material, precum și în litigii referitoare la încheierea unui acord privind despăgubirile regresive plătite ca urmare a dreptului la prestații de asigurare socială de sănătate,

în litigii cu privire la nelegalitatea unei greve sau a încetării activității unei întreprinderi,

în litigii privind un alt stat sau străini care beneficiază de imunități și privilegii diplomatice, dacă aceste litigii intră în competența instanțelor cehe,

în litigii având ca obiect anularea unei decizii arbitrale privind executarea obligațiilor care decurg dintr-o convenție colectivă,

în cauze care rezultă din raporturi juridice legate de constituirea unor societăți comerciale, fundații, fonduri și fonduri de dotare și în litigii între societăți comerciale, partenerii sau membrii acestora, precum și în litigii între parteneri sau membri rezultate din participarea lor la societatea comercială,

în litigii între întreprinderi, parteneri sau membri și membrii organelor statutare ale acestora sau lichidatori, dacă litigiile au ca obiect exercitarea mandatului

membriilor organelor statutare sau lichidarea,

în litigii care decurg din legislația privind drepturile de autor,
în litigii privind protecția drepturilor încălcate sau amenințate de concurența neloială sau restricții nelegale în materie de concurență,
în chestiuni privind protecția denumirii și a reputației unei persoane juridice,
în litigii având ca obiect garanția financiară și în litigii legate de cambii, cecuri și instrumente de investiții,
în litigii care decurg din tranzacționări la bursa de mărfuri,
în chestiuni legate de adunările generale ale asociațiilor de proprietari și litigiile care decurg din acestea,
în chestiuni referitoare la transformarea societăților și a cooperativelor, inclusiv orice proceduri de despăgubire, în temeiul unei dispoziții legislative speciale,
în litigii privind achiziționarea unei instalații, un contract de leasing al unei instalații sau al unei părți a acesteia,
în litigii referitoare la contractele de lucrări de construcție care sunt contracte de achiziții publice peste prag, inclusiv bunurile necesare pentru executarea unor astfel de contracte.

b) În conformitate cu Legea nr. 292/2013 Rep., instanțele regionale au competență în următoarele cauze în primă instanță:

cauze cu privire la statutul persoanelor juridice, inclusiv dizolvarea și lichidarea acestora, numirea și revocarea membrilor organelor lor statutare sau a lichidatorului, transformarea acestora și aspectele privitoare la statutul beneficiarilor în general,
în chestiuni referitoare la custodia persoanelor juridice,
cauze privind cauțiunile depuse în vederea îndeplinirii obligațiilor de plată a unei contraprestații sau a unei despăgubiri către mai mult de o persoană pe baza unei hotărâri judecătorești în temeiul Legii societăților comerciale sau al Legii privind transformarea societăților și a cooperativelor (denumită în continuare „cauțiune obligatorie”),
în chestiuni legate de piața de capital,
în cauze privind acordul preliminar de desfășurare a unor anchete în materie de protecție a concurenței,
în cauze privind înlocuirea consimțământului unui reprezentant al Asociației Barourilor Cehe sau al Camerei Consultanților Fiscali pentru a avea acces la conținutul documentelor.

3. Curtea Supremă a Republicii Cehe are competență exclusivă și în primă instanță în procedurile de recunoaștere a hotărârilor judecătorești străine în materie de divorț, de separare legală, de anulare a căsătoriei și de constatare a existenței sau a inexistenței unei căsătorii, dacă cel puțin una dintre părți este cetățean al Republicii Cehe, în temeiul secțiunii 51 din Legea nr. 91/2012 Rep. privind dreptul internațional privat. Cu toate acestea, această procedură nu este urmată în momentul recunoașterii hotărârilor judecătorești din alte state membre ale UE în cauzele în care se aplică Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentul (CE) nr. 1347/2000, sau în cauzele în care se aplică un tratat bilateral sau multilateral care prevăd o altă procedură decât cea aplicabilă conform dreptului ceh.

Curtea Supremă are, de asemenea, competență în chestiunile referitoare la recunoașterea unei hotărâri judecătorești străine de stabilire sau de tăgăduire a filiației, în temeiul secțiunii 55 din Legea nr. 91/2012 Rep. privind dreptul internațional privat.

2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

Împrejurările existente la momentul inițierii procedurii sunt decisive pentru stabilirea competenței (a se vedea întrebarea 2.1) și a competenței teritoriale.

Orice modificare ulterioară a acestor împrejurări (de exemplu, modificarea locului de reședință al pârâtului) este, cu câteva excepții (transfer de competență pentru cauzele referitoare la îngrijirea minorilor, custodie și proceduri privind capacitatea juridică) nerelevantă.

În conformitate cu secțiunea 105 alineatul 1 din Legea nr. 99/1963, Codul de procedură civilă, instanța este, de regulă, autorizată să examineze competența teritorială numai la începutul procedurii - până la sfârșitul procedurii preliminare sau, dacă nu există o procedură preliminară, înainte de a începe să soluționeze fondul cauzei, și anume până în momentul în care solicită reclamantului să formuleze o acțiune în cadrul procedurii inițiale sau până când pronunță o hotărâre dacă pronunță fără organizarea unei ședințe. Ulterior, competența teritorială poate fi examinată numai dacă procedura preliminară nu a avut loc și o parte a ridicat o excepție cu privire la competența teritorială cu prima ocazie în care a avut dreptul să facă acest lucru. Este posibil ca, în anumite cauze, competența teritorială să revină mai multor instanțe. Reclamantul poate alege între instanța cu competență generală și instanțele desemnate în secțiunea 87 din Legea nr. 99/1963 Rep., Codul de procedură civilă (de exemplu, în funcție de locul de muncă, în cauzele în care se solicită despăgubiri în funcție de locul în care s-a produs prejudiciul). Reclamantul trebuie să aleagă cel târziu la data introducerii acțiunii — va avea competență instanța în fața căreia a fost inițiată procedura prima dată.

În anumite materii juridice, competența teritorială este stabilită prin Legea nr. 292/2013 Rep. privind procedurile judiciare speciale.

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

Norme de bază privind competența teritorială sunt stabilite în secțiunile 84-86 din Legea nr. 99/1963 Rep., Codul de procedură civilă, și în secțiunea 4 din Legea nr. 292/2013 Rep. Cu toate acestea, trebuie să se țină seama de faptul că, în anumite cazuri, competența teritorială poate fi reglementată de legislația direct aplicabilă a UE, care are prioritate față de legislația națională (a se vedea anumite dispoziții ale Regulamentului nr. 44/2001, care reglementează nu numai competența internațională, ci și competența teritorială), ceea ce înseamnă că normele privind competența teritorială prevăzute de dreptul ceh nu se aplică întotdeauna.

Norma de bază din Legea nr. 99/1963 Rep., Codul de procedură civilă, este că instanța cu competență generală este instanța cu competență generală a pârâtului. Instanța cu competență generală este întotdeauna instanța districtuală. Dacă o instanță regională este competentă în primă instanță (a se vedea întrebarea 2.1), instanța regională în a cărei circumscripție se află instanța cu competență generală (districtuală) a părții are competență teritorială. Dacă acțiunea este formulată împotriva mai multor pârâți, are competență teritorială instanța cu competență generală a oricăruia dintre aceștia.

Instanța cu competență generală a unei persoane fizice este instanța districtuală în a cărei circumscripție se află reședința acestei persoane și, dacă partea nu are nicio reședință, atunci este instanța în a cărei circumscripție locuiește persoana fizică respectivă. Prin reședință se înțelege locul unde un particular locuiește cu intenția de a rămâne permanent (este posibil să existe mai multe astfel de locuri, caz în care toate aceste instanțe sunt instanțe cu competență generală).

Instanța cu competență generală a unei persoane fizice cu activități comerciale este, în cauzele care rezultă din activități economice, instanța districtuală în a cărei circumscripție își are sediul comercial această persoană fizică (sediul comercial este adresa înscrisă în registrul public); dacă aceasta nu are un sediu comercial, instanța cu competență generală este instanța districtuală în a cărei circumscripție își are reședința și, dacă partea nu are nicio reședință, instanța districtuală în a cărei circumscripție locuiește persoana fizică respectivă.

Criteriul de determinare a instanței cu competență generală a unei persoane juridice este sediul său social (a se vedea secțiunile 136 și 137 din Legea nr. 89/2012 Rep., Codul civil).

Instanța cu competență generală a unui administrator judiciar în procedura de insolvență în timpul executării mandatului său este instanța districtuală în circumscripția căreia administratorul judiciar are un sediu social.

Norme speciale se aplică instanței cu competență generală a statului (instanța în a cărei circumscripție își are sediul unitatea organizațională a statului competentă în temeiul unei dispoziții legislative speciale și, dacă instanța competentă teritorial nu poate fi determinată în acest fel, instanța în a cărei

circumscripție s-au petrecut faptele care au dat naștere dreptului invocat), a municipalității (instanța în a cărei circumscripție este situată municipalitatea respectivă) și a unității teritoriale autonome superioare (instanța în a cărei circumscripție își au sediile organele sale administrative).

În cazul în care pârâtului, cetățean al Republicii Ceha, nu îi corespunde nicio instanța cu competență generală sau nu îi corespunde nicio instanță cu competență generală din Republica Cehă, instanța competentă va fi instanța în a cărei circumscripție acesta și-a avut ultima reședință cunoscută în Republica Cehă. Drepturile de proprietate pot fi exercitate împotriva unei persoane care nu are altă instanță competentă în Republica Cehă prin instanța în a cărei circumscripție se află bunurile sale.

O acțiune (cerere de chemare în judecată) împotriva unei persoane străine poate fi formulată, de asemenea, în fața unei instanțe în a cărei circumscripție din Republica Cehă sunt situate instalația sa sau o unitate organizațională a instalației sale.

Potrivit dispozițiilor secțiunii 4 din Legea nr. 292/2013 Rep. privind procedurile judiciare speciale, competența revine instanței cu competență generală a persoanei în al cărei interes se desfășoară procedura respectivă, cu excepția dispozițiilor contrare ale acestei legi. Instanța cu competență generală a unui minor care nu are capacitate deplină de exercițiu este instanța în a cărei circumscripție își are reședința minorul, astfel cum a fost stabilită printr-un acord între părinți sau în temeiul unei decizii judecătorești sau al altor mijloace de decizie.

2.2.2 Reglementări particulare

În afară de competența teritorială a instanței cu competență generală a pârâtului, există o altă competență teritorială specială, aceasta fiind (a) competența teritorială specială aleasă (a se vedea întrebarea 2.2.2.1 de mai jos) și (b) competența teritorială specială exclusivă (a se vedea întrebarea 2.2.2.2 de mai jos). În materie comercială, este de asemenea posibil să se încheie un acord de prorogare de competență (a se vedea întrebarea 2.2.2.3 de mai jos).

În plus, în conformitate cu secțiunea 5 din Legea nr. 292/2013 Rep. privind procedurile judiciare speciale, dacă împrejurările pe baza cărora se stabilește competența instanței se modifică în cursul procedurii de încredințare a copilului minor, al acțiunilor în materie de custodie și al procedurii privind capacitatea juridică, instanța are dreptul să transfere competența sa unei alte instanțe, dacă acest lucru este în interesul minorului, al tutorei sau al persoanei a cărei capacitate juridică este stabilită. Cu toate acestea, transferul de competență în temeiul acestui alineat rămâne întotdeauna la aprecierea instanței.

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

Aceasta este așa-numita „competență teritorială specială aleasă” care este reglementată de secțiunea 87 din Legea nr. 99/1963 Rep., Codul de procedură civilă. Reclamantul poate alege dacă să formuleze o acțiune la instanța cu competență generală a pârâtului sau la o altă instanță competentă teritorial. Cu toate acestea, normele de competență teritorială trebuie să fie respectate — dacă o instanță regională este competentă în primă instanță, reclamantul trebuie să introducă acțiunea la instanța regională. De îndată ce acțiunea a fost prezentată instanței, reclamantul nu poate modifica alegerea sa. În cazul în care competența teritorială este reglementată printr-un regulament direct aplicabil al UE, care are prioritate față de legislația națională (a se vedea anumite dispoziții ale Regulamentului nr. 44/2001, care reglementează nu numai competența internațională, ci și competența teritorială), normele privind alegerea competenței teritoriale prevăzute de dreptul ceh nu pot fi aplicate.

În locul instanței cu competență generală care corespunde pârâtului, reclamantul poate alege o instanță în circumscripția căreia:

pârâtul are locul de muncă permanent;

s-au produs faptele care dau naștere unui drept de despăgubire;

este situată unitatea organizațională a instalației unei persoane fizice sau juridice, care are calitatea de pârât, dacă litigiul privește această unitate;

o persoană care administrează o piață reglementată sau un sistem multilateral de tranzacționare își are sediul social, în cazul unui litigiu comercial privind piața reglementată administrată de această persoană sau înființarea unei astfel de afaceri ori

în cadrul unui sistem multilateral de tranzacționare operat de această persoană sau înființarea unui astfel de sistem de tranzacționare;

se află locul plății, dacă este exercitat un drept care decurge dintr-o cambie, dintr-un bilet la ordin sau din alte titluri de valoare;

se află sediul social al unei burse de mărfuri, în cazul unui litigiu referitor la tranzacționări pe bursa de mărfuri.

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

Aceasta este așa-numita „competență teritorială exclusivă specială”, care este reglementată de secțiunea 88 din Legea nr. 99/1963 Rep., Codul de procedură civilă, și de anumite dispoziții ale Legii nr. 292/2013 Rep. privind procedurile judiciare speciale. Dacă în anumite materii a fost impusă competența teritorială exclusivă, competența teritorială nu poate fi determinată în funcție de instanța cu competență generală care corespunde pârâtului sau de instanța care poate fi aleasă.

În cazul în care competența teritorială este reglementată printr-un regulament direct aplicabil al UE, care are prioritate față de legislația națională [a se vedea în anumite dispoziții din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, care reglementează nu numai competența internațională, ci și competența teritorială], normele privind competența teritorială exclusivă prevăzute de dreptul ceh nu pot fi aplicate.

În conformitate cu secțiunea 88 din Legea nr. 99/1963 Rep., Codul de procedură civilă, competența teritorială exclusivă este impusă în primul rând în cazul următoarelor proceduri:

proceduri privind încheierea unui acord cu privire la proprietatea comună a soților sau alte active sau anularea contractului comun de închiriere a unui apartament după divorț — are competență teritorială instanța care decide cu privire la divorț

proceduri privind dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile (procedura trebuie să privească direct dreptul de proprietate — este vorba în principal de drepturi reale sau de drepturi de închiriere) — are competență teritorială instanța în a cărei circumscripție este situat imobilul, cu condiția ca aceste proceduri să nu privească încheierea unui acord asupra proprietății comune a soților sau a altor active sau anularea contractului comun de închiriere a unui apartament după divorț (în aceste cazuri instanța care a decis cu privire la divorț va avea competență teritorială — a se vedea mai sus)

proceduri de soluționare a unui litigiu cu privire la procedurile de autentificare și legalizare a testamentelor — are competență teritorială instanța la care se desfășoară procedura de autentificare și legalizare a testamentelor.

Legea nr. 292/2013 Rep. privind procedurile judiciare speciale prevede competența teritorială specială pentru următoarele proceduri, în special:

proceduri de divorț, proceduri pentru constatarea existenței sau a inexistenței căsătoriei și proceduri pentru declararea nulității căsătoriei — în conformitate cu secțiunile 373 și 383, instanța competentă este cea în a cărei circumscripție soții au avut ultima reședință comună în Republica Cehă, cu condiția ca cel puțin unul dintre soți să locuiască în circumscripția respectivă; dacă o astfel de instanță nu există, are competență instanța cu competență generală a soțului care nu a depus cerere de deschidere a procedurii și, dacă nu există nici această instanță, competența revine instanței cu competență generală a soțului care a introdus cererea de deschidere a procedurii

proceduri de autentificare și legalizare a testamentelor — în conformitate cu secțiunea 98, instanța competentă este cea de la locul de reședință permanentă înregistrat al defunctului, de la ultimul său loc de reședință sau de la locul în care acesta a locuit, de la locul în care este situat bunul imobil al defunctului sau de la locul decesului acestuia (acestea sunt criteriile ierarhice)

acțiuni formulate în materie de răpire internațională de copii (înapoierea unui copil) în conformitate cu secțiunea 479, caz în care instanța competentă teritorial este instanța în a cărei circumscripție se află sediul social al Oficiului pentru Protecția Juridică Internațională a Minorilor — și anume Tribunalul Municipal din Brno.

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

În chestiuni referitoare la raporturile dintre întreprinderi care rezultă din activități comerciale, părțile au opțiunea de a conveni cu privire la o competență teritorială diferită față de cea prevăzută de lege (un așa-numit acord de prorogare) numai în temeiul secțiunii 89a din Legea nr. 99/1963 Rep., Codul de procedură civilă, și numai cu condiția ca într-o anumită cauză să nu fi fost stabilită nicio competență teritorială exclusivă în temeiul secțiunii 88 din Legea nr. 99/1963 Rep., Codul de procedură civilă (a se vedea mai sus). Acordul de prorogare a competenței trebuie întocmit în formă scrisă. Dacă reclamantul formulează o cerere în fața instanței selectate și este invocat acordul de prorogare a competenței, acest acord (în forma admisibilă — de preferință originalul sau o copie certificată) ar trebui anexat la cerere, deși aceasta nu este o condiție prealabilă în temeiul legislației actuale.

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

Nu există instanțe specializate în Republica Cehă (a se vedea răspunsul la întrebarea 1).

Ultima actualizare: 27/08/2019

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [et](#) a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Pagina este deja disponibilă în următoarele limbi.

Jurisdicție - Estonia

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

Cauzele civile intră în competența instanțelor regionale (*maakohus*). Instanțele regionale, cum ar fi instanțele de prim grad de jurisdicție, examinează cauzele civile. Cauzele civile acoperă o gamă largă de domenii și implică litigiile care decurg din diferite contracte și obligații, cauze de drept familial și succesoral, litigiile privind drepturile reale, problemele privind activitățile și gestionarea societăților și asociațiilor non-profit, cauzele privind falimentul și dreptul muncii. Pentru a iniția o cauză civilă, trebuie depusă o cerere la o instanță regională. Cererea care trebuie depusă la instanță trebuie să indice persoana împotriva căreia se face cererea, obiectul revendicării, motivul acesteia (și anume temeiul juridic) și dovezile care susțin cererea.

O cerere împotriva unei alte persoane privind plata unei sume fixe de bani care rezultă dintr-o relație de drept privat poate fi judecată, de asemenea, la cerere, în temeiul procedurii accelerate a somațiilor de plată. În vederea inițierii procedurii accelerate a somațiilor de plată în ceea ce privește o cerere de sprijin sau o cerere privind recuperarea unei creanțe, puteți consulta site-ul <https://www.e-toimik.ee/> pentru a contacta Departamentul pentru somații de plată al instanței regionale. Procedura accelerată a somațiilor de plată nu se aplică pentru cererile care depășesc suma de 6 400 EUR (cereri de recuperare a creanțelor); această sumă acoperă atât creanțele principale, cât și creanțele conexe. În mod similar, procedura accelerată nu se aplică în cazul în care sprijinul solicitat depășește suma de 200 EUR pe lună. Procedura accelerată a somațiilor de plată nu se aplică în cazul în care debitorul nu este indicat în certificatul de naștere al unui copil ca părinte al copilului respectiv. Procedura accelerată a somațiilor de plată este pusă în aplicare de către tribunalul Haapsalu din cadrul instanței regionale Pärnu (*Pärnu Maakohu Haapsalu kohtumaja*).

Anumite litigii pot fi înaintate comitetelor extrajudiciare înainte de exercitarea dreptului de a sesiza instanțele. De exemplu, conflictele de muncă sunt soluționate de un comitet pentru soluționarea conflictelor de muncă (*töövaidluskomisjon*). Comitetul pentru soluționarea conflictelor de muncă este un organism independent care soluționează litigiile de muncă individuale în etapa de precontencios. Atât angajații, cât și angajatorii au dreptul să se adreseze unui comitet, fiind, în același timp, scutiți de la plata taxelor de stat. Se poate recurge la un comitet pentru soluționarea conflictelor de muncă în orice litigii care rezultă din relațiile de muncă. Referitor la exercitarea dreptului de a se adresa unui comitet pentru soluționarea conflictelor de muncă, este important de menționat că acesta soluționează cererile financiare care nu depășesc 10 000 EUR. Cererile care depășesc 10 000 EUR sunt soluționate de o instanță. Cererea depusă la comitetul pentru soluționarea conflictelor de muncă ar trebui să precizeze circumstanțele care sunt relevante pentru soluționarea litigiului. De exemplu, în cazul contestării rezilierii unui contract de muncă, ar trebui să fie menționate momentul și motivele rezilierii. Este necesar să se descrie natura dezacordului dintre părți și anume ceea ce angajatul sau angajatorul nu a făcut sau a făcut în mod ilegal. Eventualele declarații și cereri vor trebui să fie întemeiate și, din acest motiv, trebuie să fie inclusă orice circumstanță care este susținută de documente justificative (contract de muncă, acorduri mutuale sau corespondența dintre angajat și angajator etc.) sau orice trimitere la alte dovezi și martori. Aceste documente justificative, pe care se bazează cererea angajatului sau angajatorului, trebuie anexate la cerere, la momentul depunerii acesteia. În cazul în care solicitantul consideră că este necesar să citeze un martor la ședință, numele și adresa martorului ar trebui să fie menționate în cerere.

Creanțele care reies dintr-un contract încheiat între un consumator și un comerciant pot fi soluționate prin intermediul unui comitet de soluționare a plângerilor consumatorilor (*tarbijakaebuste komisjon*). Comitetul de soluționare a plângerilor consumatorilor este competent pentru soluționarea litigiilor care reies din contractele dintre consumatori și comercianți dacă părțile nu au putut soluționa litigiile prin acord și dacă valoarea bunurilor sau a serviciilor disputate este de cel puțin 20 EUR. Cererile care reies ca urmare a decesului, rănirii fizice sau deteriorării sănătății nu sunt soluționate de un comitet, ci trebuie în schimb soluționate în instanță.

Un comitet nu soluționează litigiile referitoare la furnizarea de servicii de sănătate sau servicii juridice sau transferul unui bun imobil sau al clădirilor, sau litigiile pentru care procedura de soluționare este prevăzută în alte legi. Aceste litigii se soluționează de către instituția sau instanța competentă. De exemplu, procedura de soluționare a litigiilor care reies din contactele de leasing, a fost prevăzută în Legea privind soluționarea litigiilor care reies din contractele de leasing (*üürivaidluse lahendamise seadus*).

Comitetul de soluționare a plângerilor consumatorilor este competent pentru soluționarea litigiilor referitoare la pierderile cauzate de un produs care prezintă defecte, cu condiția ca prejudiciul să poată fi determinat. În cazul în care s-a stabilit existența unui prejudiciu, însă nu poate fi cuantificată valoarea exactă a acestuia, de exemplu, în cazul prejudiciului nepatrimonial sau al unui prejudiciu care poate apărea în viitor, valoarea despăgubirilor este stabilită de către instanță.

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

Pentru a ști ce instanță este competentă pentru soluționarea unei cauze, este important să se cunoască principiile care stau la baza competenței. Competența este împărțită în trei domenii: 1) competența de drept comun, care depinde de locul de reședință al persoanei; 2) competența opțională; 3) competența exclusivă (a se vedea secțiunea 2.2).

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

Instanțele inferioare și superioare sunt diferite, deoarece sistemul judiciar estonian are trei tipuri de instanțe.

Instanțele regionale (*maakohus*), în calitate de instanțe de prim grad de jurisdicție, judecă toate cauzele civile. O lege poate stabili că anumite tipuri de cauze trebuie judecate numai de anumite instanțe regionale dacă acest lucru accelerează judecarea cauzelor sau face procesul mai eficient în alt mod.

O instanță regională sau districtuală (*ringkonnakohus*) revizuieste deciziile adoptate în cauzele civile în cadrul instanțelor regionale aflate în raza sa de competență teritorială, pe baza recursurilor împotriva deciziilor și a hotărârilor. O instanță districtuală judecă, de asemenea, alte chestiuni aflate în competența sa prin lege.

Curtea Supremă (*Riigikohus*) revizuieste deciziile adoptate în cauzele civile de instanțele districtuale, pe baza unor recursuri și a căilor de atac împotriva hotărârilor. Curtea Supremă judecă, de asemenea, petițiile pentru revizuirea hotărârilor judecătorești în vigoare, în cazurile prevăzute de lege desemnează o instanță cu competențe adecvate pentru a soluționa o cauză și se pronunță în alte chestiuni aflate în competența sa prin lege.

În primul rând, o instanță regională examinează, în calitate de tribunal de primă instanță, chestiunea și pronunță o hotărâre. În cazul în care o persoană nu este de acord cu hotărârea respectivă, aceasta are un drept legal de a formula o cale de atac la o instanță superioară, și anume instanța districtuală.

Instanțele districtuale sunt instanțe de al doilea grad de jurisdicție și, prin urmare, reexaminează deciziile pronunțate de către instanțele regionale și administrative pe baza contestațiilor și a căilor de atac împotriva hotărârilor. O instanță districtuală judecă o cauză civilă într-o manieră colegială - o cale de atac este judecată de un complet format din trei judecători.

Curtea Supremă este cea mai înaltă instanță și soluționează recursurile și petițiile pentru revizuirea hotărârilor judecătorești. Recursul face referire la formularea unei căi de atac împotriva unei hotărâri a instanței care nu a intrat în vigoare, pe baza chestiunilor de natură juridică și a revizuirii acestei hotărâri la o instanță superioară fără reevaluarea faptelor. Revizuirea hotărârilor judecătorești se referă la reexaminarea deciziilor și a hotărârilor care au intrat deja în vigoare, în cazurile în care au apărut circumstanțe noi și pe baza unei solicitări din partea unei părți la procedură.

Recursul poate fi depus la Curtea Supremă de fiecare parte implicată în procedură care nu este satisfăcută de hotărârea unei instanțe inferioare. O cale de atac poate fi formulată numai prin intermediul unui reprezentant calificat, nu în persoană. Curtea Supremă acceptă un recurs dacă afirmațiile făcute în cadrul recursului ridică problema dacă instanța inferioară a aplicat în mod incorect dreptul material sau dacă era vorba de o încălcare gravă a dreptului procedural, care ar fi condus la o hotărâre nedreaptă. În plus, Curtea Supremă acceptă cauza dacă judecarea recursului ar fi de o importanță fundamentală pentru garantarea securității juridice și conturarea unei practici judiciare unitare în materie, sau pentru dezvoltarea ulterioară a legislației.

2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

Competența este dreptul și obligația unei persoane de a își exercita drepturile procedurale în fața unei anumite instanțe. Competența este generală, opțională sau exclusivă.

Competența generală stabilește instanța la care pot fi intentate acțiuni împotriva unei persoane sau pot fi executate alte acte procedurale cu privire la o persoană, cu excepția cazului în care legea prevede că acțiunea poate fi intentată sau actul poate fi executat la o altă instanță.

Competența opțională stabilește instanța la care pot fi intentate acțiuni împotriva unei persoane sau pot fi executate alte acte de procedură cu privire la o persoană, pe lângă competența generală. Acest lucru înseamnă că o acțiune care implică o creanță pecuniară împotriva unei persoane fizice poate fi, de asemenea, introdusă la o instanță a cărei competență acoperă locul de reședință pe termen lung al acestei persoane. În cazul în care o persoană își are reședința într-un alt stat, o acțiune care implică o creanță pecuniară poate fi, de asemenea, introdusă împotriva sa la instanța a cărei competență acoperă locul în care se află bunurile în legătură cu care este depusă cererea sau la instanța a cărei competență acoperă locul în care se găsesc alte bunuri ale persoanei.

Competența exclusivă stabilește singura instanță care poate fi sesizată în vederea soluționării unei cauze civile. Competența în cauzele privind o petiție este exclusivă, cu excepția cazului în care legea prevede altfel. Competența exclusivă poate fi determinată, de exemplu, de locul în care se află bunurile imobile, sediul social al unei persoane juridice etc.

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

O acțiune împotriva unei persoane fizice poate fi introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința persoanei fizice respective, iar o acțiune împotriva unei persoane juridice poate fi intentată la instanța în a cărei jurisdicție se află sediul persoanei juridice în cauză. În cazul în care reședința unei persoane fizice nu este cunoscută, o acțiune împotriva persoanei în cauză poate fi introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află ultimul domiciliu cunoscut al acesteia.

2.2.2 Reglementări particulare

O acțiune împotriva unui cetățean al Republicii Estonia care locuiește într-un alt stat căruia i se aplică extrateritorialitatea sau o acțiune împotriva unui cetățean al Republicii Estonia care lucrează într-un alt stat și care este un funcționar public poate fi introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află ultimul domiciliu din Estonia al persoanei. În cazul în care persoana nu a avut reședința în Estonia, o acțiune împotriva sa poate fi introdusă la instanța regională din Harju (*Harju Maakohus*). O acțiune împotriva unui organism al Republicii Estonia sau a unei administrații locale poate fi introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află sediul social al instituției de stat sau al organismului administrației locale în cauză. În cazul în care instituția de stat menționată nu poate fi stabilită, acțiunea se introduce la instanța regională din Harju. În cazul în care organismul administrației locale nu poate fi determinat, acțiunea se introduce la instanța în a cărei jurisdicție se află sediul municipalității rurale sau al administrației orașenești.

O acțiune împotriva unui organism al Republicii Estonia sau a unei administrații locale poate fi introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află sediul social al instituției de stat sau al organismelor administrației locale în cauză.

În cazul în care instituția de stat nu poate fi stabilită, acțiunea se introduce la instanța regională din Harju. În cazul în care organismul administrației locale nu poate fi stabilit, acțiunea se introduce la instanța în a cărei jurisdicție se află sediul administrației rurale sau municipale. Un reclamant poate introduce, de asemenea, o acțiune la instanța în a cărei jurisdicție se află propria reședință.

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

În cazurile stabilite prin lege, o persoană poate alege o instanță la care pot fi introduse acțiuni împotriva unei persoane și pot fi efectuate alte acte de procedură cu privire la o persoană, pe lângă competența generală.

O acțiune care implică o creanță pecuniară poate fi introdusă împotriva unei persoane fizice, de asemenea, la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința sa în cazul în care persoana a locuit acolo pentru o perioadă mai lungă de timp, ca urmare a unei relații de angajare sau de prestări de servicii, pentru studii sau din orice alt motiv.

Competența în funcție de locul de desfășurare a activității – o acțiune referitoare la activități economice sau profesionale ale pârâtului poate fi, de asemenea, introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află sediul său.

Competența în funcție de sediul social al unei persoane juridice – o persoană juridică înființată pe baza apartenenței, inclusiv o societate sau un membru, un partener sau acționar al acesteia, poate introduce o acțiune care decurge din calitatea de membru sau împotriva unui membru, partener sau acționar al persoanei juridice, de asemenea, la instanța în a cărei jurisdicție se află sediul social al persoanei juridice.

Competența în funcție de locul în care se află bunurile – în cazul în care o persoană își are reședința sau sediul social într-un alt stat, o acțiune care implică o creanță pecuniară poate fi introdusă împotriva persoanei respective la instanța în a cărei jurisdicție se află bunurile în legătură cu care se depune cererea jurisdicția sau la instanța în a cărei jurisdicție se află alte bunuri aparținând persoanei. În cazul în care proprietatea a fost înscrisă într-un registru public, acțiunea poate fi introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află locația din registrul în care sunt înregistrate bunurile. În cazul în care bunurile reprezintă o creanță în temeiul dreptului obligațiilor, acțiunea poate fi introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află domiciliul sau sediul social al debitorului. În cazul în care creanța este garantată printr-un activ, acțiunea poate fi introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află activul.

Competența unei acțiuni care implică o creanță garantată printr-o ipotecă sau grevată printr-o sarcină reală – o acțiune de colectare a unei creanțe garantate printr-o ipotecă sau grevată printr-o grevare reală sau o altă acțiune care implică o creanță similară poate fi, de asemenea, introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află bunul imobil, cu condiția ca debitorul să fie proprietarul imobilului înregistrat garantat prin ipotecă sau grevată printr-o sarcină reală.

Competența în cazul unei acțiuni care decurge din drepturile de proprietate asupra apartamentului – o acțiune împotriva unui membru al unei asociații de proprietari sau al unei alte asociații de proprietari care decurge din drepturile de proprietate comună ale membrilor sau ale administrației cu privire la obiectul proprietății comune sau care se bazează pe partea fizică a dreptului de proprietate asupra apartamentului poate fi, de asemenea, introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află locul unde este înregistrat bunul imobil grevat cu dreptul de proprietate asupra apartamentului.

Competența în funcție de locul de executare a unui contract – o acțiune care decurge dintr-un contract sau o acțiune de stabilire a nulității unui contract poate fi, de asemenea, introdusă la instanța în a cărei jurisdicție urmează să fie efectuată obligația contractuală contestată. În cazul unui contract de vânzare-cumpărare de bunuri mobile, locul unde bunurile mobile au fost livrate sau trebuiau să fie livrate cumpărătorului și, în cazul unui contract pentru furnizarea unui serviciu, locul în care serviciul menționat a fost prestat sau ar fi trebuit să fie prestat este considerat a fi locul de executare a obligației. În alte cazuri, locul de desfășurare a activității sau, în lipsa acestuia, la domiciliul sau sediul social al debitorului se consideră a fi locul de executare a obligației. Aceste dispoziții se aplică, cu excepția cazului în care părțile au convenit altfel.

Competența în funcție de reședința unui consumator — o acțiune care decurge dintr-un contract sau o relație specificată la articolele 35, 46, 52, 208 alineatul (4), 379, 402, 635 alineatul (4), 709, 734 sau 866 din Legea privind obligațiile (*võlaõigusseadus*) sau o acțiune care reiese dintr-un alt contract încheiat cu o societate care are sediul social sau sediul comercial în Estonia poate fi, de asemenea, introdusă de către un consumator la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința consumatorului. Cele de mai sus nu se aplică în cazul acțiunilor care decurg din contractele de transport.

Competența unei acțiuni care decurge dintr-un contract de asigurare – un deținător al poliței, beneficiarul sau altă persoană îndreptățită să solicite executarea din partea asigurătorului în temeiul unui contract de asigurare poate introduce, de asemenea, o acțiune care recurge din contractul de asigurare împotriva asigurătorului la instanța în a cărei jurisdicție se află domiciliul sau sediul social al persoanei. În cazul asigurării de răspundere civilă sau al asigurării unei construcții, a bunurilor imobile sau a proprietății mobile împreună cu un bun imobil, o acțiune poate fi introdusă împotriva asigurătorului la instanța în a cărei jurisdicție se află locul faptei sau evenimentului care a cauzat dauna sau locul în care au fost provocate daunele.

Competența în funcție de domiciliul sau locul de muncă al unui salariat - un angajat poate introduce, de asemenea, o acțiune care rezultă din contractul de muncă la instanța în a cărei jurisdicție se află domiciliul sau locul de muncă al acestuia.

Competența în cazul unei acțiuni care decurge ca urmare a unei cambii sau a unui cec – o acțiune care rezultă ca urmare a unei cambii sau a unui cec poate fi, de asemenea, introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află locul plății pentru cambie sau cec.

Competența în cazul unei acțiuni care decurge din săvârșirea actelor de vandalism criminal – o acțiune privind despăgubirea pentru daunele cauzate în urma săvârșirii actelor de vandalism criminal poate fi, de asemenea, introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află locul faptei sau evenimentului care a cauzat daunele sau locul în care au fost provocate daunele.

Competența în cazul unei acțiuni care decurge dintr-o creanță maritimă, o activitate de salvare sau un contract de salvare - o acțiune care decurge din una sau mai multe creanțe maritime specificate în Legea privind actul de proprietate maritimă (*laeva asjaõigusseadus*) poate fi, de asemenea, introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află nava pârâtului sau portul de origine al navei. O acțiune care decurge din activități de salvare sau un contract de salvare poate fi, de asemenea, introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află locul unde au avut loc activitățile de salvare.

Competența de a judeca o acțiune în cadrul unui partaj — o acțiune care urmărește să stabilească dreptul de succesiune, cererea împotriva posesorului patrimoniului succesoral, o cerere care decurge dintr-un contract de moștenire sau de succesiune, sau o cerere privind o parte obligatorie sau pentru partajarea unui bun poate fi, de asemenea, introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința defunctului în momentul decesului. Dacă defunctul este un cetățean al Republicii Estonia, însă la momentul decesului nu a avut reședința în Estonia, acțiunea poate fi, de asemenea, introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află ultima reședință a defunctului în Estonia. În cazul în care defunctul nu a avut reședința în Estonia, acțiunea poate fi introdusă la instanța regională din Harju (*Harju Maakohus*).

Acțiunea împotriva copărăților și mai multe acțiuni împotriva unui singur pârât – o acțiune împotriva mai multor pârâți poate fi introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află domiciliul sau sediul social al unui copârât, la alegerea reclamantului. În cazul în care mai multe acțiuni urmează a fi introduse împotriva unui pârât pe baza aceleiași fapte, toate acțiunile pot fi introduse la instanța la care au fost introduse una sau mai multe acțiuni care recurg din aceeași faptă.

Competența unei cereri reconvenționale și a unei acțiuni introduse de către un terț cu o creanță autonomă – o cerere reconvențională poate fi introdusă la instanța la care a fost introdusă acțiunea inițială, în cazul în care condițiile pentru introducerea unei cereri reconvenționale sunt respectate și cererea reconvențională nu intră sub incidența competenței judiciare exclusive. Cele de mai sus se aplică, de asemenea, în cazurile în care, în temeiul dispozițiilor generale, cererea reconvențională ar trebui depusă la o instanță dintr-un alt stat.

O acțiune a unui terț cu o creanță autonomă poate fi introdusă la instanța care judecă acțiunea principală.

Competența în cadrul unei proceduri de faliment – o acțiune privind procedura de faliment sau bunul falimentar împotriva unei persoane în stare de faliment, a unui lichidator sau a unui membru al comitetului lichidator, inclusiv o acțiune pentru excluderea proprietății din patrimoniul persoanei în stare de faliment, pot fi introduse la instanța care a declarat falimentul. O acțiune de acceptare a unei cereri poate fi, de asemenea, introdusă la instanța care a declarat falimentul. O persoană aflată în stare de faliment poate introduce, de asemenea, o acțiune privind patrimoniul persoanei în stare de faliment, inclusiv o acțiune de recuperare, la instanța care a declarat falimentul.

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

În cazurile prevăzute de lege, competența este exclusivă. Competența stabilește singura instanță care poate fi sesizată în vederea soluționării unei cauze civile. Competența în cauze privind petiția este exclusivă, cu excepția cazului în care legea prevede altfel.

1) *Competența în funcție de amplasarea bunurilor imobile* – o acțiune cu următoarele obiecte se introduce la instanța în a cărei jurisdicție se află bunurile imobile:

creanțele legate de recunoașterea existenței dreptului de proprietate sau a altor drepturi reale limitate sau a grevării unui alt drept real cu privire la bunurile imobile, sau recunoașterea absenței unor astfel de drepturi sau servituți sau creanțele legate de alte drepturi asupra unor bunuri imobile;
determinarea limitelor sau divizarea unor bunuri imobile;
protecția posesiei de bunuri imobile;
creanțele cu privire la un drept real care rezultă din dreptul de proprietate asupra unui apartament;
creanțele legate de executarea silită a bunurilor imobile;
cererile de despăgubire rezultate în urma unui contract de închiriere sau a unui contract comercial de leasing privind bunurile imobile sau a altui contract pentru utilizarea bunurilor imobile în temeiul dreptului obligațiilor sau din valabilitatea acestor contracte.

O acțiune privind servitutea reală, grevarea reală sau dreptul de preempțiune se introduce la instanța în a cărei jurisdicție se află deținătorul servituții sau bunul imobil grevat.

2) *Cererea de încetare a aplicării unor condiții standard* – o acțiune privind încetarea aplicării unei condiții abuzive, sau de reziliere și de retragere a recomandării condiției de către persoana care recomandă aplicarea condiției [articolul 45 din Legea privind obligațiile (*võlaõigusseadus*)] se depune la instanța în a cărei jurisdicție se află locul de desfășurare a activității pârâtului sau, în cazul în care nu mai există, instanța în a cărei jurisdicție se află domiciliul sau sediul social al pârâtului. În cazul în care pârâtul nu are sediul, reședința sau sediul social în Estonia, acțiunea se introduce la instanța în a cărei competență teritorială a fost aplicată condiția standard.

3) *Competența într-o cauză având ca obiect revocarea sau anularea deciziei unui organism al unei persoane juridice* – o acțiune de revocare sau de anulare a deciziei unui organism al unei persoane juridice se introduce la instanța în a cărei jurisdicție se află sediul social al persoanei juridice.

4) *Competența în cauzele matrimoniale*

Cauzele matrimoniale sunt considerate cauze civile în care acțiunile sunt reglementate în cazul în care obiectul este:

divorțul;

anularea căsătoriei;

stabilirea existenței sau a absenței căsătoriei;

împărțirea bunurilor comune sau alte creanțe care decurg din raporturile patrimoniale între soți;

alte cereri care decurg din căsătorie depuse de unul dintre soți împotriva celuilalt soț.

O instanță din Estonia are competența de a soluționa o cauză matrimonială în cazul în care:

cel puțin unul dintre soți este cetățean al Republicii Estonia sau era cetățean eston în momentul încheierii căsătoriei;

reședințele ambilor soți sunt în Estonia;

reședința unuia dintre soți este în Estonia, cu excepția cazului în care hotărârea ce urmează a fi pronunțată nu ar fi, cu siguranță, recunoscută de statele ai căror cetățeni sunt soții în cauză.

Într-o cauză matrimonială care urmează să fie soluționată de către o instanță din Estonia, o acțiune se introduce la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința comună a soților sau, dacă aceasta nu există, la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința permanentă a pârâtului. În cazul în care reședința pârâtului nu se află în Estonia, acțiunea se introduce la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința unui copil comun al părților care este minor și, în absența unui copil comun care este un minor, la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința reclamantului.

În cazul în care s-a stabilit custodia asupra proprietății unei persoane absente ca urmare a dispariției persoanei sau în cazul în care a fost desemnat un reprezentant pentru o persoană ca urmare a faptului că aceasta are o capacitate juridică activă restricționată, sau dacă privarea de libertate a fost impusă ca o sancțiune unei persoane, o acțiune de divorț împotriva unei astfel de persoane, poate fi, de asemenea, introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința reclamantului.

5) *Competența privind paternitatea și întreținerea* – o cauză de filiație reprezintă o cauză civilă în care este judecată acțiunea care are ca scop stabilirea paternității sau contestarea unei înregistrări a unui părinte în certificatul de naștere al unui copil sau în registrul populației. O instanță din Estonia poate judeca o cauză de paternitate dacă cel puțin una dintre părți este cetățean al Republicii Estonia sau cel puțin una dintre părți are reședința în Estonia. Într-o cauză privind paternitatea care trebuie soluționată de o instanță din Estonia, acțiunea se introduce la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința copilului. În cazul în care reședința copilului nu este în Estonia, acțiunea se introduce la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința permanentă a pârâtului. În cazul în care reședința pârâtului nu este în Estonia, acțiunea se introduce la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința permanentă a pârâtului.

Aceste dispoziții se aplică, de asemenea, în materie de obligații de întreținere. O cauză de întreținere este o cauză civilă pentru soluționarea unei acțiuni care revendică:

executarea unei obligații de întreținere a unui părinte care decurge din dreptul referitor la un copil minor;

executarea unei obligații de întreținere între părinți;

executarea unei obligații de întreținere între soți;

executarea unei alte obligații de întreținere care decurge din drept.

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

În cazul în care o cauză este de competența mai multor instanțe estoniene, reclamantul are dreptul de a alege instanța la care să depună petiția. În astfel de cazuri, problema este soluționată de prima instanță care a primit petiția.

În cazul în care o acțiune se depune la instanța în a cărei jurisdicție se află domiciliul sau sediul social al pârâtului sau la instanța de competență exclusivă, cauza este judecată la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința sau sediul social al pârâtului sau locul potrivit căruia este determinată competența exclusivă. În cazul în care mai multe locuri utilizate pentru a determina competența se află în competența teritorială a unei singure instanțe, însă în domeniile de competență ale mai multor instanțe diferite, reclamantul alege tribunalul la care urmează să fie audiat. În cazul în care reclamantul nu reușește să îl aleagă, instanța stabilește unde ar trebui să fie judecată cauza.

Cauzele privind petiția sunt judecate de tribunalul cărui competență teritorială include locul utilizat pentru a determina competența. În cazul în care diferitele locuri de stabilire a competenței rămân în competența teritorială a unei singure instanțe regionale, însă în domeniile de competență ale mai multor instanțe diferite, instanța stabilește locul în care trebuie judecată cauza.

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

Procedura accelerată a somațiilor de plată este pusă în aplicare de către tribunalul Haapsalu din cadrul instanței regionale Pärnu (*Pärnu Maakohtu Haapsalu kohtumaja*). Alte cauze de drept civil sunt supuse principiilor de competență sus-menționate.

Linkuri conexe

 Sistemul judiciar

Ultima actualizare: 29/10/2018

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE

și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Jurisdicție - Irlanda

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

Instanțele civile din Irlanda au competență în judecarea cauzelor care implică litigii între persoane, organizații sau împotriva statului. Aceste litigii pot viza orice problemă, de la o vătămare produsă într-un accident de mașină, până la contestarea unei preluări de companie. În cauzele civile, reclamantul acționează pârătul în judecată pentru a obține compensații pentru daunele provocate. Compensația este de obicei sub forma unei despăgubiri financiare. Tribunalul districtual, tribunalul itinerant și Înalta Curte sunt tribunale de primă instanță. Curtea Supremă are competență doar în cazurile de apel, cu excepția anumitor aspecte legate de Constituție. Curtea de Apel are competență doar în cazurile de apel.

Tribunalele districtuale și cele itinerante sunt instanțe de competență locală și limitată, mai exact, acestea pot judeca doar cauzele în care valoarea cererii nu depășește un anumit prag și cauzele în care părțile locuiesc sau își au sediul social într-o anumită zonă geografică sau cauzele în care contractul a fost întocmit într-o anumită regiune geografică. Apelurile împotriva hotărârilor pronunțate de tribunalul districtual sunt audiate de către tribunalul itinerant, iar apelurile împotriva hotărârilor pronunțate de tribunalul itinerant sunt audiate de Înalta Curte.

Instanța care audiază cereri de valoare redusă face parte din tribunalul districtual care audiază cauze privind problemele consumatorilor, în care suma pretinsă nu depășește 2 000 EUR. Această procedură poate fi utilizată și de către o întreprindere împotriva alteia.

Tribunalul districtual audiază cauze în care valoarea cererii nu depășește 15 000 EUR. Tribunalul itinerant audiază cauze în care valoarea cererii nu depășește 75 000 EUR (60 000 EUR în cazul acțiunilor care vizează leziuni corporale). De asemenea, are competență în cauzele care privesc dreptul familiei, inclusiv în materie de divorț, separare judiciară și anulare. Înalta Curte audiază cauzele în care valoarea cererii depășește 75 000 EUR (60 000 EUR în cazul acțiunilor care vizează leziuni corporale).

Plângerile care vizează dreptul muncii sunt audiate de Curtea de Apel pentru dreptul muncii (*Employment Appeal Tribunal*), care este un organism independent. Aceasta audiază o gamă largă de cauze care vizează drepturile de muncă. În anumite cazuri, oricare dintre părți poate înainta un apel la tribunalul itinerant în termen de șase săptămâni de la hotărârea pronunțată de Curtea de Apel pentru dreptul muncii. Dacă nu este înaintat niciun apel la tribunalul itinerant, iar angajatorul nu implementează prevederile hotărârii, ministrul pentru ocuparea forței de muncă, întreprinderi și inovare poate introduce o acțiune la tribunalul itinerant, în numele angajatului. O hotărâre pronunțată de Curtea de Apel pentru dreptul muncii poate fi contestată la Înalta Curte de oricare dintre părți, dar numai privind un aspect al legii.

Tribunalul comercial, înființat în 2004, este un departament specializat al [Înaltei Curți](#) și este guvernat în special de [Ordinul 63A din Regulamentul de procedură al instanțelor superioare](#). Acesta audiază litigii comerciale în care valoarea plângerii este de cel puțin 1 milion de euro, litigii care vizează proprietatea intelectuală și apeluri sau acțiuni având ca obiect controlul jurisdicțional al deciziilor în materie de reglementare. De asemenea, acesta va audia alte cauze pe care judecătorul le consideră adecvate. Nu există niciun drept automat de intrare pe rolul litigiilor comerciale al Înaltei Curți. Acest aspect rămâne la discreția judecătorului de la Tribunalul comercial. Curtea utilizează un sistem de gestionare detaliată a cauzelor, care este menit să eficientizeze pregătirile pentru proces, să elimine costurile și tacticile de amânare inutile și să asigure transparența totală înainte de proces.

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

Tribunalul corespunzător la care se introduce o acțiune în primă instanță este determinat de natura (contract, faptă ilicită etc.) și de valoarea acesteia (consultați secțiunile de mai sus).

În scopul tribunalelor districtuale, țara este împărțită în 24 de districte, iar pentru fiecare dintre acestea unul sau mai mulți judecători sunt desemnați cu titlu permanent. În cazul celor mai mari două orașe, Dublin și Cork, volumul de activitate necesită desemnarea cu titlu permanent a unui număr de judecători. Țara este împărțită în opt circumscripții judiciare în scopul tribunalelor itinerante. Un judecător de tribunal itinerant este desemnat pentru fiecare circumscripție judiciară, cu excepția circumscripțiilor Dublin și Cork, unde există un număr mai mare de judecători, din cauza volumului mare de activitate. Înalta Curte își are sediul în Dublin pentru audierea acțiunilor în primă instanță. Aceasta audiază, de asemenea, acțiuni privind leziuni corporale și răni mortale, în diferite locații din provincie, în anumite momente ale anului. În plus, Înalta Curte se întrunește în locațiile din provincie pentru a audia apelurile împotriva hotărârilor pronunțate de la tribunalul itinerant care privesc aspecte de drept civil și dreptul familiei.

Tribunalul districtual are competență pentru judecarea cauzelor care vizează contracte, anumite fapte ilicite, acorduri de cumpărare cu plata în rate și de vânzare pe credit, contracte de închiriere, precum evacuarea pentru neplata chiriei și sechestrarea nelegitimă a bunurilor, în care valoarea plângerii este de până la 15 000 EUR. Tribunalul districtual deține, de asemenea, o gamă de prerogative în raport cu aplicarea hotărârilor oricărei instanțe cu privire la datorii, acordarea de licențe, precum cea pentru vânzarea băuturilor alcoolice, și cu privire la custodia și întreținerea copiilor.

Tribunalul itinerant are competență în cazul contractelor și faptelor ilicite, în probleme de certificare și procese care vizează administrarea patrimoniilor, procese privind capitalul propriu, acțiuni de evacuare sau cereri de noi contracte de închiriere în cauze întemeiate pe acorduri de cumpărare cu plata în rate și vânzare pe credit, pentru care valoarea plângerii este de cel mult 75 000 EUR (60 000 EUR în cazul acțiunilor care vizează leziuni corporale). Tribunalul itinerant are competență în cazul procedurilor care vizează dreptul familiei (inclusiv în materie de separare judiciară, divorț, anulare și apeluri de la tribunalul districtual) și are competență de apel în urma deciziilor de arbitraj din cadrul litigiilor legate de contracte de închiriere terenuri, în temeiul legislației privind proprietarii și chiriașii.

Cauzele civile de la tribunalul itinerant sunt judecate de un judecător care prezidează fără juriu. Apelurile împotriva hotărârilor pronunțate de la tribunalul districtual au forma unei re-audieri, iar hotărârea tribunalului itinerant este definitivă și nu poate fi contestată mai departe.

În temeiul Constituției, Înalta Curte are competența integrală inițială în toate elementele de fapt sau de drept. Acest lucru înseamnă că are competența de a audia toate cauzele civile în care pârătul este rezident al țării, în care presupusul contract a fost redactat pe teritoriul țării, în care presupusa faptă ilicită a fost comisă pe teritoriul țării sau în care bunul imobil care face obiectul procedurilor este situat pe teritoriul țării. Înalta Curte audiază apeluri de la tribunalul itinerant și exercită competența de supraveghere asupra tribunalului districtual și asupra instanțelor inferioare. Apelurile împotriva hotărârilor pronunțate de Înalta Curte sunt audiate de Curtea de Apel și de Curtea Supremă, atunci când acestea sunt considerate de către Curtea Supremă a fi de importanță publică generală sau în interesul justiției. Un apel poate fi transmis de la Curtea de Apel la Curtea Supremă, atunci când acesta este considerat de către Curtea Supremă a fi de importanță publică generală sau în interesul justiției. Apelul nu reprezintă o re-audiere, dar se bazează pe o transcriere a probelor din prima instanță și pe argumentul juridic.

2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

Tribunalul districtual sau itinerant corespunzător la care se poate introduce o acțiune este determinat de regiunea în care locuiește pârâtul sau unul dintre pârâți sau în care aceștia își exercită profesia, ocupația sau în care își desfășoară activitatea. În majoritatea cauzelor legate de contracte, tribunalul districtual sau itinerant corespunzător este cel din zona unde se presupune că a fost încheiat contractul, unde se presupune că a fost comisă fapta ilicită; în cazul procedurilor care vizează probleme familiale, tribunalul din regiunea unde locuiește reclamantul, iar în cauzele legate de contracte de închiriere sau titluri privind bunuri imobile, tribunalul din regiunea unde este situată proprietatea care face obiectul procedurilor în cauză.

2.2.2 Reglementări particulare

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

Nu se aplică

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

Nu se aplică

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

Nu se aplică

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

Site-ul web al [Serviciului instanțelor din Irlanda](#) oferă o explicație aprofundată a structurii instanțelor din această țară. Acesta publică de asemenea o broșură intitulată *Explicații privind instanțele (Explaining the Courts)* pentru informarea publicului. Detalii suplimentare privind sistemul instanțelor sunt disponibile și pe platforma de informare a cetățenilor, un organism statutar care sprijină furnizarea de informații, consultanță și susținere pentru o gamă largă de servicii publice și sociale. Platforma de informare a cetățenilor oferă un site web, o linie telefonică și numeroase centre care pot fi vizitate în întreaga țară.

Linkuri utile

[Serviciul instanțelor din Irlanda](#)

<http://www.citizensinformation.ie/>

Ultima actualizare: 26/11/2019

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Jurisdicție - Grecia

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

Instanțele civile ordinare au competența de a audia majoritatea cauzelor civile și comerciale din Grecia. În mod excepțional, camerele specializate au fost stabilite prin lege specială în cadrul instanțelor civile din marile orașe, care au competență exclusivă în audierea cauzelor specifice, conform domeniului juridic. Aceste camere sunt: camerele competente pentru audierea cauzelor legate de mărcile comerciale comunitare, situate în Atena și Salonic, și camera competentă pentru audierea cauzelor referitoare la dreptul maritim, situată în Pireu.

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

În majoritatea cauzelor, competența instanțelor este determinată de valoarea obiectului litigiului. Pentru estimarea valorii obiectului unui litigiu, se ia în considerare plângerea depusă în cadrul acțiunii, fără a lua în considerare cererile accesorii. Când există mai multe cereri în cadrul aceleiași acțiuni, acestea sunt cumulate.

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

Cauzele care țin de competența instanțelor civile sunt audiate în primă instanță de tribunalele civile districtuale, cunoscute și ca tribunale pentru cereri cu valoare redusă (*Irinodikia*), de tribunalele de primă instanță cu un singur judecător (*Monomeli Protodikia*) și de tribunalele de primă instanță cu mai mulți judecători (*Polymeli Protodikia*).

Competența instanțelor care audiază cereri cu valoare redusă acoperă, în principal, (a) toate litigiile care pot fi evaluate în termeni monetari și în care valoarea cererii nu depășește douăzeci de mii de euro (20 000 EUR), (b) toate litigiile, fie că sunt principale sau secundare, referitoare la contracte de închiriere, atât timp cât, în toate cazurile, chiria lunară stabilită nu depășește șase sute de euro (600 EUR).

Competența instanțelor care audiază cereri cu valoare redusă acoperă, de asemenea, indiferent de valoarea disputată, majoritatea litigiilor care vizează activități agricole, vânzarea de animale, disputele cu vecinii privind proprietatea, litigiile care decurg din contracte cu hoteluri și operatori de transport, plângeri înaintate de asociații și cooperative împotriva membrilor acestora și, viceversa, plângeri înaintate de avocați serviciile acestora în cadrul tribunalelor de primă instanță și al instanțelor polițienești (*Ptaismatodikia*), precum și drepturile, compensațiile sau costurile maritorilor, ale interpreților, ale sechestrelorilor sau ale agenților de pază care au depus mărturie la o instanță sau care au fost desemnați de aceasta.

Competența tribunalelor de primă instanță cu un singur judecător acoperă toate litigiile care pot fi evaluate în termeni monetari și în care valoarea cererii depășește douăzeci de mii de euro (20 000 EUR), dar nu depășește două sute cincizeci de mii de euro (250 000 EUR).

Competența tribunalelor de primă instanță cu un singur judecător acoperă, de asemenea, următoarele litigii, chiar dacă valoarea cererii depășește două sute cincizeci de mii de euro (250 000 EUR): litigii care vizează contracte de leasing sau de închiriere; litigii de muncă ce vizează angajații, activitatea sau obiectele fabricate de profesioniști sau meșteșugari; litigiile care vizează contractele colective de muncă dintre organizațiile de asigurare socială și persoanele asigurate; litigiile care vizează onorariile, compensațiile și costurile avocaților, altele decât cele menționate mai sus, care sunt audiate de instanțele pentru cereri de valoare redusă; litigiile care vizează angajații din domeniul juridic, medical sau paramedical sau inginerii, chimiștii sau brokerii /agenții și persoanele desemnate de o autoritate judiciară, precum experți, arbitri experți, evaluatori, arbitri, executori testamentari, administratori sau lichidatori; litigiile care vizează toate tipurile de acțiuni în despăgubire, ca rezultat al daunelor produse în urma unui accident de mașină, inclusiv acțiuni în temeiul contractelor de asigurare a vehiculelor, și litigiile care vizează contestațiile la adresa posesiunii sau a ocupării unor bunuri mobile sau imobile.

Competența tribunalelor de primă instanță cu un singur judecător acoperă întotdeauna, indiferent de valoarea cererii: litigiile care vizează un divorț; anularea unei căsătorii; recunoașterea existenței sau a inexistenței unei căsătorii; relațiile matrimoniale din timpul căsătoriei și care derivă din aceasta, inclusiv contestarea paternității, recunoașterea existenței sau a inexistenței unei relații părinte-copil sau a responsabilității parentale; recunoașterea paternității unui copil născut în afara căsătoriei; stabilirea existenței sau a inexistenței unei recunoașteri voluntare a unui copil născut în afara căsătoriei, stabilirea validității acestei recunoașteri sau a faptului că minorul în cauză se bucură de același statut ca un copil născut în timpul căsniciei ca urmare a căsătoriei iminente a părinților săi, inclusiv contestațiile având ca obiect recunoașterea voluntară; recunoașterea sau contestarea unei adopții sau a anulării acesteia sau

recunoașterea existenței ori a inexistenței unui tutore; de asemenea, litigiile privind alocația de întreținere în baza căsătoriei, a divorțului sau a legăturii de rudenie; exercitarea responsabilităților parentale; neînțelegerea dintre părinți în ceea ce privește exercitarea comună a autorității parentale, precum și comunicarea dintre părinți și alte rude pe linie ascendentă ale copilului; reglementarea utilizării căminului familial și a divizării bunurilor mobile între soți, precum și a celor care țin de căminul familial, și divizarea bunurilor mobile între soți în cazul încetării coabitării acestora; litigiile referitoare la dreptul de proprietate asupra etajelor unei clădiri și litigiile legate de anularea deciziilor pronunțate de adunările generale ale asociațiilor sau cooperativelor. Competența tribunalelor de primă instanță cu mai mulți judecători acoperă toate litigiile pentru care nu au competență tribunalele pentru cereri cu valoare redusă și tribunalele de primă instanță cu un singur judecător.

2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

Instanța din regiunea în care pârâtul își are domiciliul este cea care are competență teritorială.

Dacă pârâtul nu are domiciliul nici în Grecia, nici în străinătate, va fi competentă instanța din regiunea unde locuiește acesta. Dacă reședința pârâtului nu este cunoscută, va fi competentă instanța din regiunea din Grecia în care acesta a avut ultimul domiciliu, sau unde a locuit ultima dată, în absența unui domiciliu.

Litigiile împotriva statului sunt de competența instanței din regiunea unde își are sediul autoritatea care este somată prin lege să reprezinte statul în instanță. Persoanele juridice care au capacitatea de a fi părți implicate într-o cauză intră în competența instanței din regiunea unde este situat sediul social sau sucursala acestora, în cazul în care litigiul se referă la activitatea lor.

2.2.2 Reglementări particulare

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

Atunci când există mai multe instanțe competente, reclamantul are dreptul să aleagă. Prioritatea acestora este determinată în funcție de data la care a fost introdusă acțiunea.

Dacă instanța nu are competență *ratione materiae* sau *ratione loci*, aceasta va decide ex officio și va specifica instanța competentă și va trimite cauza către instanța respectivă. Consecințele legale ale acțiunii introduse vor fi păstrate.

Litigiile contractuale

Litigiile referitoare la existența sau validitatea unui act legal care se desfășoară de-a lungul vieții unei persoane și toate drepturile care derivă din acesta pot fi de asemenea introduse în instanța din regiunea unde a fost întocmit actul legal sau din regiunea unde acesta urmează să fie executat. Litigiile referitoare la despăgubiri pentru înșelarea încrederii (dobândă negativă) și la compensații din culpă în timpul negocierilor pot fi de asemenea introduse în aceeași instanță. Faptă ilicită

Litigiile apărute în urma unei fapte ilicite pot fi de asemenea introduse în instanța din regiunea unde a avut loc sau unde urmează să aibă loc evenimentul care produce dauna.

Acțiune civilă

Acțiunea civilă pentru despăgubiri și restituiri în urma unei infracțiuni, precum și pentru compensații pentru daune morale sau psihologice, poate fi introdusă în instanța penală care gestionează cauza.

Probleme ce țin de alocația de întreținere, divorț și responsabilitate parentală

Litigiile care vizează probleme de familie (litigii referitoare la alocația de întreținere în baza căsătoriei, divorțului sau relației de rudenie, exercitarea responsabilității parentale, neînțelegerea dintre părinți în ceea ce privește exercitarea comună a responsabilității parentale, precum și comunicarea dintre părinți și alte rude pe linie ascendentă ale copilului și reglementarea utilizării căminului familial și a divizării bunurilor mobile între soți, precum și litigii care țin de căminul familial, și divizarea bunurilor mobile între soți în cazul încetării coabitării acestora) pot fi introduse în instanța din regiunea unde este situată ultima reședință comună a celor doi soți.

Litigiile privind plângeri referitoare la alocația de întreținere pot fi introduse și în instanța din regiunea unde își are domiciliul sau reședința beneficiarul alocației de întreținere.

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

Litigiile referitoare la drepturi *in rem* asupra unui bun imobil și cele care derivă din contractele de închiriere a bunului imobil sunt de competența exclusivă a instanței din regiunea unde este situat bunul respectiv.

(Dacă bunul imobil este situat într-o regiune cu mai multe instanțe, reclamantul are dreptul să aleagă.)

Litigiile legate de administrarea executată conform unui ordin judecătoresc țin de competența exclusivă a instanței care a emis ordinul.

Litigiile referitoare la succesiune sunt de competența exclusivă a instanței din regiunea unde domiciliul persoanei decedate sau, în absența unui domiciliu, din regiunea unde aceasta locuia la momentul decesului.

Atunci când o cauză secundară este legată de o cauză principală, inclusiv, în special, plângerile secundare sau cererile de garanție, astfel de intervenții și alte plângeri similare sunt de competența exclusivă a instanței care audiază cauza principală.

cauzele principale conexe intră în competența exclusivă a primei instanțe implicate.

Competența tribunalelor de primă instanță cu mai mulți judecători care audiază cauzele principale acoperă orice cauze secundare care sunt de competența tribunalului de primă instanță cu un singur judecător și a tribunalului civil districtual, iar competența tribunalului de primă instanță cu un singur judecător care audiază cauza principală acoperă orice cauze secundare care sunt de competența tribunalului civil districtual.

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

Un tribunal ordinar de primă instanță care nu are competență teritorială poate deveni competent, prin acordul explicit sau tacit al părților implicate, cu excepția cazului când litigiile respective nu se referă la bunuri. Acordul explicit trebuie atins în cazul litigiilor pentru care există competență exclusivă.

Acordul tacit este dedus dacă pârâtul participă la audierea publică și nu obiectează în timp util pe motiv de lipsă de competență.

Acordul dintre părți, prin intermediul căruia o instanță ordinară devine competentă pentru litigii viitoare, este valid doar dacă se face în scris și se referă la o relație juridică specifică care urmează să ducă la apariția litigiilor.

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

În ceea ce privește camerele speciale competente în privința mărcilor comerciale comunitare și a dreptului maritim: Competența *ratione materiae* este determinată conform regulilor privind instanțele civile ordinare. În ceea ce privește jurisdicția teritorială, (a) camera competentă pentru mărcile comerciale comunitare din Atena include regiunile Curților de Apel din Atena, Egeea, Dodecanez, Corfu, Creta, Lamia, Nauplion, Patras și Piraeus, (b) camera competentă pentru mărcile comerciale comunitare din Salonic include regiunile Curților de Apel din Salonic, Macedonia de Vest, Tracia, Ioannina și Larisa, iar (c) camera competentă pentru dreptul maritim din Piraeus include întreaga prefectură din Attica.

Ultima actualizare: 05/06/2018

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Jurisdicție - Spania

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

Principiul care stă la baza organizării instanțelor din Spania este cel al unității competenței judiciare. Singurele excepții sunt competența militară pe timp de război și de stare de asediu și competența Curții Constituționale (*Tribunal Constitucional*) în calitate de garant suprem al drepturilor fundamentale și libertăților publice, prin intermediul cererii privind asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale (*recurso de amparo*).

Cu toate acestea, competența este împărțită între patru tipuri de instanțe: instanțe civile, instanțe penale, instanțe de contencios administrativ și instanțe pentru litigii de muncă.

Piatra de temelie a instanțelor civile este tribunalul de primă instanță (*Juzgado de Primera Instancia*), care audiază litigii civile în primă instanță și acțiunile care nu sunt atribuite în mod explicit unei alte instanțe. Prin urmare, tribunalul de primă instanță poate fi descris ca fiind instanța ordinară sau de drept comun. Printre instanțele civile se numără și instanțele specializate în dreptul familiei (*Juzgados de Familia*), care sunt tribunale de primă instanță. Atunci când există instanțe specializate în dreptul familiei (în general, în localități cu populație mai mare), acestea sunt responsabile pentru audierea litigiilor ce țin de dreptul familiei: anularea căsătoriilor, separare legală și divorț, relațiile părinte-copil și protejarea persoanelor cu capacități limitate. În cazul în care o acțiune penală este înaintată împotriva unei părți într-o instanță care se ocupă de cauze privind violența împotriva femeilor (*Juzgado de Violencia sobre la mujer*), instanța respectivă va avea jurisdicție și asupra acestor acțiuni civile.

Instanțele civile includ, de asemenea, instanțele comerciale specializate (*Juzgados de lo Mercantil*) și instanțele pentru mărcile Uniunii Europene (*Juzgados de Marca Comunitaria*).

Instanțele pentru litigii de muncă (*Juzgados de lo Social*) sunt responsabile pentru audierea cauzelor care vizează dreptul muncii. Printre acestea se numără litigiile individuale dintre angajați și angajatori cu privire la contractele de muncă, litigiile privind negocierile colective, solicitările în materie de asigurare socială și plângerile înaintate împotriva statului cu privire la responsabilitățile acestuia prevăzute în dreptul muncii.

Instanțele penale sunt responsabile cu audierea cauzelor penale.

O trăsătură a dreptului spaniol este faptul că acțiunile civile derivate din infracțiuni penale pot fi asociate cu acțiunile penale. În aceste cazuri, instanța penală va decide cu privire la suma compensatorie plătită în conexiune cu infracțiunea respectivă. Atunci când o acțiune civilă nu este intentată de partea vătămată, aceasta va fi intentată de procuror în numele acesteia, cu excepția cazului în care partea vătămată a renunțat în mod explicit la dreptul de a introduce o acțiune în cauza penală.

În sfârșit, instanțele de contencios administrativ supraveghează legalitatea acțiunilor autorităților publice și se ocupă de acțiunile în răspundere patrimonială înaintate împotriva acestora.

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

Consultați răspunsurile oferite mai jos.

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

În Spania, nu se face distincția între diferitele tribunale de primă instanță în ceea ce privește valoarea plângerilor sau gravitatea cauzelor de care se pot ocupa și niciun tribunal de primă instanță nu audiază apeluri la deciziile pronunțate de alte tribunale de primă instanță. Apelurile în cazul acțiunilor civile sunt întotdeauna audiate de instanțele provinciale (*Audiencias Provinciales*).

2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

În ceea ce privește instanțele, Spania este împărțită, din punct de vedere geografic, în municipalități, districte, provincii și comunități autonome. Un district este o unitate teritorială alcătuită din una sau mai multe municipalități limitrofe din aceeași provincie. Aceasta este cea mai importantă unitate teritorială, deoarece este zona în care are jurisdicție un tribunal de primă instanță. (puteți găsi detalii pe site-ul web al Ministerului Justiției, la adresa mjusticia.gob.es.)

Acolo unde este necesar, având în vedere volumul de lucru, există mai mult de un tribunal de același tip. Acest lucru este acum valabil pentru majoritatea orașelor. Tribunalele sunt numerotate consecutiv, în funcție de momentul înființării acestora.

În principiu, toate aceste tribunale au aceeași jurisdicție, iar volumul de lucru este distribuit între acestea conform regulilor guvernamentale interne de alocare. Cu toate acestea, în unele circumstanțe, aceste reguli de alocare pot fi utilizate pentru a atribui tipuri diferite de cauze către tribunale diferite din același district.

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

În absența unui acord sau a unor norme obligatorii, regula de bază este că jurisdicția aparține tribunalului de primă instanță din districtul în care pârâtul își are domiciliul sau, în lipsa domiciliului, districtul în care își are reședința. Dacă pârâtul nu are nici domiciliul, nici reședința stabilite în Spania, instanța competentă va fi tribunalul de primă instanță din districtul în care se află pârâtul sau în care a avut ultima reședință. În cazul în care nu se aplică niciunul dintre aceste criterii, reclamantul poate depune plângerea la tribunalul de primă instanță din districtul în care acesta își are domiciliul.

În aceste scopuri:

Plângerile împotriva proprietarilor de societăți și profesioniștilor, legate de afacerile sau activitățile profesionale ale acestora, pot fi depuse, de asemenea, în oricare dintre locurile în care aceștia își desfășoară activitatea, la alegerea reclamantului.

Plângerile împotriva entităților juridice pot fi depuse, de asemenea, în locul în care s-a desfășurat sau urmează să aibă efecte situația sau relația juridică care face obiectul plângerii, cu condiția ca entitatea juridică să aibă un sediu sau un reprezentant în locul respectiv.

2.2.2 Reglementări particulare

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

Sistemul procedural spaniol actual tinde să nu lase jurisdicția teritorială la alegerea reclamantului. Acest lucru se întâmplă doar în cazurile următoare:

- Acțiuni *in rem* asupra unui bun imobil, atunci când implică fie mai multe proprietăți, fie o proprietate situată în mai multe districte. În aceste cazuri, reclamantii pot alege să introducă acțiunea în oricare dintre districtele competente.
- Acțiuni prin care se solicită prezentarea și aprobarea conturilor de către cei responsabili cu administrarea bunurilor unei alte părți, dacă locația unde trebuie prezentate conturile nu a fost determinată. În aceste cazuri, reclamantii pot alege între domiciliul pârâtului și locul unde sunt administrate bunurile.

- Litigii în materie succesorală: reclamantii pot alege între instanțele din locul în care decedatul a avut ultimul domiciliu în Spania și instanțele din locul în care este situată majoritatea patrimoniului.
- Acțiuni privind proprietatea intelectuală: reclamantii pot alege dintre următoarele locuri: locul unde a avut loc încălcarea drepturilor; locul unde există dovezi *prima facie* că a avut loc încălcarea drepturilor; sau locul unde există copii ilegale.
- Cazurile de concurență neloială în care pârâtul nu are sediu, domiciliu sau reședință în Spania. În aceste cazuri, reclamantii pot alege fie locul în care concurența neloială a avut loc, fie locul în care se resimt consecințele acesteia.
- Plângerile care vizează exclusiv custodia minorilor sau alocația de întreținere, înaintate de un părinte împotriva celuilalt în numele minorilor, în cazul în care cei doi locuiesc în districte judiciare diferite. În aceste cazuri, reclamantii pot alege fie instanța din regiunea în care își are domiciliul pârâtul, fie instanța din regiunea în care își are reședința copilul.
- În general, acțiunile care presupun exercitarea drepturilor individuale ale consumatorului sau ale utilizatorului pot fi audiate de instanța din regiunea în care își are domiciliul consumatorul, utilizatorul sau pârâtul, la alegerea consumatorului.

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

- În cazurile de mai jos, există reguli obligatorii care impun reclamantului să introducă acțiunea într-o altă instanță decât cea din regiunea în care își are domiciliul pârâtul. În aceste cazuri, părțile nu pot opta să se supună jurisdicției unei anumite instanțe, nici în mod explicit, nici în mod implicit:
- Drepturile *in rem* sau drepturile de a primi chirie pentru un bun imobil și aspecte ce țin de proprietatea comună (*propiedad horizontal*): jurisdicția revine instanțelor din districtul în care este situată proprietatea.
 - Chestiunile succesoriale: jurisdicția este determinată fie de regiunea în care decedatul a avut ultimul domiciliu în Spania, fie de regiunea în care este situată majoritatea patrimoniului, la alegerea reclamantului.
 - Cauzele ce implică asistența sau reprezentarea persoanelor în incapacitate: acestea vor fi audiate de instanța din regiunea în care locuiește persoana respectivă.
 - Protejarea drepturilor fundamentale prin intermediul instanțelor civile: aceste cauze vor fi audiate de instanța din regiunea în care își are domiciliul reclamantul sau, în cazul când acesta nu are domiciliul în Spania, din regiunea unde s-a comis fapta care a încălcat dreptul vizat.
 - Acțiunile în despăgubiri în ceea ce privește utilizarea autovehiculelor: va fi competentă instanța din regiunea în care s-a produs dauna.
 - Contestații ale acordurilor sociale ale companiilor: jurisdicția teritorială este determinată de locația sediului social al companiei.
 - Acțiuni pentru declararea faptului că anumiți termeni și condiții ai unui contract nu formează parte a acelui contract sau pentru declararea nulității unei clauze: este competentă instanța din regiunea în care își are domiciliul reclamantul.
 - Acțiunile declarative pentru rezilierea sau retragerea unor termeni contractuali standard, în cazul în care pârâtul nu are nici sediul, nici domiciliul în Spania: în aceste cazuri, este competentă instanța din regiunea în care a fost încheiat contractul standard.
 - Acțiuni pentru rezilierea unor termeni contractuali standard, în apărarea intereselor comune sau colective ale consumatorilor sau utilizatorilor, în cazul în care pârâtul nu are nici sediul, nici domiciliul în Spania: în aceste cazuri, este competentă instanța din regiunea în care își are domiciliul reclamantul.
 - Acțiuni de solicitare a respectării obligațiilor de către oricare dintre următoarele persoane: o companie de asigurări; o persoană care a vândut bunuri personale, în rate, unei alte persoane sau care a finanțat achiziționarea acelor bunuri; o persoană care a depus o ofertă publică pentru servicii sau bunuri personale, pe care o altă persoană a acceptat-o. În aceste cazuri, este competentă instanța din regiunea în care își are domiciliul reclamantul.
 - Acțiuni introduse de terțe părți pentru contestarea sechestrului asupra unei proprietăți: va fi competentă instanța din regiunea în care își are sediul entitatea care a dispus sechestrul.
 - Cereri de separare legală, anulare a căsătoriei sau divorț: este competentă instanța specializată în dreptul familiei sau, când nu există o astfel de instanță, tribunalul de primă instanță din regiunea domiciliului conjugal. Când nu există un domiciliu conjugal, este competentă instanța din regiunea ultimului domiciliu conjugal sau din regiunea în care își are reședința celălalt soț. Când nu există niciuna dintre aceste variante, este competentă instanța din regiunea în care își are domiciliul persoana în cauză. Când cererea este depusă de comun acord, este competentă instanța din regiunea ultimului domiciliu conjugal sau a domiciliului oricărui dintre soți.
 - Plângerile care vizează exclusiv custodia minorilor sau alocația de întreținere, înaintate de un părinte împotriva celuilalt în numele minorilor: în aceste cazuri, este competentă instanța din regiunea ultimului domiciliu comun al părinților. În cazul în care părinții locuiesc în districte judiciare diferite, reclamantul poate alege între instanța din regiunea în care își are domiciliul pârâtul și instanța din regiunea în care își are reședința minorul.

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

Ca regulă generală, în Spania, jurisdicția teritorială poate fi modificată, în sensul că justițiabilii pot introduce o acțiune, în mod explicit sau tacit, în instanțele dintr-un anumit district, atât timp cât instanțele respective sunt competente în ceea ce privește cauza respectivă.

Introducerea explicită are loc atunci când părțile interesate încheie un acord explicit în care precizează districtul specific al instanței unde introduc acțiunea. Introducerea tacită a acțiunii are loc în următoarele circumstanțe:

- În cazul reclamantului, prin simpla introducere a unei acțiuni în instanțele dintr-un anumit district și depunerea unei plângeri sau a unei cereri sau solicitări către instanța competentă pentru audierea plângerii.
- În cazul pârâtului, când acesta se prezintă în fața instanței și, ulterior, urmează orice pas procedural cu excepția depunerii unei cereri în timp util și într-o formă corespunzătoare pentru contestarea competenței instanței.

Orice modificare a domiciliilor părților, a locației obiectului în cauză sau a scopului procedurilor care sunt desfășurate după începerea acțiunii nu va duce la modificarea jurisdicției, care va fi determinată conform situației confirmate în debutul acțiunii (*Perpetuatio Jurisdictionis*).

Cu toate acestea:

Introducerea explicită nu este permisă în cazul contractelor standard, în cazul contractelor ai căror termeni și condiții au fost impuse de una dintre părți sau în cazul contractelor cu utilizatorii/consumatorii. Cu toate acestea, introducerea tacită este posibilă în aceste cazuri.

În cazul în care legea prevede reguli obligatorii privind jurisdicția teritorială, nu este posibilă nicio formă de introducere a acțiunii.

Nici în cazul procedurilor accelerate, al procedurilor de somație de plată sau al procedurilor de executare a datoriei nu este permisă nicio formă de introducere a acțiunii.

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

Instanțele specializate din Spania includ tribunalele menționate mai jos.

Instanțele specializate în dreptul familiei, care sunt tribunale de primă instanță. Atunci când sunt disponibile instanțe specializate în dreptul familiei (în general, în localitățile cu populație mare), acestea au jurisdicție exclusivă asupra chestiunilor care privesc familia. Mai exact, acestea audiază cauze cu privire la:

- separare legală, anulare a căsătoriei și divorț; și
- exercitarea responsabilităților parentale asupra minorilor.

Regulile privind jurisdicția teritorială sunt aceleași reguli care se aplică în cazul tribunalelor de primă instanță care audiază chestiuni de dreptul familiei atunci când nu există, în districtul respectiv, o instanță specializată în dreptul familiei.

Instanțele pentru litigii de muncă audiază plângerile cu privire la dreptul muncii. Printre acestea se numără litigiile individuale dintre angajați și angajatori cu privire la contractele de muncă, litigiile privind negocierile colective de muncă, solicitările în materie de asigurare socială și plângerile înaintate împotriva statului cu privire la responsabilitățile acestuia prevăzute în dreptul muncii.

Regula generală este că jurisdicția teritorială aparține instanței din regiunea unde lucrătorul își prestează serviciile sau unde își are domiciliul pârâtul, la alegerea reclamantului.

Instanțele comerciale funcționează la nivel de provincie și se ocupă de litigiile comerciale.

Aceste instanțe audiază cauze care privesc orice chestiune de insolvență, cu excepția cazului în care insolvența vizează o persoană fizică care nu este antreprenor: în aceste cazuri, sunt competente tribunalele nespecializate de primă instanță.

De asemenea, acestea vor audia cauze conexe cu privire la următoarele chestiuni:

- Plângerile financiare civile împotriva bunurilor persoanei aflate în insolvență, cu excepția plângerilor din cadrul procedurilor care vizează declararea capacității, filiația, căsătoria și minorii.
- Acțiunile corporative care solicită suspendarea, modificarea sau rezilierea colectivă a contractelor de muncă, în cazul în care angajatorul este partea aflată în insolvență, ori acțiuni care urmăresc suspendarea sau rezilierea contractelor personalului de conducere de nivel superior.
- Orice acțiune de executare sau măsură provizorie împotriva bunurilor părții aflate în insolvență și a drepturilor economice ale acesteia, indiferent de instanța care a emis ordinul.
- Acțiunile privind răspunderea civilă împotriva directorilor, auditorilor sau lichidatorilor companiilor, pentru daune și pierderi suferite de partea aflată în insolvență în timpul procedurii de insolvență.
- Plângeri care vizează:

concurența neloyală,
proprietatea intelectuală și publicitatea,
dreptul societăților comerciale și legislația care guvernează societățile cooperative,
transporturile naționale sau internaționale,
dreptul maritim,
condițiile și termenii generali ai unui contract,
aplicarea normelor de arbitraj în cazul chestiunilor enumerate mai sus.

Competența de a deschide și de a audia acțiuni privind insolvența aparține instanței comerciale din teritoriul unde debitorul își are centrul intereselor principale. Dacă debitorul este și domiciliat în Spania, iar domiciliul său și centrul intereselor principale se află în locuri diferite, instanța comercială din regiunea în care își are domiciliul debitorul este de asemenea competentă să audieze cauza, la alegerea creditorului care înaintează cererea.

În cazul în care debitorul este o entitate juridică, se presupune că sediul său social este centrul intereselor principale. Pentru aceste scopuri, orice modificare a sediului social care are loc în termen de șase luni înainte de cererea de deschidere a procedurii de insolvență nu va fi luată în considerare.

Instanțele comerciale din Alicante funcționează ca instanțe pentru mărcile Uniunii Europene atunci când își exercită competența exclusivă pentru audierea, în primă instanță, a oricărui litigiu introdus conform Regulamentului nr. 40/94 al Consiliului din 20 decembrie 1993 privind marca comunitară și Regulamentului nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare.

Când își exercită competența asupra acestor chestiuni, instanțele pentru mărci au jurisdicție pe întregul teritoriu național.

Pe lângă aceste instanțe specializate, prin lege, Consiliul General al Puterii Judiciare (*Consejo General del Poder Judicial*) poate decide ca, în cazul în care există mai multe instanțe de același tip, una sau mai multe dintre acestea să aibă competența exclusivă de a audia anumite categorii de cauze sau de a supraveghea executarea în domeniul juridic vizat.

Această putere a fost deja exercitată în mai multe locații, în special în cauze în raport cu incapacitatea și instituționalizarea forțată pe motiv de boală mintală, unde competența a fost în general atribuită instanțelor specializate în dreptul familiei.

Ultima actualizare: 06/06/2019

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Jurisdicție - Franța

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

Organizarea judiciară franceză implică coexistența a două sisteme jurisdicționale: sistemul administrativ și sistemul judiciar.

Fiecare sistem este alcătuit dintr-o structură pe trei niveluri.

Astfel, în cazul sistemului administrativ, hotărârile sunt pronunțate de tribunalele administrative (*tribunaux administratifs*), care sunt instanțe de drept comun, și de diferite instanțe administrative specializate; deciziile acestor instanțe administrative pot face obiectul unei căi de atac în fața curților administrative de apel (*cours administratives d'appel*). În cele din urmă, hotărârile acestor din urmă instanțe sunt supuse revizuirii de către Consiliul de Stat (*Conseil d'Etat*). În cazul sistemului judiciar, instanțele care se pronunță în primă instanță sunt instanțele regionale (*tribunaux de grande instance*), care sunt instanțe de drept comun, și de o serie de alte instanțe ale căror competențe sunt stabilite de către legiuitor. Aceste decizii pot fi contestate în fața curților de apel, constituite din mai multe secții (civilă, socială, comercială, penală). Hotărârile pronunțate de instanțe pot fi atacate cu recurs introdus în fața Curții de Casație (ea însăși compusă din mai multe secții articulate în jurul domeniilor menționate mai sus pentru curțile de apel).

Instanțele sunt împărțite după cum urmează:

Instanțe din sistemul administrativ:

Consiliul de Stat (1)

Curți administrative de apel (8)

Tribunale administrative (42)

Instanțe din sistemul judiciar:

Curtea de Casație (1)

Curți de apel (36)

Tribunal Suprem de Apel (1)

Instanțele regionale (*tribunaux de grande instance*) (164) [dintre care 16 cu competență comercială]

Instanțe teritoriale (*tribunaux de première instance*) (4) [dintre care 2 cu competență comercială]

Tribunale pentru minori (155)

Tribunale pentru securitate socială (114)

Instanțe districtuale (*tribunaux d'instance*) (307)

Tribunale ale muncii (210)

Instanțe competente în domeniul dreptului muncii (6)

Instanțe comerciale (134)

Instanțele specializate din sistemul judiciar sunt:

Instanța districtuală (*tribunal d'instance*) se pronunță în cazul litigiilor celor mai frecvente. În principiu, aceasta se pronunță în cazul tuturor cererilor care se referă la sume de până la 10 000 EUR. Aceste instanțe sunt, de asemenea, competente să soluționeze anumite litigii specifice (chirii neplătite, poprire pe salarii, alegeri în cadrul organismelor profesionale, cerințe în domeniul drepturilor consumatorului).

Tribunalul comercial are competența de a soluționa litigiile dintre comercianți, dintre instituții de credit sau între acestea și contestații privind societățile comerciale, precum și litigii privind actele comerciale și probleme financiare ale întreprinderilor comerciale (lichidare și reorganizare judiciară...), Tribunalul paritar al închirierilor agricole are competența de a soluționa litigiile între chiriașii și proprietarii unor contracte de arendare (terenuri arendate, terenuri arendate în parte...),

Tribunalul muncii are competența de a soluționa toate litigiile dintre salariați și angajatori în cadrul unui contract individual de drept privat al muncii, Până la o dată stabilită prin decret și nu mai târziu de 1 ianuarie 2019, tribunalul pentru securitate socială are competența de a soluționa litigiile care decurg din aplicarea legislațiilor și a normelor privind securitatea socială și ajutorul reciproc în sectorul agricol; de la o dată stabilită prin decret și nu mai târziu de 1 ianuarie 2019, astfel de litigii sunt de competența unor instanțe regionale (*tribunaux de grande instance*) special desemnate,

Până la o dată stabilită prin decret și nu mai târziu de 1 ianuarie 2019, tribunalul contenciosului de incapacitate se ocupă de litigiile privind starea sau gradul de invaliditate, incapacitatea permanentă și inaptitudinea de a munci; de la o dată stabilită prin decret și nu mai târziu de 1 ianuarie 2019, astfel de litigii sunt de competența unor instanțe regionale (*tribunaux de grande instance*) special desemnate,

Tribunalul pensiilor militare soluționează litigiile referitoare la pensiile militarilor.

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

Repartizarea competențelor între instanțele regionale (*tribunaux de grande instance*), instanțele districtuale (*tribunaux d'instance*) și instanțele locale (*juridictions de proximité*) a fost precizată mai sus, fiind subliniat faptul că, în lipsa unor competențe recunoscute în mod specific pentru alte instanțe, instanțele regionale constituie instanțele de drept comun.

Instanțele districtuale (*tribunaux d'instance*) au competența de a se pronunța cu privire la un litigiu al cărui obiect are o valoare maximă de 10 000 EUR, precum și cu privire la litigiile din anumite domenii precum dreptul consumatorilor, tutela adulților, închirierea de locuințe, fără o plafonare a valorii obiectului acestora.

Instanțele regionale (*tribunaux de grande instance*) au competență în toate celelalte litigii civile care nu sunt de competența unor alte instanțe, în special în materie de dreptul familiei.

2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

În principiu, instanța competentă este cea în a cărei rază teritorială se află domiciliul pârâtului. Scopul acestei norme este de a oferi protecție pârâtului, presupunându-se că acesta se va putea apăra mai ușor în fața instanței celei mai apropiate de domiciliul său.

În cazul în care pârâtul este o persoană fizică, instanța competentă va fi instanța în a cărei rază teritorială aceasta își are domiciliul sau reședința. În cazul unei persoane juridice (societate, asociație) criteriul de stabilire a instanței competente este sediul său social. Uneori sediul principal cunoscut este diferit de sediul social. În acest caz, este posibilă introducerea unei acțiuni în fața instanței în a cărei rază teritorială se află sediul principal. Pentru societățile mari, care dispun de mai multe sucursale, instanța sesizată poate fi cea în a cărei rază teritorială se află una dintre aceste sucursale.

2.2.2 Reglementări particulare

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

În materie de contracte: reclamantul poate introduce acțiunea fie în locul în care pârâtul își are domiciliul, fie, în funcție de natura contractului, în locul în care sunt livrate mărfurile sau în locul în care sunt prestate serviciile.

În materie de răspundere delictuală sau de continuare a unei acțiuni civile în cadrul unei proceduri penale: cererea poate fi introdusă în fața instanței din locul în care își are domiciliul pârâtul sau în care a fost suferit prejudiciul sau unde a avut loc faptul cauzator de prejudicii.

În materie de bunuri imobile: reclamantul poate introduce cauza în fața instanței din locul în care este situat bunul imobil.

În materie de întreținere sau de contribuții la cheltuielile aferente căsătoriei: reclamantul are posibilitatea de a alege între instanța din locul în care se află domiciliul pârâtului și cea din locul în care își are reședința creditorul, și anume instanța din locul în care își are reședința însuși reclamantul.

În materie de litigii care implică un consumator: consumatorul poate introduce o acțiune fie în fața instanței din locul în care își avea reședința la momentul încheierii contractului, fie în fața instanței din locul în care a avut loc evenimentul care a produs prejudiciul.

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

În cazul unui litigiu privind pensia alimentară sau plățile compensatorii: instanța competentă este instanța din locul în care își are reședința soțul creditor sau părintele responsabil de îngrijirea copiilor, chiar dacă aceștia sunt majori.

În materie de divorț: instanța competentă este instanța din locul în care își are domiciliul familia. Dacă soții au domiciliul diferite, instanța competentă este instanța din locul în care își are reședința copiii. În cazul în care soții nu au copii, instanța competentă este instanța din locul în care se află domiciliul pârâtului.

În materie de succesiuni: instanța competentă este instanța din locul în care a locuit ultima dată defunctul.

În materie de bunuri imobiliare: instanța competentă este instanța din locul în care este situat bunul imobil.

În materie de închirieri: instanța competentă este instanța din locul în care se află imobilul.

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

Toate instanțele specializate au competență exclusivă, iar lipsa de competență trebuie să fie invocată din oficiu de către instanță. Singura posibilitate de a sesiza o instanță care, în mod normal, nu ar avea competență există între instanțele regionale (*tribunaux de grande instance*) și instanțele districtuale (*tribunaux d'instance*), pentru domeniile în care acestea nu au competență exclusivă.

În principiu, orice clauză dintr-un contract care constituie o derogare de la normele privind competența teritorială și de atribuire este nulă, cu excepția contractelor încheiate între doi comercianți, cu condiția ca o astfel de clauză să fie specificată în mod explicit.

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

Tribunalul comercial: în principiu, instanța competentă este instanța în raza teritorială a căreia se află domiciliul pârâtului. În materie delictuală, instanța competentă este cea în raza teritorială a căreia a survenit evenimentul care a produs prejudiciul sau a fost suferit prejudiciul.

Tribunalul paritar al închirierilor agricole: instanța competentă este instanța din locul în care este situat bunul imobil.

Tribunalul muncii: salariatul poate sesiza tribunalul muncii în raza teritorială a căreia se află instituția în care acesta își desfășoară activitatea, a fost încheiat contractul sau își are sediul social întreprinderea care îl angajează. Atunci când activitatea se desfășoară în afara oricărei entități, trebuie sesizat tribunalul muncii în raza teritorială a căreia se află domiciliul salariatului.

Tribunalul pentru securitate socială (până la o dată stabilită prin decret și nu mai târziu de 1 ianuarie 2019): în principiu, instanța competentă este instanța în raza căreia se află domiciliul beneficiarului sau al angajatorului în cauză sau sediul pârâtului în cazul unui conflict între organisme care își au sediul în jurisdicții teritoriale diferite.

Linkuri utile

[Site-ul Ministerului Justiției](#)

[Site-ul Legifrance](#)

Ultima actualizare: 23/07/2018

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Jurisdicție - Croația

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

Cererea de chemare în judecată se introduce în fața instanței care are competența materială și competența teritorială, iar în cazul litigiilor specializate, în fața instanțelor specializate. Cu toate acestea, numai în orașul Zagreb există un Tribunal Municipal Civil (*Općinski građanski sud*) și un Tribunal Municipal pentru Litigii de Muncă (*Općinski radni sud*), care sunt instanțe specializate pentru judecarea cauzelor din domeniile respective. În principiu, instanțele municipale (*Općinski sudovi*) sunt competente în toate celelalte cazuri.

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

Regulile care determină competența instanței sunt prevăzute în Codul de procedură civilă.

Mai precis, cererea de chemare în judecată se introduce în fața instanței care deține competența teritorială generală pentru pârât, adică în fața instanței competente din punct de vedere teritorial în funcție de locul unde își are reședința permanentă sau temporară pârâtul ori de locul unde se află sediul pârâtului, în cazul unei persoane juridice. În cazul unui litigiu cu un district, cu orașul Zagreb, cu alte orașe sau cu municipalități, instanța care deține competența teritorială generală este cea în a cărei circumscripție se află organul lor de reprezentare.

Cu toate acestea, în cazul litigiilor cu Republica Croația, instanța care deține competența teritorială generală este cea în a cărei circumscripție se află domiciliul sau sediul reclamantului în Republica Croația. Dacă reclamantul nu are un domiciliu sau un sediu în Republica Croația, instanța care deține competența teritorială generală în litigiile cu Republica Croația este cea în a cărei circumscripție se află Parlamentul Croației (*Hrvatski sabor*).

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

Există o distincție între instanțe inferioare și superioare. Instanțele municipale (*Općinski sudovi*) și tribunalele comerciale (*Trgovački sudovi*) sunt instanțe de prim grad de jurisdicție, iar instanțele districtuale (*Županijski sudovi*) și Curtea Comercială de Apel a Republicii Croația (*Visoki trgovački sud RH*) sunt instanțe de al doilea grad de jurisdicție. Instanțele districtuale judecă apelurile introduse împotriva hotărârilor instanțelor municipale, iar Curtea Comercială de Apel a Republicii Croația judecă apelurile introduse împotriva hotărârilor tribunalelor comerciale.

Instanțele districtuale și Curtea Comercială de Apel a Republicii Croația sunt instanțe de prim grad de jurisdicție numai în cazuri bine definite în lege, iar hotărârile acestora pot fi atacate la Curtea Supremă a Republicii Croația (*Vrhovni sud RH*).

Prin urmare, aceste instanțe superioare sunt competente pentru judecarea cauzelor numai în situații excepționale, în care instanțele inferioare își declară lipsa de competență și le transmit cauza pentru a fi judecată.

2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

Competența instanței de a judeca o anumită cauză depinde de diverse circumstanțe. În principiu, instanța competentă va fi instanța care deține competența teritorială generală.

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

Potrivit regulii generale, competența teritorială depinde de locul unde își are reședința permanentă sau temporară pârâtul sau de locul unde se află sediul pârâtului, în cazul unei persoane juridice.

2.2.2 Reglementări particulare

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

Prin derogare de la regula generală privind competența teritorială generală, Codul de procedură civilă prevede, la articolele 50-66, cazuri de competență teritorială care vizează co-părți la litigiu, litigii privind obligația legală de întreținere, daune-interese, litigii privind protejarea drepturilor care decurg din garanțiile oferite de fabricant, litigiile matrimoniale, litigiile în materie de recunoaștere, de stabilire sau de contestare a paternității ori a maternității, litigii în materie de bunuri imobile sau pentru încălcarea dreptului de proprietate, litigii în materie de aviație și de navigație, litigii referitoare la aspecte care nu fac obiectul competenței teritoriale generale în Republica Croația, litigii privind competența în funcție de sediul unei unități organizaționale ale unei persoane juridice sau competența în funcție de sediul unei agenții de reprezentare a unei persoane juridice în Republica Croația, litigii referitoare la relațiile cu unitățile operaționale ale forțelor armate ale Republicii Croația, litigii în materie de succesiuni, litigii referitoare la proceduri de executare și de faliment, litigii de competență în funcție de locul plății, litigii de muncă, precum și litigii de competență reciprocă pentru acțiuni în justiție împotriva unor resortisanți străini.

În cazurile menționate mai sus reclamantul are posibilitatea, dar nu și obligația, de a alege o altă instanță în locul instanței în a cărei circumscripție se află locul de reședință al pârâtului, care a fost stabilită aplicând regula generală.

În fine, în temeiul articolului 70 din Codul de procedură civilă, părțile pot conveni asupra competenței teritoriale a unei alte instanțe decât cea care deține competența materială, însă numai în cazul în care nu este vorba despre o instanță cu competență exclusivă.

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

În cazul unui litigiu de natură civilă sau comercială, cererea de chemare în judecată se introduce la instanța municipală sau la Tribunalul Comercial. În cazul orașului Zagreb, cererea de chemare în judecată poate fi introdusă și la Tribunalul Municipal pentru Litigii de Muncă, dacă este vorba despre un litigiu în materie de dreptul muncii.

Ultima actualizare: 13/01/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Pagina este deja disponibilă în următoarele limbi.

Jurisdicție - Italia

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

Anumite litigii în materie civilă trebuie aduse în fața instanțelor specializate. Litigiile în domeniul agricol sunt soluționate de secțiile specializate din cadrul instanțelor judiciare de drept comun și litigiile în domeniul comercial și corporatist sunt soluționate de tribunalul comercial (*tribunale delle imprese*). Alte instanțe judiciare specializate sunt tribunalul pentru minori și tribunalul cu competență în cauzele privind apele publice. În toate celelalte cazuri, acțiunile legale de drept civil sunt audiate de instanțele judiciare de drept comun, care pot, totuși, să urmeze proceduri speciale, de exemplu în cazul conflictelor de muncă și al celor legate de închirieri.

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

Instanța competentă se identifică pe baza competenței teritoriale — „forumul ordinar pentru persoanele fizice” (*foro generale delle persone fisiche*) fiind instanța în a cărei rază de competență teritorială intră domiciliul pârâtului, sau pe baza valorii pretenției, în conformitate cu care pretenția va fi audiată fie de către judecătorul de pace (*giudice di pace*), fie de un tribunal (*tribunale*), sau pe baza obiectului litigiului, anumite cauze urmând a fi judecate de instanțe speciale, indiferent de valoarea în litigiu: de exemplu, cererile de anulare a căsătoriei vor fi evaluate de către un tribunal, cu un complet de judecători.

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

Nu există o relație ierarhică între instanțe: există numai instanțe cu competențe judiciare diferite. În conformitate cu valoarea pretenției, cauza va fi audiată în primă instanță de către judecătorul de pace sau de către tribunal. Tribunalul audiază cauza în sesiune cu judecător unic sau cu un complet de judecători, în funcție de obiectul cauzei. Căile de atac împotriva hotărârilor judecătorești sunt audiate de obicei de către curțile de apel (*corti d'appello*). Totuși, în unele cauze, acțiunile legale trebuie inițiate la curtea de apel [cauzele în care curtea de apel are competență „materială” (*competenza funzionale*), de exemplu în cererile de anulare a unei decizii de arbitraj]. Ca regulă generală, o cauză va fi instrumentată de tribunalul de primă instanță de la locul de reședință al pârâtului.

2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

Pentru a stabili care tribunal de primă instanță are competență judiciară teritorială, trebuie să verificați orașul de reședință sau de domiciliu al pârâtului, acesta fiind, așa cum am văzut, „forumul ordinar pentru persoane fizice”, sau să identificați instanța unui alt loc în care tribunalele pot să aibă competență judiciară alternativă în anumite categorii speciale de cauze, cum ar fi tribunalul de la locul în care s-a generat obligația în cazul conflictelor privind obligațiile contractuale.

În cazul anumitor litigii, există instanțe speciale cu competență judiciară exclusivă. În cauzele în materie de drept al consumatorilor, instanța cu competență judiciară este instanța de la locul de reședință sau de domiciliu al consumatorului, iar în cauzele privind drepturile asupra proprietății imobiliare și cele de evacuare sau de repunere în proprietate, instanța cu competență judiciară este instanța de la locul în care este amplasată proprietatea.

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

În cazul persoanelor fizice, instanța cu competență judiciară este, de obicei, aceea în a cărei rază teritorială intră locul de reședință (*residenza*), de domiciliu (*domicilio*) sau, dacă ambele sunt necunoscute, de ședere (*dimora*) al pârâtului. Dacă pârâtul nu are niciun loc de reședință, domiciliu sau ședere în Italia, sau dacă locul de ședere nu este cunoscut, instanța cu competență judiciară este aceea în a cărei rază teritorială intră locul de reședință al reclamantului.

În cazul persoanelor juridice, instanța cu competență judiciară este aceea în a cărei rază teritorială intră locul în care acestea își au sediile sau (la alegerea reclamantului) o instituție și un reprezentant autorizat să acționeze în numele lor. Parteneriatele fără personalitate juridică, asociațiile și comisiile își au sediul la locul în care își desfășoară în mod obișnuit activitățile.

2.2.2 Reglementări particulare

Excepțiile de la norma de forum ordinar sunt acele instanțe care au competență judiciară exclusivă, de exemplu în cauzele în materie de drept al consumatorilor, în care instanța cu competență judiciară este aceea în a cărei rază de competență teritorială intră locul de reședință al consumatorului.

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

În unele cauze, există opțiunea de a alege între forumul ordinar și unul alternativ. De exemplu, alături de forumul ordinar pentru persoane fizice sau juridice, reclamantul poate să aleagă să intenteze acțiune într-o altă instanță prevăzută în mod opțional pentru cauzele care presupun drepturi împotriva unor persoane specifice (*diritti di obbligazione*): în astfel de cauze, reclamantul poate opta pentru forumul ordinar sau se poate adresa instanței în a cărei rază teritorială intră locul unde a apărut obligația (evenimentul care o generează poate fi de natură contractuală sau necontractuală) sau instanței în a cărei rază teritorială intră locul în care trebuie să fie realizată obligația (articolul 20 din Codul de Procedură Civilă).

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

Aceasta se întâmplă atunci când instanța are competență judiciară exclusivă. Un exemplu îl reprezintă instanța cu competență teritorială asupra locului unde este amplasat bunul imobil, în cauzele legate de evacuare sau în litigiile privind drepturile de proprietate; un alt exemplu este cel al litigiilor în materie de consum, în care instanța competentă este întotdeauna cea cu competență teritorială asupra locului de reședință al consumatorului.

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

Cu excepția situației în care există competență judiciară obligatorie (de exemplu, competență judiciară teritorială în cauzele privind bunul imobil), părțile pot să convină împreună asupra unui forum diferit (articolul 20 din Codul de Procedură Civilă).

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

În conformitate cu natura litigiului, competența judiciară revine instanțelor ordinare, care judecă cauzele privind drepturile și beneficiile personale, sau instanțelor speciale, care instrumentează interesele legitime în relațiile cu autoritățile publice sau alte aspecte specifice (de exemplu, o instanță administrativă, o curte de conturi sau o instanță fiscală).

În cadrul sistemului judiciar ordinar, obiectul unui litigiu va stabili dacă respectiva cauză se va prezenta în fața unei secții specializate sau a unui judecător specializat. De exemplu, litigiile referitoare la societăți comerciale sunt judecate de un tribunal comercial.

Linkuri conexe

<http://www.giustizia.it/>

Anexe conexe

[Codul de Procedură Civilă, articolele 1-30 BIS \(125 Kb\)](#)

Ultima actualizare: 30/07/2019

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Jurisdicție - Cipru

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

Instanțele civile de drept comun (denumite instanțe teritoriale în sistemul juridic din Cipru) au competența de a judeca majoritatea cauzelor civile.

În cazul unui litigiu specific, trebuie să vă adresați unei instanțe specializate competente pentru a judeca respectiva cauză.

De exemplu, litigiile de dreptul familiei (divorțul, problema pensiei alimentare, a răspunderii părintești, a comunicării cu un minor, litigiile referitoare la bunuri etc.) sunt judecate de **instanțele de dreptul familiei** din Republica Cipru.

Când este vorba despre conflicte de muncă (relații angajator-salariat, de exemplu concediere ilegală, concediere colectivă etc.), trebuie să vă adresați **instanței pentru litigiile de muncă** din districtul în a cărui rază teritorială apare conflictul, sau, în absența unei astfel de instanțe, instanței în a cărei competență teritorială se află domiciliul obișnuit sau locul de reședință stabilă al reclamantului/reclamantei. Totuși, instanțele civile de drept comun (instanțele teritoriale) vor avea competența de a judeca acele cauze în care daunele solicitate depășesc valoarea salariilor pe 2 (doi) ani și, prin urmare, în astfel de cazuri este necesar să vă adresați acestor instanțe.

În ceea ce privește litigiile referitoare la un bun imobil închiriat (de exemplu, majorarea chiriei, evacuarea etc.), ar trebui să vă adresați **instanței de control locativ** din districtul în care este situat bunul imobil.

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

A se vedea răspunsul la întrebarea 2.2 de mai jos.

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

În sistemul juridic cipriot nu există nicio diferență între instanțele de fond în materie civilă de drept comun. Totuși, există o diferență între judecătorii teritoriali în ceea ce privește rangul lor ierarhic (președinte de instanță teritorială, înalt judecător al instanței teritoriale, judecător al instanței teritoriale) și competența lor de a audia cauzele depinde de respectivul rang.

2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

O instanță teritorială (instanță civilă de drept comun) are competența de a soluționa orice litigiu, în cazul în care:

temeiul litigiului a luat naștere în întregime sau parțial în circumscripția instanței care a fost sesizată;

la momentul introducerii acțiunii, pârâtul, sau oricare dintre pârâți, locuia sau lucra în circumscripția instanței care a fost sesizată;

toate părțile cauzei sunt cetățeni ciprioți și temeiul pentru acțiunea judiciară a luat naștere în întregime sau parțial în limita zonelor administrative de suveranitate cipriotă sau pârâtul (sau oricare dintre pârâți) locuiește sau lucrează în cadrul acestor zone;

temeiul pentru acțiunea judiciară a luat naștere în întregime sau parțial în cadrul zonelor administrative de suveranitate cipriotă, ca urmare a utilizării unui autovehicul de către o persoană care a fost, sau ar fi trebuit să fie, asigurată în temeiul articolului 3 din Legea privind autovehiculele (asigurarea de răspundere civilă);

temeiul pentru acțiunea judiciară a luat naștere în întregime sau parțial în cadrul zonelor administrative de suveranitate cipriotă, din cauza unui accident de muncă sau a unei boli profesionale suferite de un salariat pe parcursul perioadei de încadrare a sa în muncă, în legătură cu răspunderea civilă a angajatorului său, care era sau ar fi trebuit să fie asigurată în temeiul articolului 4 din Legea privind autovehiculele (asigurarea de răspundere civilă); acțiunea judiciară se referă la împărțirea sau vânzarea oricărui bun imobil sau la orice altă problemă care ține de un bun imobil situat în circumscripția instanței care a fost sesizată.

2.2.2 Reglementări particulare

În cazul în care acțiunea judiciară se referă la o instituție caritabilă sau la orice brevet sau marcă înregistrată pentru care instanța teritorială este responsabilă în temeiul articolului 7 și al listei din Legea nr. 29/1983, acțiunea se introduce în fața oricărei instanțe teritoriale.

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

În cazul în care, în situațiile menționate la punctul 2.2.1 de mai sus, există deja o competență teritorială alternativă sau în situațiile menționate la punctul 2.2.2.

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

În situația competenței exclusive a instanței de la locul situării bunului imobil (a se vedea ultimul punct din răspunsul la întrebarea 2.2.1 de mai sus).

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

Nu.

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

De obicei, procedura este inițiată de un reprezentant legal, care știe cărei instanțe să se adreseze. În caz contrar, în absența unui reprezentant legal, puteți să vă adresați Registraturii Curții Supreme pentru a afla informațiile relevante.

Curtea Supremă din Cipru

Charalambou Mouskou,

1404 Nicosia, Cipru

Tel: +357 22865741

Fax: +357 22304500

e-mail: chief.reg@sc.judicial.gov.cy

Ultima actualizare: 13/05/2019

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Pagina este deja disponibilă în următoarele limbi.

Jurisdicție - Letonia

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

Codul de procedură civilă garantează că orice persoană fizică sau juridică are dreptul la protecția judiciară a drepturilor sale civile, în cazul în care i se încalcă sau i se contestă drepturile, precum și la protecția judiciară a oricărui interes garantat prin lege. De regulă, toate litigiile civile sunt soluționate de instanțe, în conformitate cu procedurile instanțelor de drept comun. În situații excepționale și numai în cazurile prevăzute prin lege, litigiile civile pot fi soluționate prin alte proceduri extrajudiciare. În cazul în care legea prevede astfel, o instanță soluționează, de asemenea, acțiuni care nu sunt de natură civilă, intentate de persoane fizice și juridice. Cu toate acestea, în orice situație, o instanță sau un judecător desemnează autoritatea competentă pentru soluționarea litigiului. În cazul în care o instanță sau un judecător stabilesc că un anumit litigiu nu intră în competența unei instanțe, decizia emisă în acest sens indică organismul competent pentru soluționarea litigiului.

În Letonia nu există instanțe specializate care să judece anumite categorii de cauze. Cu toate acestea, există o serie de excepții de la normele generale privind competența, care precizează gradul de jurisdicție al instanței care se pronunță asupra fondului cauzei.

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

Cauzele civile sunt judecate pe fond de instanța de prim grad de jurisdicție în a cărei rază teritorială se află locul relevant; anumite cauze prevăzute prin lege trebuie să fie judecate de o instanță regională.

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

Fondul unei cauze nu poate fi examinat de o instanță cu grad de jurisdicție superior înainte ca respectiva cauză să fie soluționată de o instanță cu grad de jurisdicție inferior. Pentru cauzele civile, instanța de prim grad de jurisdicție este instanța districtuală ori municipală [*rajona (pilsētas) tiesa*] sau instanța regională [*apgabaltiesa*] în a cărei competență se încadrează cauza respectivă. În cadrul procedurii civile, cauzele sunt examinate pe fond de instanța competentă material și teritorial.

Dacă o cauză intră în sfera de competență a instanțelor, de regulă aceasta este judecată de o instanță districtuală sau municipală, însă există cazuri prevăzute prin lege în care este competentă instanța regională. Următoarele cauze sunt judecate în primă instanță de instanța regională:

litigii privind drepturi de proprietate asupra bunurilor imobile, cu excepția partajului bunurilor deținute în comun de către soți;

cauze privind protejarea drepturilor asupra brevetelor, asupra mărcilor și asupra indicațiilor de origine geografică;

cauze privind insolvența și lichidarea instituțiilor de credit.

În situația în care într-o cauză se formulează mai multe cereri, iar unele cereri intră în competența instanței districtuale sau municipale și altele intră în competența instanței regionale, sau în cazul în care o cerere reconvențională care este de competența unei instanțe regionale a fost prezentată unei instanțe districtuale sau municipale, cauza respectivă este judecată de instanța regională.

Cauzele civile care implică secrete de serviciu sunt de competența instanței regionale din Riga (*Rīgas apgabaltiesa*) ca instanță de prim grad de jurisdicție.

2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

Cauzele civile sunt soluționate în primă instanță de instanțe de diferite niveluri, în funcție de competența materială: cauzele sunt clasificate în funcție de categoria și natura cererii. Cu toate acestea, inclusiv în acest caz, instanțele de același nivel au propria lor rază de competență teritorială.

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

Procedurile generale privind competența teritorială prevăd că o acțiune împotriva unei persoane fizice trebuie să fie înaintată instanței în a cărei rază teritorială se află domiciliul declarat al persoanei respective (articolul 26 din Codul de procedură civilă). O acțiune îndreptată împotriva unei persoane juridice trebuie să fie înaintată instanței competente în a cărei rază teritorială se află sediul persoanei juridice respective. Prin urmare, instanța de fond se stabilește pe baza competenței materiale și pe baza normelor privind competența teritorială.

2.2.2 Reglementări particulare

Codul de procedură civilă prevede, de asemenea, excepții de la normele privind competența teritorială în cauzele civile, conform cărora reclamantul poate alege fie să intenteze o acțiune în conformitate cu normele generale privind competența teritorială, și anume să se adreseze instanței de la domiciliul declarat al pârâtului sau de la sediul acestuia, fie să aducă acțiunea în fața unei alte instanțe de prim grad de jurisdicție, de același nivel, pe care legislația o desemnează drept instanță alternativă.

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

O acțiune îndreptată împotriva unui pârât care nu are un domiciliu declarat este prezentată în fața instanței corespunzătoare reședinței *de facto* a pârâtului.

În cazul în care nu se cunoaște reședința *de facto* a pârâtului sau în cazul în care pârâtul nu își are reședința obișnuită în Letonia, acțiunea este prezentată în fața instanței competente de la

locul în care se află un bun imobil aparținând pârâtului sau în care se află ultima reședință cunoscută a acestuia.

În anumite cazuri prevăzute prin lege, reclamantul dispune de anumite drepturi de a alege să intenteze o acțiune fie în fața instanței corespunzătoare domiciliului declarat sau sediului pârâtului, fie în fața unei alte instanțe.

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

Normele privind alegerea instanței de către reclamant sunt prevăzute în articolul 28 din Codul de procedură civilă, care prezintă o listă detaliată a tipurilor de cauze și a instanțelor alternative în fața cărora poate fi prezentată o acțiune:

acțiunile privind activitățile unei filiale sau ale unei reprezentanțe a unei persoane juridice pot fi prezentate, de asemenea, în fața instanței de la sediul social al întreprinderii de care aparține filiala sau reprezentanța.

acțiunile introduse în vederea recuperării sumelor aferente întreținerii pentru copii sau părinți sau în vederea stabilirii paternității pot fi prezentate, de asemenea, în fața instanței de la domiciliul declarat al reclamantului.

acțiunile privind vătămarea corporală (articolele 2347-2353 din Codul civil) care a avut drept consecință un handicap, alte probleme de sănătate sau decesul persoanei în cauză pot fi prezentate, de asemenea, în fața instanței de la domiciliul declarat al reclamantului sau în fața instanței în a cărei rază teritorială se află locul unde s-a săvârșit vătămarea corporală.

acțiunile privind deteriorarea bunurilor unei persoane fizice sau juridice pot fi prezentate, de asemenea, în fața instanței în a cărei rază teritorială se află locul unde s-a săvârșit deteriorarea bunului.

acțiunile privind restituirea bunurilor sau obținerea de despăgubiri pentru valoarea acestora pot fi prezentate, de asemenea, în fața instanței de la domiciliul declarat al reclamantului.

acțiunile având ca obiect litigii maritime pot fi prezentate, de asemenea, în fața instanței în a cărei rază teritorială se află locul unde a fost sechestrată nava pârâtului.

acțiunile îndreptată împotriva mai multor pârâți care locuiesc sau se află în locuri diferite pot fi prezentate în fața instanței de la domiciliul sau sediul unuia dintre pârâți.

acțiunile de divorț sau de anulare a căsătoriei pot fi prezentate în fața instanței de la domiciliul declarat al reclamantului în următoarele situații:

minorii locuiesc cu reclamantul;

pârâtul execută o pedeapsă cu închisoarea;

pârâtul are domiciliu necunoscut sau locuiește în străinătate.

acțiunile care izvorăsc dintr-un raport de muncă pot fi prezentate, de asemenea, în fața instanței de la domiciliul declarat sau de la locul de muncă al reclamantului.

În cazul în care, în situațiile menționate anterior, reclamantul nu are un domiciliu declarat, acțiunea poate fi prezentată în fața instanței de la domiciliul *de facto* al reclamantului.

De asemenea, există norme de competență exclusivă în cauzele civile, care prevalează nu numai asupra normelor generale de competență teritorială, ci și asupra tuturor celorlalte forme de competență teritorială. Competența este determinată de tipul de acțiune în următoarele cazuri:

Acțiunile privind drepturile de posesie sau orice alte drepturi de proprietate legate de bunuri imobiliare ori elemente asociate acestora sau acțiunile privind înregistrarea unor astfel de drepturi în registrul funciar sau ștergerea unor astfel de drepturi și eliminarea bunului din registrul de cadastru trebuie să fie introduse în fața instanței în a cărei rază teritorială este situat bunul respectiv.

În cazul în care se intentează o acțiune împotriva patrimoniului succesoral al unei persoane decedate și dacă nu se cunosc moștenitorii sau aceștia nu au acceptat moștenirea, este competentă pentru judecarea acțiunii instanța de la domiciliul declarat sau de la domiciliul *de facto* al persoanei decedate; în cazul în care domiciliul declarat sau domiciliul *de facto* al persoanei decedate nu se află în Letonia sau nu este cunoscut, este competentă pentru judecarea acțiunii instanța în a cărei rază teritorială se găsește, parțial sau integral, patrimoniul succesoral.

Competența exclusivă poate fi specificată, de asemenea, în alte acte legislative.

Dispozițiile prezentate în cele ce urmează se aplică, de asemenea, în cauze care fac obiectul unor proceduri judiciare speciale:

Cererile de aprobare a unei adopții trebuie să fie prezentate instanței de la domiciliul declarat al adoptatorului sau, în lipsa acestuia, instanței de la domiciliul *de facto* al adoptatorului; cererile de anulare a unei adopții trebuie să fie prezentate instanței de la domiciliul declarat al solicitantului sau, în lipsa acestuia, instanței de la domiciliul *de facto* al solicitantului.

Cererile de aprobare a unei adopții formulate de un cetățean străin sau de o persoană care locuiește într-un alt stat trebuie să fie prezentate instanței de la domiciliul declarat al persoanei adoptate, însă, dacă aceasta din urmă se află în îngrijire extrafamilială, cererea trebuie să fie prezentată instanței în a cărei rază teritorială se află locul unde se oferă îngrijirea extrafamilială [articolul 259 alineatul (2) din Codul de procedură civilă].

Cererile de limitare a capacității de a acționa a unei persoane din cauza unei afecțiuni psihice sau a unei alte afecțiuni medicale trebuie să fie prezentate instanței de la domiciliul declarat al persoanei în cauză sau, în lipsa acestuia, instanței de la domiciliul *de facto* al persoanei; în cazul în care persoana a fost internată într-o instituție medicală, cererea trebuie să fie înaintată instanței în a cărei rază de competență teritorială se află instituția medicală (articolul 264 din Codul de procedură civilă)

cererile de limitare a capacității de a acționa și de instituire a unei tutele pentru o persoană din cauza stilului de viață imoral sau risipitor al acesteia sau din cauza consumului excesiv de alcool sau de alte substanțe psihotrope trebuie să fie prezentate instanței de la domiciliul declarat al persoanei în cauză sau, în lipsa acestuia, instanței de la domiciliul *de facto* al persoanei (articolul 271 din Codul de procedură civilă);

acțiunile referitoare la tutela asupra bunurilor unei persoane absente sau dispărute trebuie să fie soluționate de instanța de la ultimul domiciliu al persoanei în cauză (articolul 278 din Codul de procedură civilă);

cererile de declarare a decesului unei persoane dispărute trebuie să fie prezentate instanței de la ultimul domiciliu al persoanei în cauză (articolul 282 din Codul de procedură civilă);

cererile de constatare a unor fapte cu relevanță juridică de către o instanță trebuie să fie prezentate instanței de la domiciliul declarat al solicitantului sau, în lipsa acestuia, instanței de la domiciliul *de facto* al solicitantului (articolul 290 din Codul de procedură civilă);

cererile de stingere a drepturilor asupra unui bun imobil trebuie să fie prezentate instanței în a cărei rază teritorială se află bunul respectiv; cererile de stingere a oricăror alte drepturi trebuie să fie prezentate instanței de la domiciliul declarat al solicitantului sau, în lipsa acestuia, instanței de la domiciliul *de facto* al solicitantului, sau, în cazul unei persoane juridice, instanței de la sediul social al acesteia, cu excepția cazului în care legea prevede altfel [articolul 294 alineatul (2) din Codul de procedură civilă];

cererile de anulare a unui document pierdut, furat sau distrus și de reînnoire a drepturilor conferite de acesta trebuie să fie prezentate instanței de la locul plății indicat în document sau, în cazul în care nu se cunoaște locul plății, instanței de la domiciliul declarat al debitorului sau, în lipsa acestuia, instanței de la domiciliul *de facto* al debitorului sau, în cazul unei persoane juridice, instanței de la sediul social al acesteia; dacă nu se cunoaște nici domiciliul *de facto* sau sediul social al debitorului, cererea trebuie să fie prezentată instanței în a cărei rază teritorială se află locul unde a fost emis documentul (articolul 299 din Codul de procedură civilă);

cererile de redobândire a unui bun imobil trebuie să fie înaintate instanței în a cărei rază teritorială se află bunul imobil în cauză (articolul 336 din Codul de procedură civilă);

cererile privind instituirea unor măsuri de garantare a unei creanțe trebuie să fie soluționate de instanța de la sediul social al debitorului (articolul 341.1 din Codul de procedură civilă).

Cauzele privind insolvența unei persoane juridice sunt de competența instanței de la sediul social al debitorului. Competența de a deschide procedura de insolvență în temeiul articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. [1346/2000](#) al Consiliului aparține instanței în a cărei rază teritorială se află locul unde se găsește centrul intereselor principale ale debitorului. Cu toate acestea, în cazul în care procedura de insolvență este inițiată în temeiul articolului 3 alineatul (2) din regulamentul menționat, cauza este judecată de instanța în a cărei rază teritorială se află locul unde debitorul are un „sediul” în sensul articolului 2 litera (h) din regulamentul (articolul 363.1 din Codul de procedură civilă).

Cauzele privind insolvența unei persoane fizice trebuie să fie judecate de instanța de la domiciliul declarat al debitorului sau, dacă aceasta nu se aplică, de la domiciliul *de facto* al debitorului. Pentru deschiderea procedurii de insolvență în temeiul articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. [1346/2000](#) al Consiliului, competența aparține instanței în a cărei rază teritorială se află locul unde se găsește centrul intereselor principale ale debitorului. Cu toate acestea, dacă procedura de insolvență este deschisă în temeiul articolului 3 alineatul (2) din regulamentul, cauza este judecată de instanța în a cărei rază teritorială se află locul unde debitorul are un „sediul” în sensul articolului 2 litera (h) din regulamentul (articolul 363.22 din Codul de procedură civilă).

Cauzele privind insolvența sau lichidarea instituțiilor de credit sunt judecate de instanța de la sediul social al instituției de credit în cauză (articolul 364 din Codul de procedură civilă).

Un angajat poate depune o cerere de declarare a unei greve sau a unei notificări de grevă ca fiind ilegală în temeiul motivelor prevăzute în Legea privind grevele și în conformitate cu procedura stabilită în legea respectivă: cererea de declarare a unei greve sau a unei notificări de grevă ca fiind ilegală trebuie să fie înaintată instanței în a cărei rază teritorială se află locul unde urmează să aibă loc greva (articolul 390 din Codul de procedură civilă).

Reprezentanții angajaților pot să depună o cerere de declarare a închiderii unei întreprinderi sau a notificării de închidere a întreprinderii ca fiind ilegală în temeiul motivelor prezentate în Legea privind conflictele de muncă și în conformitate cu procedura prevăzută în legea respectivă: cererea de declarare a închiderii unei întreprinderi sau a notificării de închidere a întreprinderii ca fiind ilegală trebuie să fie înaintată instanței în a cărei rază teritorială se află locul unde urmează să aibă loc închiderea întreprinderii respective (articolul 394.1 din Codul de procedură civilă).

Cauzele privind executarea necontestată a obligațiilor (*saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšana*):

Cererile de vânzare benevolă la licitație a unui bun imobil prin intermediul instanței trebuie să fie înaintate instanței districtuale sau municipale în a cărei rază teritorială se află bunul imobil în cauză (articolul 395 din Codul de procedură civilă).

Cererile de executare necontestată a obligațiilor monetare sau de restituire a bunurilor mobile sau de executare necontestată a obligațiilor în cadrul contractelor garantate printr-un gaj comercial trebuie să fie prezentate Oficiului registrului funciar de pe lângă instanța districtuală sau municipală de la domiciliul declarat al debitorului sau, dacă aceasta nu se aplică, instanței de la domiciliul *de facto* al debitorului [articolul 403 alineatul (1) din Codul de procedură civilă].

Cererile de executare necontestată în temeiul unor documente de gajare a unui bun imobil sau de executare necontestată a unei obligații de eliberare sau de restituire a unui bun imobil închiriat sau deținut în regim de leasing trebuie să fie prezentate la Oficiul registrului funciar de pe lângă instanța districtuală sau municipală în a cărei rază teritorială se află bunul imobil. În cazul în care o obligație este garantată cu mai multe bunuri imobile și cererile ar fi de competența Oficiilor registrului funciar de pe lângă mai multe instanțe districtuale și municipale diferite, cererea trebuie să fie soluționată de Oficiul registrului funciar de pe lângă instanța districtuală sau municipală în a cărei rază teritorială se află unul dintre bunurile imobile în cauză, la alegerea solicitantului [articolul 403 alineatul (2) din Codul de procedură civilă].

Cererile de executare necontestată bazate pe obligația legată de ipotecă asupra unei nave trebuie să fie depuse la Biroul registrului funciar de pe lângă instanța districtuală sau municipală în a cărei rază teritorială se află locul unde s-a înregistrat obligația legată de ipoteca asupra navei [articolul 403 alineatul (3) din Codul de procedură civilă].

Cauzele privind executarea obligațiilor la notificarea instanței (*saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā*):

Cererile de executare a obligațiilor la notificarea instanței se depun la Biroul registrului funciar de pe lângă instanța districtuală sau municipală de la domiciliul declarat al debitorului sau, în lipsa acestuia, de la domiciliul *de facto* sau de la sediul debitorului (articolul 406.2 din Codul de procedură civilă).

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

Da, există această posibilitate: legislația letonă permite părților să aleagă de comun acord instanța competentă din punct de vedere teritorial pentru judecarea cauzei lor. La încheierea unui contract, părțile pot să specifice instanța de prim grad de jurisdicție care va soluționa eventualele litigii viitoare legate de contract sau de îndeplinirea clauzelor acestuia. Acestea nu pot interveni în ceea ce privește competența materială asupra unui litigiu, mai precis asupra gradului de jurisdicție al instanței care trebuie să judece cauza în primă instanță (articolul 25 din Codul de procedură civilă); acestea nu pot nici să modifice competența exclusivă (articolul 29 din Codul de procedură civilă). Atribuirea competenței prin acord face obiectul a două restricții:

Alegerea instanței competente este posibilă numai pentru litigiile contractuale.

Este necesar să se ajungă la un acord privind stabilirea instanței competente în momentul încheierii contractului și trebuie să se indice în mod specific instanța care va soluționa un eventual litigiu în primă instanță. La încheierea contractului, părțile nu pot anticipa valoarea eventualului litigiu, prin urmare, în contract trebuie să se prevadă o instanță de prim grad de jurisdicție alternativă: trebuie să se indice atât o instanță districtuală sau municipală specifică, cât și o instanță regională specifică, în fața cărora părțile vor putea prezenta orice litigiu, în funcție de valoarea creanței.

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

Conform dreptului leton, instanțele de competență generală soluționează atât cauze civile, cât și cauze penale. În Letonia nu există instanțe specializate, de exemplu instanțe de dreptul familiei sau judecători specializați în anumite domenii de drept, ca în alte țări.

Astfel cum s-a explicat mai sus, fondul unei cauze civile este judecat de o instanță de prim grad de jurisdicție și poate fi examinat de o instanță de grad de jurisdicție superior numai după ce a fost soluționat de instanța de grad de jurisdicție inferior. Instanța de prim grad de jurisdicție pentru cauzele civile este instanța districtuală sau instanța municipală competentă pentru cauza respectivă. De regulă, toate litigiile civile sunt de competența instanțelor, care le soluționează în conformitate cu procedurile instanțelor de drept comun.

Ultima actualizare: 07/02/2019

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

Articolul 12 din Legea privind instanțele (*Lietuvos Respublikos teismų įstatymas*) instituie un sistem judiciar uniform, format din instanțe de competență generală și instanțe de competență specială.

Instanțele de competență generală (instanțele de prim grad de jurisdicție: instanțele districtuale și instanțele regionale) judecă toate cauzele civile care implică litigii referitoare la sau care decurg din raporturi de drept civil, de dreptul familiei, de muncă, privind proprietatea intelectuală, falimentul, restructurarea sau alte raporturi de drept privat; aceste instanțe judecă, de asemenea, proceduri judiciare extraordinare și soluționează cererile privind recunoașterea și executarea în Republica Lituania a hotărârilor judecătorești pronunțate de instanțe și curți de arbitraj străine (articolul 22 din Codul de procedură civilă (*Civilinio proceso kodeksas*)).

Instanțele specializate, și anume instanțele administrative (instanțele administrative regionale), soluționează cauzele administrative care decurg din raporturile juridice de natură administrativă.

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

Un reclamant poate formula o acțiune la orice instanță dorește, în următoarele condiții:

- o acțiune împotriva unui pârât al cărui domiciliu nu este cunoscut se poate depune în funcție de locul în care se află bunurile sale sau în funcție de ultimul domiciliu cunoscut al acestuia;
- o acțiune împotriva unui pârât care nu are domiciliul în Republica Lituania se poate depune în funcție de locul în care se află bunurile sale sau în funcție de ultimul domiciliu cunoscut al acestuia în Republica Lituania;
- o acțiune pentru acordarea pensiei alimentare și pentru stabilirea paternității se poate depune în funcție de domiciliul reclamantului;
- o cerere pentru acordarea de despăgubiri pentru daune aduse sănătății unei persoane, inclusiv pentru deces, se poate depune în funcție de domiciliul reclamantului sau de locul unde s-a produs dauna;
- o cerere pentru acordarea de despăgubiri pentru daune aduse bunurilor unei persoane se poate depune în funcție de domiciliul (sediul social al) reclamantului sau de locul unde s-a produs dauna;
- o cerere pentru acordarea de despăgubiri care rezultă din condamnarea nelegală, aplicarea nelegală a măsurilor de arest, lipsirea de libertate în mod nelegal, aplicarea nelegală a măsurilor procesuale de constrângere sau aplicarea nelegală a sancțiunii administrative (arestare), inclusiv despăgubiri care rezultă din acțiuni nelegale ale unui judecător sau ale unei instanțe în cursul judecării unei cauze civile, se poate depune în funcție de domiciliul reclamantului;
- o acțiune referitoare la un acord/contract care precizează locul de executare se poate depune, de asemenea, în funcție de locul de executare indicat în acordul/contractul respectiv;
- o acțiune referitoare la calitatea de tutore, custode sau administrator de bunuri se poate depune, de asemenea, în funcție de domiciliul (sediul social al) tutorelui, custodelui sau administratorului de bunuri;
- o acțiune referitoare la contracte încheiate cu consumatorii se poate depune, de asemenea, în funcție de domiciliul consumatorului;
- o acțiune referitoare la activitățile desfășurate de o sucursală a unei entități juridice se poate depune, de asemenea, în funcție de sediul social al sucursalei;
- o cerere pentru acordarea de despăgubiri rezultate în urma coliziunii navelor și executarea unei despăgubiri pentru asistență și acțiuni de salvare pe mare, incluzând orice alte cazuri în care apare un litigiu decurgând din raporturi juridice care implică transportul maritim, se poate depune, de asemenea, în funcție de locul sau portul de înmatriculare a navei pârâtului.

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

Cauzele civile sunt judecate de instanțele districtuale și de instanțele regionale în calitate de instanțe de prim grad de jurisdicție (articolul 25 din Codul de procedură civilă).

În conformitate cu norma generală consacrată în codul menționat, toate cauzele civile sunt judecate de instanțe districtuale. Există, de asemenea, o excepție de la norma generală, conform căreia anumite cauze sunt de competența instanțelor regionale sau de competența exclusivă a Tribunalului Regional Vilnius. Acest lucru depinde de valoarea cererii în litigiu. Astfel, cauzele civile care implică cereri de peste 150 000 LTL sunt judecate de instanțele regionale, cu excepția cauzelor referitoare la familie și la raporturile de muncă și a cauzelor privind acordarea de despăgubiri pentru daune morale.

Competența depinde și de alți factori în afară de cererea în litigiu.

Instanțele regionale judecă, de asemenea, în calitate de instanțe de prim grad de jurisdicție următoarele tipuri de cauze civile:

- cauze referitoare la raporturi juridice aferente drepturilor de autor nepatrimoniale;
- cauze referitoare la raporturile juridice din cadrul licitațiilor publice;
- cauze referitoare la faliment sau restructurare, cu excepția cauzelor referitoare la falimentul persoanelor fizice;
- cauze în care una dintre părți este un stat străin;
- cauze referitoare la soluționarea unor cereri cu privire la vânzarea obligatorie a acțiunilor (participații, interese);
- cauze referitoare la soluționarea unor cereri cu privire la investigarea activităților unei entități juridice;
- cauze referitoare la despăgubiri pentru daune materiale și morale rezultate din încălcarea drepturilor consacrate ale pacienților;
- 9) alte cauze civile care trebuie să fie judecate de instanțele regionale, în calitate de instanțe de prim grad de jurisdicție.

Tribunalul Regional Vilnius are competență exclusivă în calitate de instanță de prim grad de jurisdicție în următoarele cauze civile:

- cauze referitoare la litigiile prevăzute în Legea privind brevetele (*Lietuvos Respublikos patentų įstatymas*);
- cauze referitoare la litigiile prevăzute în Legea privind mărcile (*Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymas*);
- cauze referitoare la adoptarea unui cetățean lituanian cu reședința în Republica Lituania, introduse de resortisanți ai altor state;
- alte cauze civile care sunt de competența exclusivă a Tribunalului Regional Vilnius în calitate de instanță de prim grad de jurisdicție în temeiul legislației specifice.

2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

O cerere se depune la instanță în funcție de domiciliul pârâtului. O cerere împotriva unei entități juridice se depune în funcție de sediul social al entității juridice, astfel cum este menționat în registrul entităților juridice. În cazul în care pârâtul este statul sau o municipalitate, cererea se depune în funcție de sediul instituției care reprezintă statul sau municipalitatea.

2.2.2 Reglementări particulare

Reclamantul are dreptul de a alege între mai multe instanțe competente să soluționeze cauza respectivă.

De asemenea, părțile pot conveni asupra instanței la care trebuie să se depună cererea. Articolul 32 din Codul de procedură civilă prevede că părțile pot modifica de comun acord competența teritorială aplicabilă acestora, însă competența unei instanțe stabilită în temeiul normelor de competență exclusivă sau de competență materială nu poate fi modificată prin acordul părților.

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârătul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

În conformitate cu articolul 30 din Codul de procedură civilă, reclamantul poate alege instanța competentă în următoarele cazuri:

- o acțiune împotriva unui pârăt al cărui domiciliu nu este cunoscut se poate depune în funcție de locul în care se află bunurile sale sau în funcție de ultimul domiciliu cunoscut al acestuia;
 - o acțiune împotriva unui pârăt care nu are domiciliul în Republica Lituania se poate depune în funcție de locul în care se află bunurile sale sau în funcție de ultimul domiciliu cunoscut al acestuia în Republica Lituania;
 - o acțiune referitoare la activitățile desfășurate de o sucursală a unei entități juridice se poate depune, de asemenea, în funcție de sediul social al sucursalei;
 - o acțiune pentru acordarea pensiei alimentare sau pentru stabilirea paternității se poate depune, de asemenea, în funcție de domiciliul reclamantului;
 - o cerere pentru acordarea de despăgubiri pentru daune aduse sănătății unei persoane, inclusiv pentru deces, se poate depune în funcție de domiciliul reclamantului sau de locul unde s-a produs dauna;
 - o cerere pentru acordarea de despăgubiri pentru daune aduse bunurilor unei persoane se poate depune în funcție de domiciliul (sediul social al) reclamantului sau de locul unde s-a produs dauna;
 - o cerere pentru acordarea de despăgubiri care rezultă din condamnarea nelegală, aplicarea nelegală a măsurilor de arest, lipsirea de libertate în mod ilegal, aplicarea nelegală a măsurilor procesuale de constrângere sau aplicarea nelegală a sancțiunii administrative (arestare), inclusiv despăgubiri care rezultă din acțiuni nelegale ale unui judecător sau ale unei instanțe în cursul judecării unei cauze civile, se poate depune în funcție de domiciliul reclamantului;
 - o cerere pentru acordarea de despăgubiri rezultate în urma coliziunii navelor și executarea unei despăgubiri pentru asistență și acțiuni de salvare pe mare, incluzând orice alte cazuri în care apare un litigiu decurgând din raporturi juridice care implică transportul maritim, se poate depune în funcție de locul sau portul de înmatriculare a navei pârătului.
 - o acțiune referitoare la un acord/contract care precizează locul de executare se poate depune, de asemenea, în funcție de locul de executare a acordului /contractului respectiv;
 - o acțiune referitoare la calitatea de tutore, custode sau administrator de bunuri se poate depune, de asemenea, în funcție de domiciliul (sediul social al) tutorelui, custodelui sau administratorului de bunuri;
 - o acțiune referitoare la contracte încheiate cu consumatorii se poate depune, de asemenea, în funcție de domiciliul consumatorului;
- În plus, o acțiune formulată împotriva mai multor pârâți care își au domiciliul sau se află în locuri diferite se poate depune în funcție de domiciliul sau sediul social al unuia dintre pârâți, la alegerea reclamantului [articolul 33 alineatul (1) din Codul de procedură civilă].
- O acțiune referitoare la un acord/contract care stabilește locul de executare se poate depune în funcție de domiciliul sau sediul social al pârătului sau în funcție de locul de executare a acordului/contractului, la alegerea reclamantului. O acțiune referitoare la contractele încheiate cu consumatorii se poate depune în funcție de domiciliul sau sediul social al pârătului sau al consumatorului.
- O acțiune referitoare la acordarea pensiei alimentare se poate depune în funcție de domiciliul sau sediul social al pârătului sau al reclamantului, la alegerea reclamantului.

O acțiune civilă pentru acordarea de despăgubiri într-o cauză penală se poate depune în vederea judecării în conformitate cu normele privind competența prevăzute în Codul de procedură civilă, dacă cererea nu a fost depusă sau soluționată ca parte a unei cauze penale.

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care pârătul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

Articolul 31 alineatele (1) și (2) din Codul de procedură civilă prevede următoarele excepții de la norma generală de competență teritorială, care sunt obligatorii pentru un reclamant care formulează proceduri judiciare:

acțiunile pentru acordarea de drepturi reale asupra unor bunuri imobile, pentru utilizarea bunurilor imobile, cu excepția cererilor privind lichidarea regimului matrimonial în cauzele de divorț, și pentru anularea confiscării bunurilor imobile sunt de competența instanței în circumscripția căreia se află respectivele bunuri imobile sau cea mai mare parte a acestora;

acțiunile formulate de creditorii unei succesiuni depuse înainte ca moștenitorii să fi acceptat succesiunea sunt de competența instanței de la locul patrimoniului succesoral sau de la locul în care se află cea mai mare parte a acestuia.

De asemenea, trebuie remarcat faptul că, în conformitate cu articolul 33 alineatele (2)-(4) din Codul de procedură civilă al Republicii Lituania:

o cerere reconvențională trebuie depusă la instanța la care a fost depusă cererea introductivă, fără a lua în considerare competența asupra acesteia. În cazul în care crește valoarea cererii, se modifică obiectul acesteia sau depunerea unei cereri reconvenționale are drept rezultat modificarea instanței competente să soluționeze cauza respectivă, astfel cum a fost stabilită în funcție de obiectul acesteia, instanța la care a fost depusă cererea inițială trebuie să decidă asupra tuturor aspectelor legate de cerere (cerere reconvențională) și să judece întreaga cauză pe fond.

În cazul în care oricare dintre cererile reclamantului trebuie să fie depuse în conformitate cu normele de competență exclusivă, întreaga acțiune trebuie depusă în conformitate cu normele respective.

În cazul în care oricare dintre cererile reclamantului sunt de competența unei instanțe regionale, întreaga acțiune trebuie să fie judecată de o instanță regională.

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

Competența teritorială aplicabilă unei cauze poate fi modificată de către părți de comun acord în scris. Cu toate acestea, printr-un astfel de acord, părțile nu pot modifica competența unei instanțe stabilită în conformitate cu normele de competență exclusivă sau de competență materială (articolul 32 din Codul de procedură civilă).

Competența de a judeca o cauză poate fi justificată în mod excepțional prin participarea pârătului.

O instanță poate strămuta cauza la o altă instanță în cazul în care pârătul al cărui domiciliu nu era cunoscut solicită strămutarea cauzei la instanța de la domiciliul său [articolul 34 alineatul (2) punctul 2 din Codul de procedură civilă].

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

Instanțele administrative specializate care funcționează în Republica Lituania nu soluționează cauze civile, comerciale sau care țin de dreptul familiei. Acestea soluționează cauze care decurg din raporturi juridice administrative.

Ultima actualizare: 21/10/2019

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE

și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Jurisdicție - Luxemburg

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

În Marele Ducat al Luxemburgului, instanța ordinară în materie civilă și comercială este instanța districtuală (*tribunal d'arrondissement*). Există două districte: o instanță districtuală cu sediul în Luxemburg și o instanță districtuală cu sediul în Diekirch.

Instanța districtuală este competentă în toate aspectele civile și comerciale pentru care legea nu conferă competență unei alte instanțe.

Ar trebui remarcat faptul că, spre deosebire de situația altor țări, nu există instanțe specializate în domeniul comercial, aceste aspecte fiind de competența camerelor specializate ale instanței districtuale, aplicându-li-se o procedură simplificată.

Există instanțe specializate în următoarele domenii:

cererile cu valoare redusă: Dacă obiectul litigiului în cauză nu depășește 10 000 EUR, este competent judecătorul de pace. Există trei judecătorii de pace în Marele Ducat al Luxemburgului, și anume la Luxemburg, la Esch-sur-Alzette și la Diekirch, fiecare având jurisdicție asupra unui teritoriu determinat.

chestiunile legate de dreptul muncii: Atunci când apare un litigiu cu privire la executarea unui contract de muncă, este competentă instanța de dreptul muncii.

Există trei instanțe în materie de dreptul muncii în Marele Ducat al Luxemburgului, și anume la Luxemburg, la Esch-sur-Alzette și la Diekirch, fiecare având jurisdicție asupra unui teritoriu determinat. În practică, instanța în materie de dreptul muncii este situată în sediul judecătoriei de pace.

litigiile în materie de contracte de închiriere: Legea le conferă judecătorilor de pace competențe legate de executarea contractelor de închiriere, indiferent de valoarea litigiului. În cazul în care litigiul se referă la stabilirea chiriei, legea prevede sesizarea, înainte ca dosarul să ajungă la judecătorul competent, unei comisii pentru chirii care există în cadrul fiecărei municipalități.

litigii între vecini: Majoritatea chestiunilor legate de vecinătate, de exemplu, servituți sau probleme legate de dreptul de proprietate, sunt de competența judecătorilor de pace. În cazul în care litigiul se transformă într-o acțiune în despăgubire, valoarea pretenției este decisivă: pentru sume mai mari de 10 000 EUR, instanța districtuală este cea competentă.

Securitate socială: în materie de asigurări sociale, Consiliul de arbitraj al asigurărilor sociale (*Conseil arbitrale de la sécurité sociale*) este competent prin lege. Consiliul este situat în Luxemburg, iar jurisdicția sa se întinde pe întreg teritoriul țării.

Probleme de îndatorare excesivă: în astfel de cazuri, judecătorul de pace este competent.

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

Judecătorii de pace sunt competenți în materie civilă și comercială dacă pretenția (excluzând dobânzile și costurile) este mai mică de 10 000 EUR. Peste acest prag, cauza este înaintată instanței districtuale.

Instanța districtuală este întotdeauna competentă în cazurile care nu au o valoare monetară, de exemplu cazurile legate de relațiile de familie.

2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

Ca regulă generală, instanța competentă este cea în a cărei rază teritorială se află domiciliul pârâtului. Scopul acestei norme este de a oferi protecție pârâtului, presupunându-se că acesta se va putea apăra mai ușor în fața instanței celei mai apropiate de domiciliul său.

În cazul în care pârâtul este o persoană fizică, instanța competentă va fi instanța în a cărei rază teritorială aceasta își are domiciliul sau reședința.

În cazul în care pârâtul este o societate civilă sau comercială, litigiul poate fi alocat nu numai instanței de la locul unde acesta își are sediul social, ci și de la locul în care își are sediu social o sucursală sau o agenție, cu condiția ca, în ambele cazuri, să aibă în acel loc un reprezentant calificat să trateze cu terții și ca litigiul să fi apărut în domeniul de activitate al acelei sucursale sau agenții.

2.2.2 Reglementări particulare

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

În materie contractuală, reclamantul poate introduce acțiunea fie la instanța în a cărei rază teritorială își are domiciliul pârâtul, fie, în funcție de natura contractului, la instanța în a cărei rază teritorială se află locul în care sunt livrate mărfurile sau sunt prestate serviciile.

În materie de răspundere delictuală sau de continuare a unei acțiuni civile în cadrul unei proceduri penale: cererea poate fi introdusă în fața instanței în a cărei rază teritorială își are domiciliul pârâtul sau a fost suferit prejudiciul sau a avut loc faptul cauzator de prejudiciu.

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

În ceea ce privește

1° cererile de autorizare a căsătoriei minorilor, cererile de anulare a căsătoriei, cererile de ridicare sau de prelungire a amânării celebrării căsătoriei, cererile de opoziție față de căsătorie și de ridicare a opoziției;

2° cererile legate de contractele de căsătorie și de regimurile matrimoniale și cererile de separare a bunurilor comune;

3° cererile privind drepturile și obligațiile soților și contribuția la costurile căsătoriei sau ale parteneriatului înregistrat;

4° încheierea parteneriatului înregistrat;

5° cererile de întreținere;

6° cererile referitoare la exercitarea drepturilor de vizită și de găzduire și la întreținerea și educația copiilor;

7° cererile legate de exercitarea autorității părintești, cu excepția celor referitoare la retragerea autorității părintești;

8° deciziile privind administrarea legală a bunurilor minorilor și privind tutela minorilor;

9° cererile de interdicere a întoarcerii la domiciliu a persoanelor evacuate de la locul de reședință, în conformitate cu articolul 1 alineatul (1) din Legea din 8 septembrie 2003 modificată privind violența domestică; și de a prelungi interdicțiile unei astfel de expulzări în temeiul articolului 1 alineatul (2) din legea menționată; și căile de atac împotriva acestor măsuri;

este competentă instanța districtuală, cu excepția cazului în care există dispoziții speciale contrare:

1° instanța de la locul în care își are domiciliul familia;

2° dacă părinții locuiesc separat, instanța din localitatea de domiciliu a părintelui cu care copiii minori locuiesc în mod obișnuit în cazul exercitării în comun a autorității părintești sau instanța de la locul unde părintele își exercită singur autoritatea părintească;

3° în celelalte cazuri, instanța de la locul de reședință al persoanei care nu a inițiat procedura.

În cazul unei cereri comune, instanța competentă este, în funcție de alegerea părților, instanța de la locul în care își are domiciliul oricare dintre părți.

Cu toate acestea, în cazul în care litigiul vizează numai obligația de întreținere dintre soți, contribuția la întreținerea și educația copilului, contribuția la cheltuielile comune sau măsurile urgente și provizorii în cazul desfacerii parteneriatului înregistrat, instanța competentă poate fi cea de la locul în care locuiește soțul sau fostul partener care trebuie să beneficieze de întreținere sau părintele care își asumă cu titlu principal întreținerea copiilor, chiar dacă aceștia sunt majori.

Competența teritorială se stabilește în funcție de domiciliul avut la data cererii sau, în caz de divorț, în ziua depunerii cererii inițiale.

În cazul unei cereri de asistență judiciară reciprocă în materie de încredințare și de drept de vizitare a copiilor, instanța competentă este cea în raza teritorială a căreia locuiește sau se presupune că locuiește copilul.

În ceea ce privește divorțul și separarea de drept, precum și consecințele acestora, instanța competentă este cea în a cărei rază teritorială își au domiciliul comun soții sau, în caz contrar, în care soțul chemat în judecată își are domiciliul sau, în caz de divorț, unul dintre soți.

În materie de succesione: competența aparține instanței de la locul în care a locuit ultima dată defunctul.

În materie de închiriere: competența aparține instanței de la locul în care este situat imobilul care face obiectul închirierii.

În cauzele în dreptul muncii: instanța de la locul de muncă este cea competentă. Cu toate acestea, în anumite cazuri, atunci când un angajator introduce o acțiune împotriva unui angajat care locuiește într-un alt stat membru, instanța competentă este cea de la locul în care își are reședința angajatul.

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

Legea luxemburgheză permite includerea de clauze de „alegere a forului”, prin care părțile la un contract desemnează o anumită instanță pentru soluționarea litigiilor.

Aceste clauze au un interes deosebit în litigiile în care sunt implicate părți din state diferite. Se stabilește astfel în avans ce instanță va soluționa eventualele litigii. Între țările Uniunii Europene, condițiile de valabilitate ale acestor clauze sunt reglementate de Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012.

De asemenea, părțile pot încheia acorduri cu privire la competență în cazul litigiilor pur interne. În astfel de cazuri, părțile pot contesta un litigiu înaintea unui judecător de pace care, în mod normal, nu este competent având în vedere valoarea pretenției sau normele privind competența teritorială. Acordul părților poate fi exprimat expres sau poate să rezulte din faptul că părătul se prezintă la termenul de judecată și începe să pledeze pe fond, fără a ridica în prealabil o excepția de necompetență. Cu toate acestea, părțile nu pot proceda la fel la instanța districtuală, pentru că regulile de competență bazate pe valoarea litigiului sunt de ordine publică.

O clauză de alegere a forului este valabilă numai în cazul în care este acceptată de ambele părți. Dovada acordului este reglementată de normele de drept comun.

Libertatea părților de a decide cu privire la desemnarea unei instanțe este, în unele cazuri, limitată prin lege. De exemplu, Legea privind protecția juridică a consumatorilor prevede că sunt nule clauzele prin care consumatorii nu au dreptul de a introduce acțiuni la instanțele ordinare.

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

Instanțele speciale organizate de dreptul luxemburghez (instanța în materie de dreptul muncii, judecătorii de pace competente în materie de contracte de închiriere, instanța administrativă și Consiliul de arbitraj în materie de asigurări sociale) soluționează, în calitate de instanțe de prim grad de jurisdicție, toate litigiile care le sunt atribuite, indiferent de valoarea litigiului.

De exemplu, judecătorul de pace, a cărui competență obișnuită este limitată la cauzele al căror obiect nu depășește 10 000 EUR, nu va ține seama de această limită în cazul unui litigiu în materie de închiriere.

Competența teritorială:

Regula generală privind competența teritorială

Competența aparține, în principiu, instanței din locul în care locuiește părătul, însă există excepții în ceea ce privește instanțele specializate.

De exemplu, instanța în materie de dreptul muncii competentă este, în general, cea de la locul de desfășurare a activității, și nu cea de la domiciliul uneia dintre părți. În mod similar, un litigiu în materie de închiriere trebuie adus în fața instanței de la locul unde se află imobilul închiriat.

În ceea ce privește instanța administrativă și Consiliul de arbitraj în materie de asigurări sociale, problema competenței nu există, întrucât aceste instanțe sunt competente pe întreg teritoriul Marelui Ducat al Luxemburgului.

Excepții de la regula generală

Competența instanțelor specializate este atribuită prin lege și, ca regulă generală, nu este posibil ca părțile să aleagă o altă instanță decât cea desemnată prin lege.

În general, aceste competențe sunt considerate a fi de natură publică (de exemplu, în domeniul dreptului muncii), ceea ce înseamnă că, chiar și în caz de tăcere a părților, instanța este obligată să își invoce necompetența. După cum s-a explicat anterior, se face o excepție de la acest principiu în cazul judecătorului de pace atunci când obiectul unui litigiu depășește valoarea impusă de lege ca prag pentru jurisdicție și există un acord expres sau tacit între părți. În astfel de cazuri, nu este posibil să își decline competența din oficiu.

Linkuri utile

<http://www.legilux.lu/>

<https://justice.public.lu/fr.html>

Documente conexe

[Organizarea justiției](#) (147 Kb)

Ultima actualizare: 10/01/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Pagina este deja disponibilă în următoarele limbi.

Jurisdicție - Ungaria

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

În conformitate cu Legea privind organizarea și administrarea instanțelor, doar un singur tip de instanță specializată își desfășoară activitatea în Ungaria: instanța administrativă și de dreptul muncii care soluționează cauze în materie de litigii de muncă și cauze administrative. Cauzele, altele decât cele de

dreptul muncii și cele administrative, sunt de competența instanțelor de drept comun. Chiar dacă o instanță specializată judecă această cauză, recursul nu este judecat de către o instanță specializată, ci de către o instanță de drept comun, și anume instanța regională (*törvényszék*) care are competență la sediul în care se află instanța administrativă și în materie de dreptul muncii.

Cauzele de competența instanțelor administrative și instanțelor de dreptul muncii includ o procedură intentată pentru revizuirea hotărârilor administrative și în materie de raporturi de muncă și raporturi juridice similare. Hotărârile administrative implicate în astfel de proceduri pot fi: hotărâri luate în cazuri oficiale de către o autoritate sau de șeful unei autorități specificate în Legea privind normele generale ale procedurii administrative; titlurile executorii emise ca urmare a unei încălcări a obligațiilor care decurg dintr-un contract oficial; deciziile statutare ale autorităților locale, precum și hotărâri ale altor organisme, organizații sau persoane care, în conformitate cu dispozițiile legislației separate, pot fi revizuite în conformitate cu normele de audiere a cauzelor administrative.

Procedurile introduse în materie de raporturi de muncă și raporturi juridice similare includ procedurile de executare a creanțelor în temeiul dreptului muncii, sau care decurg din angajarea pe o funcție de funcționar public, serviciu în cadrul guvernului și sectorului public sau un raport al membrilor cooperativelor care implică obligații de serviciu și de ocupare a forței de muncă. Creanțele în conformitate cu legea care reglementează relația dintre angajați și angajatori și direct legate de ocuparea forței de muncă pot fi, de asemenea, executate în cadrul procedurilor în materie de muncă. Competența instanțelor administrative și de dreptul muncii se extinde la hotărârile administrative luate în contextul controalelor de muncă și de siguranță la locul de muncă, hotărârile cu privire la stabilirea, participarea și competențele exercitate în cadrul Comitetului sectorial de dialog social, hotărârile administrative luate de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă în conformitate cu Legea privind promovarea ocupării forței de muncă și ajutoarele de șomaj, precum și revizuirea de către instanță a hotărârilor în materie de protecție socială. În aceste chestiuni, instanțele administrative și de dreptul muncii procedează în conformitate cu normele de audiere a cauzelor de contencios administrativ.

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

În conformitate cu Legea privind organizarea și administrarea instanțelor, hotărârile în primă instanță sunt pronunțate de către instanțele districtuale (*járásbíróság*) și instanțele regionale. Toate acțiunile în justiție care nu sunt introduse la instanțele regionale conform legislației intră în competența instanțelor districtuale. Competența instanțelor regionale acoperă următoarele:

- (a) acțiuni în justiție referitoare la drepturile de proprietate în cazul în care valoarea proprietății depășește 30 de milioane de forinți, cu excepția acțiunilor introduse pentru drepturi de proprietate care reies din relația matrimonială în cazul în care sunt inițiate împreună cu procedura introdusă în litigii în materie matrimonială sau în cursul acesteia;
- (b) acțiuni în justiție introduse pentru a obține despăgubiri pentru daune cauzate de persoane care acționează în calitate oficială în administrația publică;
- (c) litigiile privind dreptul de autor și drepturile conexe, inclusiv acțiunile pentru impunerea drepturilor și pentru cererile de decont care decurg din managementul juridic comun, precum și acțiunile în justiție privind proprietatea industrială și cauzele privind drepturile prevăzute la articolul 86 alineatele (3)-(4) din Codul civil;
- (d) acțiunile în justiție referitoare la transportul internațional de mărfuri sau la contractele de transport;
- (e) anumite acțiuni în justiție referitoare la societăți;
- (f) anumite acțiuni în justiție privind organizațiile care nu au statutul de societăți și care sunt înregistrate la instanța regională;
- (g) acțiuni în justiție introduse pentru a executa cererile legate de drepturile civile, care decurg din încălcarea drepturilor individuale, inclusiv acțiunile în justiție pentru obținerea de despăgubiri în cazul unor astfel de încălcări, dacă sunt inițiate împreună cu aceste acțiuni în instanță sau în cursul acestora;
- (h) acțiuni în justiție cu privire la raportul juridic care rezultă din titlurile de valoare;
- (i) acțiuni în justiție vizând obținerea de rectificări din partea presei.

Instanțele regionale nu se pronunță numai în primă instanță, ci, de asemenea, pronunță hotărâri în a doua instanță cu privire la recursuri împotriva hotărârilor instanțelor districtuale și instanțelor administrative și de dreptul muncii.

În cazurile prevăzute prin legislație, instanțele de apel regionale (*ítelőtábla*) se pronunță cu privire la cererile de recurs împotriva hotărârilor pronunțate de către instanțele districtuale și regionale, și judecă orice altă cauză care intră în competența lor. Instanța supremă a Ungariei este Curia din Ungaria (*Kúria*). Curia – în cazurile prevăzute prin lege – decide cu privire la cererile de recurs împotriva hotărârilor pronunțate de către instanțele regionale și instanțele regionale de apel și cu privire la cererile de control jurisdicțional, precum și la conflictele între decretele administrațiilor locale și alte acte legislative, și abrogă astfel de decrete. În plus, Curia stabilește orice eșec al autorităților locale de a-și îndeplini obligațiile prevăzute de lege și judecă alte cauze care intră sub jurisdicția sa.

2.2 Competența teritorială (Instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

În termeni generali, instanța în a cărei rază locuiește pârâtul are competență în toate cauzele în care competența exclusivă a unei alte instanțe nu este stabilită (competență generală). În cazul în care pârâtul nu are un loc de reședință în Ungaria, competența este stabilită în funcție de locul de ședere al pârâtului. În cazul în care locul de ședere al pârâtului este necunoscut sau este în străinătate, va fi luat în considerare ultimul său loc de reședință în Ungaria. În cazul în care acest lucru nu poate fi stabilit sau dacă pârâtul nu a avut un loc de reședință, competența va fi stabilită în funcție de locul de reședință al reclamantului sau, în lipsa acestuia, locul de ședere al acestuia. În cazul în care locul de muncă și locul de reședință nu se află în aceeași zonă geografică, la cererea pârâtului depusă cel mai târziu la prima audiere în cauza respectivă, instanța va sesiza litigiul la instanța care are competență în regiunea unde se află situat locul de muncă al pârâtului în vederea desfășurării audierii și pronunțării unei hotărâri.

În cazul în care acțiunile sunt formulate împotriva unei persoane juridice, competența generală poate fi stabilită în funcție de sediul persoanei juridice sau de sediul organului îndreptățit să o reprezinte. În caz de incertitudine, locul în care persoana juridică își desfășoară activitatea economică este considerat a fi sediul acesteia. Dacă sediul persoanei juridice este în Budapesta, dar operațiunile sale se extind pe teritoriul districtului Pest, instanța care are jurisdicție asupra districtului Pest se va ocupa de acest caz. În cazul în care persoana juridică nu are un sediu în Ungaria, competența în ceea ce privește acțiunile în justiție formulate de o persoană juridică ungară va fi stabilită în funcție de sediul persoanei juridice. În cazul în care reclamantul este o persoană fizică maghiară, competența va fi stabilită fie la locul de reședință al solicitantului sau, în lipsa acestuia, la locul de ședere al acestuia.

Atunci când se stabilește competența în acțiunile în justiție împotriva organismelor fără personalitate juridică, se aplică regulile referitoare la persoanele juridice, după caz.

2.2.2 Reglementări particulare

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

În toate cazurile în care nu este stabilită competența exclusivă a unei alte instanțe, reclamantul poate, în cazul în care el sau ea dorește acest lucru, și dacă îndeplinește anumite condiții prealabile prevăzute de normele de procedură civilă, să introducă o acțiune în justiție în fața unei alte instanțe prevăzute în Normele de procedură civilă în locul instanței cu competență generală în ceea ce privește pârâtul.

De exemplu, în acțiunile în instanță legate de proprietate, instanța în a cărei zonă locuiește pârâtul pentru o perioadă previzibil de lungă (de exemplu, ca angajat sau student) are, de asemenea, competență. În cazul membrilor necalificați din cadrul Forțelor Maghiare de Apărare și al altor forțe armate, instanța care are competență se stabilește în funcție de locul permanent de desfășurare a activităților acestora. Competența nu poate fi stabilită pe baza acestor motive în cazul inculpaților care nu au capacitatea de a acționa într-un proces.

Împotriva unui pârât care nu deține nici loc de reședință, nici loc de ședere în Ungaria, o acțiune în justiție legată de proprietate poate fi, de asemenea, introdusă la o instanță care are competență în zona în care se află bunurile care fac obiectul acțiunii în justiție sau unde se află bunurile pârâtului, care trebuie confiscate. În cazul în care bunurile în cauză constau într-o creanță, acțiunea poate fi introdusă în zona în care se află locul de reședință al debitorului pârâtului sau, în cazul în care creanța se referă la un obiect, acțiunea poate fi, de asemenea, introdusă la locul în care se află un astfel de obiect. O acțiune în justiție pentru a obține pensie alimentară, alocații și prestații periodice similare poate fi, de asemenea, introdusă în fața instanței care are competență în locul de reședință a reclamantului.

O acțiune în justiție pentru custodia copiilor poate fi, de asemenea, introdusă la instanța care are competență în locul de reședință al copilului.

Acțiunea în justiție referitoare la deținerea sau posesia de bunuri imobile și alte drepturi asupra bunurilor imobile sau un raport juridic în legătură cu bunul imobil poate fi, de asemenea, introdusă la instanța care are competență în locul unde este situat imobilul.

Acțiunile în justiție pentru cererile care reies din tranzacțiile efectuate de către societățile economice în domeniul lor de activitate pot fi, de asemenea, introduse la instanța care are jurisdicție în regiunea în care tranzacția a fost încheiată sau locul de realizare a acesteia.

Acțiunea în justiție poate fi introdusă pentru daune-interese la instanța care are competență în locul sau zona în care s-au produs daunele.

Acțiunea în justiție referitoare la o cambie poate fi introdusă la instanța care are competență în locul de plată.

Acțiunea comună poate fi, de asemenea, introdusă împotriva celui de al doilea debitor și debitorului principal la instanța care are competență să judece orice acțiune împotriva debitorului pe orice criterii de stabilire a competenței. Dacă o persoană depune o cerere referitoare la obiectul sau la o parte a obiectului procedurii care este în curs de desfășurare între celelalte două părți, instanța care are competență în aceste proceduri va avea competența de a acționa în ceea ce privește procedurile pe care o astfel de persoană le poate introduce împotriva părților implicate în procedura în curs de desfășurare pentru a executa cererea.

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

Atunci când legislația prevede că o instanță specifică are competență exclusivă în acest caz. Această dispoziție se aplică de exemplu în cazurile de mai jos. În cazul acțiunilor introduse pentru revizuirea deciziilor administrative referitoare la pătrunderea și șederea pe teritoriul Ungariei, competența este stabilită în funcție de sediul organului administrativ care judecă în primă instanță. În cazul în care competența nu poate fi stabilită pe această bază, instanța administrativă și de dreptul muncii din Budapesta va avea competență exclusivă în această cauză.

Dacă organul administrativ care judecă în primă instanță are competență pe teritoriul țării – cu anumite excepții – instanța administrativă și de dreptul muncii din Budapesta va avea competență exclusivă.

În cazul acțiunilor intentate pentru încetarea sau restricționarea executării, instanța care hotărăște executarea va avea competență exclusivă. În cazul în care executarea a fost hotărâtă de către o instanță regională, o instanță administrativă și de dreptul muncii sau un notar de drept civil, instanța care are competență în ceea ce privește locul de reședință al debitorului va avea competență exclusivă.

Procedurile inițiate pentru eliberarea bunurilor aflate în executare intră în competența exclusivă a instanței districtuale care are competență asupra zonei în care au fost confiscate bunurile.

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competență?

În cauzele referitoare la bunuri, părțile pot să atribuie competență unei anumite instanțe pentru soluționarea litigiului lor actual sau a oricărui litigiu care ar putea reieși dintr-un anumit raport juridic, dacă legea nu prevede altfel. Părțile pot depune cererea la această instanță competentă în scris, oral, cu confirmare scrisă, într-o formă în consonanță cu practicile de afaceri dezvoltate între părți sau între părțile implicate în comerțul internațional, într-o formă în consonanță cu practicile comerciale care sunt cunoscute sau ar trebui să fie cunoscute de părți și care sunt în general cunoscute și utilizate cu regularitate în domeniul dat de către părțile care intră într-un raport contractual care conține o astfel de dispoziție cu privire la competență. Competența nu poate fi atribuită de către părți în cazurile în care competența exclusivă a unei anumite instanțe este stabilită prin legislație. Dacă nu se prevede altfel prin legislație sau prin acordul părților, instanța desemnată are competență exclusivă. Dispoziția privind competența se aplică și succesorilor legali. În cazul în care competența este atribuită ca parte din termenii generali ai contractului, la cererea pârâtului depusă cel mai târziu la prima audiere în acest caz, instanța căreia i-a fost atribuită competența va sesiza instanța competentă, în temeiul normelor de bază ale legislației, pentru a efectua audierea și pentru a pronunța o hotărâre judecătorească.

În cauzele referitoare la bunuri, părțile nu pot să atribuie competență Instanței Regionale din Budapesta și Instanței Regionale din teritoriile din jurul Budapestei pentru aspecte care țin de competența instanțelor regionale, și instanței districtuale centrale din Pest pentru aspecte care țin de competența instanțelor districtuale, pentru a soluționa litigiul existent sau orice litigiu viitor care ar putea rezulta dintr-un raport juridic.

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

Instanțele administrative și de muncă sunt singurele instanțe specializate care își desfășoară activitatea în Ungaria. În cadrul unei proceduri de muncă, de exemplu, competența exclusivă revine instanței administrative și de dreptul muncii cu competență în zona în care se află sediul angajatorului sau în care se află sucursala angajatorului în cazul în care angajatul desfășoară sau a desfășurat o activitate în baza unui contract de muncă.

În cazul unei proceduri administrative, cu excepția cazului în care este stabilită competența exclusivă a unei alte instanțe sau sunt stabilite alte dispoziții prin legislație, competența este stabilită în funcție de sediul organului administrativ care judecă în primă instanță. În cazul în care competența organului administrativ care judecă în primă instanță se extinde în mai multe județe (inclusiv capitala), competența va fi stabilită - cu unele excepții - în funcție de locul de reședință al reclamantului în Ungaria sau, în lipsa acestuia, de locul de ședere al acestuia sau acesteia, în timp ce în cazul persoanelor juridice și a organismelor fără personalitate juridică instanța competentă va fi instanța care are competență în zona în care se află sediul din Ungaria al organizației. În cazul în care decizia administrativă pentru care se solicită revizuirea se referă la un drept sau obligație, sau o relație cu privire la bunuri imobiliare, acțiunea trebuie să fie introdusă la instanța care are competență în regiunea unde este situat bunul imobiliar. În cazul în care decizia administrativă care urmează să fie revizuită face obiectul unei notificări sau permis, sau se referă la o activitate legată de o astfel de notificare sau autorizație, instanța competentă va fi instanța care are competență în regiunea în care se desfășoară activitatea sau în care urmează să fie desfășurată. Dacă organul administrativ care judecă în primă instanță are competență pe teritoriul țării – cu anumite excepții – instanța administrativă și de dreptul muncii din Budapesta va avea competență exclusivă.

Ultima actualizare: 10/11/2015

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere

acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Jurisdicție - Malta

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

Alegerea instanței depinde de natura cauzei dumneavoastră. Majoritatea absolută a cauzelor civile și comerciale intră în competența instanțelor de drept comun, deoarece nu există o instanță de drept comercial. Există câteva instanțe specializate, care includ:

Tribunalul pentru Relații Industriale (Tribunal Industrijali) – soluționează cauze legate de concedierile nelegale și tratamentul discriminatoriu sau tratamentul ilegal la locul de muncă.

Consiliul pentru Reglementarea Chiriilor (Bord tal-Kera) – soluționează cauze legate de modificarea condițiilor de închiriere, inclusiv majorările chiriilor și rezilierea contractelor de închiriere. Aceste cauze trebuie să se refere la un contract de închiriere încheiat înainte de 1 iunie 1995.

Consiliul de Arbitraj Funciar (Bord tal-Arbitraġġ dwar Artijiet) – soluționează cauze care se referă la clasificarea proprietăților funciare expropriate și stabilirea valorii despăgubirilor datorate proprietarului.

Toate aceste instanțe își țin întrunirile în Valletta, în aceeași clădire în care se află instanțele de drept comun.

A se vedea, de asemenea, [răspunsul la întrebarea numărul 4 de la secțiunea „Introducerea unei acțiuni în instanță”](#).

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

Pentru a determina instanța pe care trebuie să o sesizați, este important să consultați capitolul 12 din legislația Maltei denumit Cod de organizare și de procedură civilă.

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

Da, se face distincție între instanțele superioare și instanțele inferioare. Distincția este că instanțele inferioare pot soluționa cauzele strict de natură civilă privind toate cererile cu o valoare de până la 15 000 EUR. Instanțele superioare, pe de altă parte, soluționează cauzele strict de natură civilă cu privire la toate cererile care depășesc valoarea de 15 000 EUR și orice cauză (independent de valoarea cererii) având drept obiect bunuri imobile sau referitoare la servituți, obligații și alte drepturi aferente unui bun imobil, inclusiv orice cerere de evicțiune sau evacuare din imobil, fie acesta urban sau rural, dat spre închiriere sau ocupat de persoane care locuiesc sau își au reședința obișnuită acolo. A se vedea, de asemenea, [răspunsul la întrebarea numărul 4 de la secțiunea „Introducerea unei acțiuni în instanță”](#).

2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

Regula de bază a competenței teritoriale este locul unde își are reședința părătul. În Malta, competența este împărțită între Malta și Gozo. Nu există instanțe pentru alte orașe. Pentru persoanele care locuiesc sau își au reședința în Malta, trebuie sesizată o instanță din Malta. În schimb, pentru persoanele care locuiesc sau își au reședința în Insula Gozo, trebuie sesizată o instanță din Gozo.

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

A se vedea [răspunsul la întrebarea numărul 2.2](#).

2.2.2 Reglementări particulare

O excepție de la regula de bază apare atunci când obligația trebuie executată pe teritoriul unei anumite insule. De exemplu, dacă părătul locuiește în Gozo, dar obligația care face obiectul cererii trebuie executată în Malta, instanțele din Malta sunt competente și pentru toate cauzele trebuie sesizate aceste instanțe, deși părătul locuiește în Gozo.

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care părătul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

Normele privind competența teritorială conform dreptului maltez nu prevăd posibilitatea părților de a alege instanța.

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care părătul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

Acest lucru este valabil atunci când obligația trebuie executată într-o anumită insulă.

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

Nu există dispoziții legale privind acest aspect. Conform dreptului maltez, părțile nu pot alege să atribuie competența unei instanțe care în mod contrar nu ar fi competentă, chiar dacă părțile sunt de acord în această privință. Problema lipsei competenței instanței poate fi semnalată chiar de instanță, deoarece reprezintă un aspect/o normă de ordine publică.

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

Site-ul internet <http://www.judiciarymalta.gov.mt/the-courts> furnizează anumite informații despre instanța pe care ar trebui să o sesizați. Mai mult, puteți accesa site-ul internet <http://justiceservices.gov.mt/> pentru a consulta legislația malteză și a afla care este instanța pe care ar trebui să o sesizați. Ar trebui solicitată asistență din partea avocatului sau a procurorului care semnează actele. În ceea ce privește instanțele specializate, competența și jurisdicția lor sunt prevăzute în legislația care prevede instituirea acestora.

Links relatati

<http://www.justice.gov.mt> [Engleză](#)

Ultima actualizare: 28/11/2019

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Jurisdicție - Țările de Jos

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

Dreptul civil procedural neerlandez nu prevede existența unor instanțe specializate, de exemplu instanțe care să soluționeze litigii de drept comercial sau de dreptul muncii. În principiu, instanța districtuală este competentă să soluționeze toate acțiunile civile.

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

Instanțele de prim grad de jurisdicție judecă toate cauzele civile, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. Instanța civilă soluționează cauzele dintre două părți (persoane fizice sau entități juridice). Instanța civilă nu are competență în litigiile în care a fost stabilită competența instanței administrative, și anume litigiile cu administrația (autoritățile publice). Sistemul judiciar din Țările de Jos prevede trei tipuri de instanțe în materie de drept privat: instanțe districtuale (*rechtbanken*), Curți de Apel (*gerechtshoven*) și Curtea Supremă a Țărilor de Jos (*Hoge Raad Nederlanden*).

Începând cu 1 aprilie 2013, Țările de Jos sunt împărțite în zece districte judiciare, fiecare cu propria sa instanță. În total, există unsprezece instanțe districtuale competente în patru materii, patru Curți de Apel și o Curte Supremă.

În cadrul instanțelor districtuale, s-au înființat unități organizaționale cunoscute sub denumirea de „secții” (*sectoren*). Acestea sunt secții subdistrictuale în materie administrativă, civilă și penală. Instanța statuează într-un complet format dintr-un singur judecător (altfel spus, cauza este soluționată de un singur judecător) sau în complete extinse, alcătuite din trei judecători. Conform principiului de bază, completul format dintr-un singur judecător soluționează cauzele secțiilor subdistrictuale, cauzele simple și cauzele urgente. Multe cauze în materia dreptului familiei sunt, de asemenea, soluționate de un complet format dintr-un singur judecător. De exemplu, anumite cauze referitoare la copii sunt soluționate de Tribunalul pentru minori (*kinderrechter*) în complete formate dintr-un singur judecător. Cauzele complexe din punct de vedere juridic sunt soluționate de complete extinse.

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

Un proces începe, de obicei, la instanța districtuală. Există patru tipuri de instanțe districtuale:

în materie civilă (litigii între cetățeni);

în materie administrativă (litigii între cetățeni și autorități publice);

în materie penală (încălcări și infracțiuni);

secția subdistrictuală

Curțile de Apel

Orice persoană care nu este de acord cu o hotărâre judecătorească pronunțată de o instanță poate introduce o cale de atac. Cauzele penale și cauzele civile sunt înaintate uneia dintre cele patru Curți de Apel. În cauzele administrative, în funcție de obiect, recursul poate fi judecat de către:

gerechtshoven (Curțile de Apel);

Centrale Raad van Beroep (instanță care soluționează căile de atac în materie de contencios administrativ);

College van Beroep voor het Bedrijfsleven (instanță care soluționează căile de atac în materie comercială și industrială);

Raad van State (afdeling bestuursrechtspraak) [Consiliul de Stat (Secția Jurisdicțională Administrativă)].

Curtea Supremă

Curtea Supremă a Țărilor de Jos este instanța judiciară supremă din Țările de Jos în materie civilă, penală și fiscală. Curtea Supremă poate anula hotărârile pronunțate de instanțe, în special cele pronunțate de Curțile de Apel („casare”). Curtea Supremă este, de asemenea, responsabilă cu menținerea unității juridice și coordonarea dezvoltării legislației neerlandeze.

2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

În Țările de Jos, există instanțe districtuale (*arrondissementsrechtbanken*) de prim grad de jurisdicție. Împotriva hotărârii pronunțate de instanța de prim grad de jurisdicție se poate introduce recurs la Curtea de Apel. În plus, „competența relativă” este importantă pentru a stabili care dintre cele zece instanțe districtuale este competentă, de exemplu instanța districtuală din Amsterdam sau cea din Leeuwarden - competența teritorială a instanței care soluționează cauza.

Pentru cauzele internaționale, și anume cauzele transfrontaliere, după ce s-a stabilit competența instanțelor din Țările de Jos, competența teritorială este determinată în conformitate cu legislația neerlandeză, cu excepția cazului în care regula de stabilire a competenței internaționale desemnează, de asemenea, instanța competentă teritorială, astfel cum se prevede la articolul 5 alineatul (1) sau (3) din Regulamentul Bruxelles I [Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială].

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

În acțiunile formulate printr-o citație adresată instanței de prim grad de jurisdicție, regula de bază este aceea că are competență instanța de la domiciliul pârâtului [articolul 99 din Codul de procedură civilă (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*)]. În cazul în care nu se cunoaște domiciliul din Țările de Jos, are competență instanța de la reședința efectivă a pârâtului (din Țările de Jos).

Sediul instanței dintr-un district judiciar în care urmează să se judece o cauză a unei secții subdistrictuale poate fi stabilit pe baza anexei la Decretul privind sediile secundare pentru ședințe (instanțe) (*Besluit nevenvestigings- en nevenzittingsplaatsen*) din 10 decembrie 2001 (<http://www.overheid.nl/>).

Regulile privind competența teritorială a instanțelor districtuale se aplică *mutatis mutandis*.

În acțiunile formulate printr-o cerere adresată instanței de prim grad de jurisdicție, regula de bază este aceea că are competență instanța de la domiciliul reclamantului (sau al unuia dintre reclamanți sau al uneia dintre părțile interesate menționate în cerere) (articolul 262 din Codul de procedură civilă). În cazul în care nu se cunoaște domiciliul din Țările de Jos, are competență instanța de la reședința efectivă a reclamantului (din Țările de Jos). În cazul în care cererea este asociată unei proceduri de chemare în judecată, instanța competentă este cea care soluționează cererea de chemare în judecată.

2.2.2 Reglementări particulare

Regulile menționate la punctele 2.2.2.1, 2.2.2.2 și 2.2.2.3 de mai jos se referă în principal la acțiuni inițiate prin citație.

În acțiunile inițiate printr-o cerere, în care, în general, instanța competentă este instanța reclamantului, se aplică reguli diferite în ceea ce privește cererile de modificare a obligației de întreținere.

O cerere de modificare a obligației de întreținere a partenerului trebuie să fie formulată de reclamant la instanța de la domiciliul debitorului obligației de întreținere. Un debitor al unei obligații de întreținere care dorește să depună o cerere de modificare trebuie să se adreseze instanței districtuale de la domiciliul creditorului obligației de întreținere.

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

În ceea ce privește acțiunile inițiate printr-o citație, dreptul procedural neerlandez conține o serie de dispoziții potrivit cărora se stabilește că o instanță are competență împreună cu instanța competentă desemnată în temeiul regulii de bază (instanța de la domiciliul sau reședința efectivă a pârâtului). Aceasta este o competență alternativă. Reclamantul are posibilitatea de a alege între instanța stabilită potrivit regulii de bază și cea stabilită potrivit regulii alternative. Alternativa este exprimată în cele ce urmează prin utilizarea expresiei „de asemenea”.

În cauzele inițiate printr-o citație, sunt relevante următoarele reguli:

Cauze în materie de dreptul muncii/intermediere

În cauzele în materie de dreptul muncii/intermediere are competență instanța de la locul în care se desfășoară activitatea în mod obișnuit (articolul 100 din Codul de procedură civilă).

Cauze în materie de protecția consumatorilor

În cauzele în materie de protecție a consumatorilor are, de asemenea, competență instanța de la domiciliul consumatorului sau, în absența acestuia, instanța de la reședința efectivă a consumatorului (articolul 101 din Codul de procedură civilă).

Materie delictuală sau cvasidelictuală

În materie delictuală sau cvasidelictuală, are, de asemenea, competență instanța de la locul unde s-a produs fapta prejudiciabilă (articolul 102 din Codul de procedură civilă).

Bunuri imobile

În materie de bunuri imobile, are, de asemenea, competență instanța în circumscripția căreia se află bunurile sau cea mai mare parte a acestora (articolul 103 din Codul de procedură civilă). În ceea ce privește închirierea de locuințe sau închirierea de spații comerciale, are competență exclusivă secția subdistrictuală în circumscripția căreia se află bunurile imobile închiriate sau cea mai mare parte a acestora.

Sucesiuni

În materie de succesiuni, are competență instanța de la ultimul domiciliu al persoanei decedate (articolul 104 din Codul de procedură civilă).

Entități juridice

În ceea ce privește entitățile juridice (de exemplu, chestiuni referitoare la dizolvarea entităților juridice, nulitatea sau valabilitatea deciziilor entităților juridice, drepturile și obligațiile membrilor sau ale partenerilor), are, de asemenea, competență instanța de la locul de înregistrare sau de la sediul entității juridice sau al societății.

Faliment, suspendarea plăților și reeșalonarea creditelor

În ceea ce privește aspectele legate de punerea în aplicare a dispozițiilor legale în materie de faliment, suspendarea plăților și reeșalonarea creditelor persoanelor fizice, are, de asemenea, competență instanța pe lângă care funcționează un judecător responsabil cu controlul (*rechter-commissaris*) sau, dacă nu a fost numit un judecător responsabil cu controlul, instanța care a pronunțat hotărârea de suspendare a plăților (articolul 106 din Codul de procedură civilă). Legea privind falimentul (*Failissementswet*) conține, de asemenea, reguli speciale referitoare la competență, iar acestea prevalează asupra regulilor referitoare la competență prevăzute în Codul de procedură civilă.

Alegerea forului

În contractul încheiat, părțile desemnează în unele cazuri o altă instanță decât instanța competentă în temeiul dispozițiilor statutare [articolul 108 alineatul (1) din Codul de procedură civilă]. Există excepții de la această libertate de alegere a forului [articolul 108 alineatul (2) din Codul de procedură civilă], în legătură cu chestiuni privind protecția consumatorilor, închirierea și contractele de muncă. În aceste cazuri, instanța examinează dacă există o clauză valabilă de alegere a forului (articolul 110 din Codul de procedură civilă).

Domiciliul reclamantului

În cazul în care, în conformitate cu dispozițiile menționate mai sus cu privire la competența teritorială, nu poate fi desemnată nicio instanță competentă în Țările de Jos, articolul 109 din Codul de procedură civilă prevede, cu titlu de excepție, că poate avea competență instanța de la domiciliul reclamantului. Această situație poate apărea în cazul în care un angajat dorește să citeze angajatorul străin în fața instanței din Țările de Jos, în condițiile în care activitatea nu se desfășoară doar într-un anumit loc, ci pe întregul teritoriu al țării. În cazul în care nici în acest mod nu se poate identifica o instanță competentă, cauza este prezentată în fața Tribunalului Districtual din Haga.

Cu privire la divorț, se precizează, de asemenea, următoarele:

Competența teritorială a instanței în materie de divorț este reglementată la articolul 262 din Codul de procedură civilă. Regula de bază este următoarea: are competență instanța de la domiciliul reclamantului (sau al unuia dintre reclamanți sau al uneia dintre părțile interesate menționate în cerere), iar în cazul în care persoana respectivă nu are un domiciliu cunoscut în Țările de Jos, are competență instanța de la reședința efectivă (din Țările de Jos) a acesteia.

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

Dreptul procedural neerlandez prevede câteva reguli speciale privind competența teritorială care derogă de la regula de bază. Trebuie să se aplice regula specială. În cazurile speciale descrise mai jos, trebuie aleasă o altă instanță decât cea de la domiciliul pârâtului.

Minorii

În cauzele în care sunt implicați minori, are competență instanța de la domiciliul minorului sau, în cazul în care minorul nu își are domiciliul în Țările de Jos, instanța de la reședința efectivă a acestuia (articolul 265 din Codul de procedură civilă).

Aceasta nu este o alternativă, ci o regulă specială care înlocuiește regula de bază. Nu are competență instanța de la domiciliul sau reședința efectivă a reclamantului (regula de bază pentru acțiunile inițiate printr-o cerere), ci instanța de la domiciliul minorului sau, în cazul în care minorul nu își are domiciliul în Țările de Jos, instanța de la reședința efectivă a minorului. În cazul în care nu se poate desemna o anumită instanță prin aplicarea acestei reguli, competența aparține Tribunalului Districtual din Haga.

Starea civilă

În ceea ce privește completarea, înregistrarea, anularea sau modificarea registrelor de stare civilă sau a certificatelor care urmează să fie înregistrate sau care sunt deja înregistrate în acestea, are competență instanța în circumscripția căreia a fost înregistrat sau urmează să fie înregistrat certificatul (articolul 263 din Codul de procedură civilă). În chestiunile referitoare la certificatele care urmează să fie înregistrate sau care sunt deja înregistrate în registrele de stare civilă din municipalitatea Haga, în conformitate cu cartea 1 din Codul civil (*Burgerlijk Wetboek*), are competență Tribunalul Districtual din Haga.

Închirierea bunurilor imobile construite

În ceea ce privește închirierea bunurilor imobile construite sau a unei părți a acestora, are competență instanța în circumscripția căreia se află bunul imobil închiriat (articolul 264 din Codul de procedură civilă).

Tutela unui adult, administrarea fiduciară a bunurilor, mentorat

În cauzele referitoare la tutela unui adult, administrarea fiduciară a bunurilor *în numele adulților* și mentorat, are competență instanța de la domiciliul persoanei care face obiectul tutelei sau al mentoratului ori ale cărei bunuri sunt administrate sau, în cazul în care această persoană nu își are domiciliul în Țările de Jos, instanța de la reședința efectivă a acesteia (articolul 266 din Codul de procedură civilă).

Persoane absente sau dispărute; confirmarea decesului (articolul 267 din Codul de procedură civilă)

În materia succesiunilor, are competență instanța de la ultimul domiciliu al persoanei decedate [articolul 268 alineatul (1) din Codul de procedură civilă].

În ceea ce privește persoanele absente sau dispărute, are competență instanța de la domiciliul părăsit de persoana absentă sau dispărută. În ceea ce privește confirmarea decesului, are competență Tribunalul Districtual din Haga (articolul 269 din Codul de procedură civilă). Prin urmare, articolul 269 din Codul de procedură civilă servește drept plasă de siguranță.

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

În temeiul articolului 108 din Codul de procedură civilă, părțile pot alege forul în scris. Alegerea forului este posibilă numai cu privire la raporturile juridice care pot fi stabilite în mod liber de către părți. Prin urmare, alegerea forului nu este posibilă în cauzele în materie de ordine publică. Printre exemple se

numără anumite chestiuni legate de dreptul familiei și cauze în materie de faliment și de suspendare a plății. În cauzele judecate de secțiunile subdistrictuale, alegerea forului este limitată. De exemplu, nu este posibil să se aleagă forul în cazul cererilor cu o valoare mai mică de 25 000 EUR (indiferent de natura cererii).

În principiu, instanța competentă în baza exercitării dreptului de alegere a forului are competență exclusivă. Părțile pot conveni în mod expres să excludă competența exclusivă.

În materie de divorț (divorț, separare de drept, desfacerea parteneriatului înregistrat, desfacerea căsătoriei după separarea de drept), se aplică regula specială prevăzută la articolul 270 alineatul (2) din Codul de procedură civilă. În conformitate cu acest articol, instanța care nu are competență teritorială trimite, de regulă, cauza la instanța care are competență teritorială. În conformitate cu articolul 270 alineatul (2) din Codul de procedură civilă, acest lucru se întâmplă în cauzele de divorț numai dacă pârâtul (soțul chemat în judecată) contestă competența instanței. Alegerea tacită a forului este posibilă dacă toate părțile interesate citate se înfățișează și nu invocă excepția de necompetență sau în cazul în care celălalt soț nu se înfățișează.

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

Dreptul procedural neerlandez nu prevede existența unor instanțe specializate.

Ultima actualizare: 21/08/2019

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [\[pl\]](#) a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Pagina este deja disponibilă în următoarele limbi.

Jurisdicție - Polonia

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

În Polonia, cauzele civile sunt judecate de instanțele ordinare (*sądy powszechne*) și de Curtea Supremă (*Sąd Najwyższy*) (a se vedea: Sisteme judiciare din statele membre - Polonia), cu excepția cazului în care acestea țin de competența instanțelor specializate.

Dispozițiile privind competența judiciară sunt prevăzute în Codul de procedură civilă (CCP, *Kodeks Postępowania Cywilnego*), la articolele 16-18 și 27-46.

În instanțele districtuale (*sądy rejonowe*), cauzele de drept civil sunt judecate de următoarele secții:

- civilă;**
- familie și minori** (secție specializată în dreptul familiei, *sądy rodzinne*) – soluționează cauze în materie de dreptul familiei și de tutelă, cauze referitoare la coruperea morală a minorilor și infracțiunile săvârșite de aceștia, cauze referitoare la tratamentul persoanelor dependente de alcool, droguri sau substanțe psihotrope, precum și cauze care, în conformitate cu alte acte legislative, țin de competența instanței de tutelă;
- litigii de muncă și securitate socială** (secție specializată în dreptul muncii, *sądy pracy*) – soluționează cauze în materie de dreptul muncii și securitate socială;
- comercială** (secție specializată în drept comercial, *sądy gospodarcze*) – soluționează cauze în materie comercială și civilă între entități comerciale, cu privire la activitățile lor economice, cauze privind societăți sau relații de parteneriat, cauze introduse împotriva membrilor consiliilor de administrație ale societăților, cauze referitoare la creanțe care rezultă din declarații false prezentate de membrii consiliilor de administrație la Registrul Național al Instanțelor, cauze introduse împotriva entităților comerciale pentru emiterea unui ordin de încetare a daunelor aduse mediului și cauze în materie de faliment;
- carte funciară** – secție specializată în păstrarea și administrarea cărții funciare și soluționarea cauzelor civile privind proceduri legate de cartea funciară; Instanțele regionale (*sądy okręgowe*) din Polonia au aceleași secții ca și instanțele districtuale, cu excepția secțiilor de carte funciară, și secții pentru familie și minori. Instanțele regionale din Polonia au secții civile specializate în dreptul familiei care sunt competente să soluționeze, în special, cauze de divorț, separare de drept și încetare a separării de drept, de anulare a căsătoriei, de stabilire a existenței sau a inexistenței căsătoriei sau de declarare a caracterului executoriu al hotărârilor pronunțate de instanțele străine în cauze în materie de dreptul familiei.

În plus, Tribunalul Regional din Varșovia are următoarele unități suplimentare care funcționează ca secții:

Tribunalul pentru concurență și protecția consumatorilor (*Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów*), al cărui domeniu de activitate include soluționarea cauzelor privind prevenirea practicilor monopoliste și a cauzelor privind reglementarea în domeniul energiei;

Tribunalul pentru mărci comunitare și desene sau modele industriale (*Sąd Wspólnotowych Znaków Towarowych i Wzorów Przemysłowych*), care soluționează cauze în materie de contrafacere sau riscuri de contrafacere a desenelor sau modelelor industriale sau a mărcilor, anularea protecției unui desen sau model industrial comunitar, expirarea sau anularea unei mărci, precum și efectele contrafacerii unei mărci.

În plus, la 1 ianuarie 2010, Tribunalul Districtual din Lublin a fost desemnat drept instanța competentă pentru soluționarea cauzelor care țin de jurisdicția altor instanțe districtuale în cadrul unei proceduri electronice privind cereri de plată.

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

Ca regulă generală, instanțele districtuale au competență în cauzele civile ca instanțe de prim grad de jurisdicție. **Instanțele districtuale** au competență în toate cauzele, cu excepția celor prevăzute expres în lege (articolele 16 și 507 din CCP) ca fiind de competența instanțelor regionale.

Instanțele regionale au competență ca instanțe de prim grad de jurisdicție în cauzele enumerate la articolul 17 din CCP, și anume cele privind:

- 1) drepturi extrapatrimoniale și creanțe patrimoniale pretinse împreună cu aceste drepturi, cu excepția [cauzelor privind stabilirea sau contestarea filiației unui copil, a cauzelor privind anularea recunoașterii paternității și privind anularea adopției](#);
- 2) [protecția drepturilor de autor](#) și a drepturilor conexe, precum și cauzele referitoare la [invenții, modele de utilități](#), desene sau modele industriale, mărci, indicații geografice și topografiile circuitelor integrate, precum și cauze privind protecția altor drepturi de proprietate asupra bunurilor necorporale;
- 3) acțiuni formulate în temeiul [Legii presei](#);
- 4) drepturi de proprietate, în cazul în care valoarea obiectului litigiului este mai mare de șaptezeci și cinci de mii de zloți, cu excepția [cauzelor privind obligația de întreținere](#), a cauzelor privind [tulburarea de posesie](#), a cauzelor privind [stabilirea separării bunurilor soților](#), a cauzelor privind [alinarea conținutului unei cărți funciare](#) cu statutul juridic efectiv, precum și a cauzelor examinate în cadrul unei [proceduri electronice privind o cerere de plată](#);
- 5) pronunțarea unei hotărâri judecătorești în locul unei rezoluții privind împărțirea unei cooperative;
- 6) abrogarea, anularea sau stabilirea inexistenței rezoluțiilor organelor de conducere ale entităților juridice sau ale unităților organizaționale care nu sunt persoane juridice, dar cărora le-a fost acordată personalitate juridică prin lege;
- 7) prevenirea și combaterea concurenței neloiale;

8) acordarea de despăgubiri în contul daunelor cauzate prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești definitive nelegale.

În plus, competența instanțelor regionale acoperă, de exemplu:

1) cauze privind incapacitatea;

2) cauze în materie de soluționare a litigiilor privind funcționarea întreprinderilor deținute de stat: între consiliul de administrație al întreprinderii și directorul acesteia, între organele de conducere și organele fondatoare ale întreprinderii, precum și între organele de conducere ale întreprinderii și organul care asigură supravegherea acesteia;

3) pentru recunoașterea hotărârilor judecătorești pronunțate de instanțele străine și pentru a le declara executorii (articolul 11481 și articolul 11511 din CCP). În cauzele referitoare la drepturi de proprietate, reclamantul este obligat să precizeze în cererea introductivă valoarea obiectului litigiului, cu excepția cazului în care litigiul are ca obiect o anumită sumă de bani.

În cauzele referitoare la creanțe pecuniare, chiar dacă sunt formulate ca alternativă la o altă pretenție, valoarea monetară specificată reprezintă valoarea obiectului litigiului.

În alte cauze referitoare la bunuri, reclamantul este obligat să precizeze valoarea obiectului litigiului, indicând valoarea monetară în cererea introductivă, în conformitate cu articolele 20-24 din CCP.

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

A se vedea punctul 2.

2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

Codul de procedură civilă din Polonia face distincție între patru tipuri de competență a instanțelor: generală (articolele 27-30), alternativă (articolele 31-37), exclusivă (articolele 38-42) și specială (articolele 43-46).

Competența teritorială a fost descrisă în detaliu la punctele 2.2.1-2.2.3.

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

Competența teritorială generală

Acțiunile trebuie să fie formulate la instanța de prim grad de jurisdicție competentă teritorial de la domiciliul pârâtului (articolul 27 din CCP).

În conformitate cu articolul 25 din Codul civil, domiciliul unei persoane fizice se află în localitatea/orașul în care respectiva persoană locuiește cu intenția de a rămâne permanent. În cazul în care pârâtul nu își are reședința în Polonia, competența generală se determină în funcție de locul său de ședere, iar, dacă locul de ședere nu este cunoscut sau nu se află pe teritoriul Poloniei, acțiunile trebuie să fie depuse în funcție de ultimul domiciliu al pârâtului în Polonia.

Acțiunile împotriva Trezoreriei de Stat trebuie depuse la instanța competentă de la sediul social al unității organizaționale care face obiectul litigiului. În cazul în care Trezoreria de Stat este reprezentată de Consilierul general al Republicii Polone (*Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej*), acțiunile trebuie să fie depuse la instanța competentă de la sediul social al sucursalei Consilierului responsabilă pentru unitatea organizațională care face obiectul litigiului.

Acțiunile împotriva altor persoane juridice și a altor entități care nu sunt persoane fizice trebuie să fie depuse la instanța competentă de la sediul social al acestora (articolul 30 din CPC).

2.2.2 Reglementări particulare

A se vedea punctul 2.2.2.1.

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

Competența teritorială alternativă permite reclamantului să aleagă instanța în anumite cazuri. Astfel, reclamantul poate formula o acțiune la o instanță ordinară sau la o altă instanță menționată la articolele 32-37 din CCP.

Competența teritorială alternativă este prevăzută în următoarele cazuri:

pentru creanțele de întreținere și pentru stabilirea filiației copilului și pentru creanțe conexe – acțiunile pot fi formulate la instanța competentă de la domiciliul titularului drepturilor;

pentru o creanță patrimonială împotriva unei entități comerciale – acțiunile pot fi formulate la instanța competentă pentru sediul central sau pentru sucursala entității, în cazul în care creanța are legătură cu activitățile sediului central sau ale sucursalei. Totuși, acest lucru nu este valabil în cauzele în care, potrivit legii, Consilierul general al Trezoreriei de Stat reprezintă Trezoreria de Stat;

pentru stabilirea existenței unui contract, pentru executarea, încetarea sau anularea unui contract, precum și pentru daunele cauzate de neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a unui contract – acțiunile pot fi formulate la instanța competentă de la locul de executare a contractului care face obiectul litigiului; în cazul în care există îndoiele, locul de executare a contractului trebuie confirmat printr-un document;

pentru o acțiune în răspundere delictuală – acțiunile pot fi formulate la instanța în circumscripția căreia s-a produs evenimentul cauzator de prejudicii;

pentru plata unei sume datorate pentru gestionarea unui caz – acțiunile pot fi formulate la instanța competentă de la locul în care reprezentantul legal a gestionat cazul;

în cazul unei cereri formulate în temeiul unui contract de închiriere a unui bun imobil (*najem* sau *dzierzawa*) – acțiunile pot fi formulate la instanța competentă de la locul în care este situat bunul imobil;

pentru o acțiune împotriva unei părți obligate în temeiul unui bilet la ordin sau cec – acțiunile pot fi formulate la instanța competentă de la locul plății. Mai multe părți obligate în temeiul unui bilet la ordin sau al unui cec pot fi acționate în justiție în solidar la instanța competentă de la locul plății sau la instanța care are competență generală pentru acceptantul sau emitentul biletului la ordin sau al cecului;

în ceea ce privește dreptul muncii – acțiunile pot fi formulate la instanța competentă în circumscripția căreia se desfășoară, s-a desfășurat sau urma să se desfășoare activitatea sau la instanța competentă de la locul în care se află unitatea de încadrare în muncă [articolul 461 alineatul (1) din CPC].

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

Competența exclusivă a unei instanțe înseamnă că o cauză poate fi judecată numai de către instanța prevăzută în cod. Competența exclusivă este prevăzută în următoarele cazuri:

în ceea ce privește dreptul de proprietate sau alte drepturi reale asupra unor bunuri imobile, precum și în ceea ce privește deținerea de bunuri imobile – acțiunile pot fi formulate numai la instanța competentă de la locul în care se află bunul imobil; în cazul în care obiectul litigiului este o servitute asupra terenului, competența se stabilește în funcție de locul unde se află bunurile grevate de sarcini;

în ceea ce privește succesiunea, o rezervă succesorală, precum și legate, instrucțiuni sau alte dispoziții testamentare – acțiunile trebuie formulate numai la instanța competentă de la ultima reședință obișnuită a testatorului, iar în cazul în care nu se poate stabili domiciliul testatorului în Polonia, acțiunile trebuie formulate la instanța competentă de la locul patrimoniului succesoral sau al unei părți a acestuia;

în ceea ce privește apartenența la o cooperativă, un parteneriat, o societate sau o asociație – acțiunile pot fi formulate numai la instanța competentă de la sediul social;

În ceea ce privește o relație de căsătorie – acțiunile pot fi formulate numai la instanța competentă în circumscripția căreia se află ultimul domiciliu al soților, dacă unul dintre aceștia are încă domiciliul sau reședința obișnuită în respectiva jurisdicție. În absența unui astfel de temei, instanța care are competență exclusivă este instanța competentă de la domiciliul pârâtului și, în absența acestui temei – instanța competentă de la domiciliul reclamantului; în ceea ce privește relația dintre părinți și copii și dintre adoptator și adoptat – acțiunile pot fi formulate numai la instanța competentă de la domiciliul reclamantului, cu condiția să nu existe motive de formulare a unei acțiuni în temeiul dispozițiilor privind competența generală.

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

Competența specială înseamnă că, în anumite cazuri prevăzute în legislația specială, competența instanței poate fi definită în mod diferit: dreptul de alegere a forului a fost acordat reclamantului;

În cazul în care este justificată competența mai multor instanțe sau în cazul în care acțiunea este formulată împotriva mai multor părți în privința cărora au competență instanțe diferite conform legislației privind competența generală. Același lucru este valabil și în cazul în care bunul imobil a cărui amplasare stă la baza stabilirii competenței judiciare este situat în mai multe jurisdicții;

dreptul de alegere a forului a fost acordat ambelor părți în temeiul unui acord sau al unei cereri comune.

Părțile pot conveni în scris ca un litigiu deja existent sau orice litigii care pot apărea în viitor ca urmare a unui raport juridic specific să fie înaintate spre soluționare unei instanțe de prim grad de jurisdicție care nu are competență teritorială potrivit legii. Această instanță va avea competență exclusivă, cu excepția cazului în care părțile au convenit altfel sau cu excepția cazului în care reclamantul a depus o cerere introductivă în cadrul unei proceduri electronice privind cereri de plată. De asemenea, prin intermediul unui acord scris, părțile pot să limiteze dreptul reclamantului de a alege dintre mai multe instanțe competente să soluționeze aceste litigii.

Cu toate acestea, părțile nu pot să modifice competența exclusivă.

Acordurile privind competența judiciară trebuie să fie încheiate în scris. Acestea pot face parte dintr-un acord privind dreptul material (o clauză privind competența) sau pot constitui un acord separat.

În cauzele în materie de dreptul muncii și securitate socială, la cererea comună a părților, instanța competentă poate să trimită cauza spre judecare la o altă instanță de nivel echivalent, care soluționează cauze în materie de dreptul muncii și securitate socială, atunci când acest lucru este justificat de motive de celeritate.

Instanța competentă este desemnată de instanța superioară sau de Curtea Supremă.

În cazul în care instanța competentă nu poate soluționa cauza sau nu poate întreprinde alte acțiuni din cauza unui obstacol, instanța superioară va desemna o altă instanță. Motivul acestei desemnări poate fi numai un obstacol care împiedică soluționarea cauzei, de exemplu, recuzarea unui judecător sau un caz de forță majoră.

Curtea Supremă are obligația de a desemna instanța în fața căreia urmează să fie formulată acțiunea în cazul în care, având în vedere împrejurările cauzei, competența teritorială nu poate fi stabilită conform dispozițiilor codului (articolul 45 din CPC).

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

Instanțele specializate sunt instanțele administrative (*sądy administracyjne*) și instanțele militare (*sądy wojskowe*).

Funcționarea instanțelor militare este reglementată de Legea privind organizarea instanțelor militare din 21 august 1997. În general, aceste instanțe soluționează cauze privind infracțiuni comise de membri ai forțelor armate poloneze. Alte cauze pot fi înaintate instanțelor militare spre judecare numai prin lege.

Funcționarea instanțelor administrative este reglementată de Legea privind organizarea instanțelor administrative din 25 iulie 2002. Instanțele administrative înfăptuiesc justiția prin monitorizarea activității autorităților administrației publice, precum și prin soluționarea litigiilor în materie de atribuții și competență între autoritățile administrației locale și autoritățile administrației centrale. Nu este exclus ca, în cazuri excepționale, o instanță administrativă să hotărască într-o cauză civilă, în cadrul exercitării sarcinilor sale de control al activităților autorităților administrației publice.

Linkuri conexe

Ministerul Justiției

<https://www.ms.gov.pl/en/about-the-ministry-of-justice/>

Lista instanțelor ordinare din Polonia (adrese)

<http://bip.ms.gov.pl/pl/rejstry-i-ewidencje/lista-sadow-powszechnych/>

Ultima actualizare: 13/06/2018

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Jurisdicție - România

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

În România, pe lângă instanțele de drept comun există fie secții, fie complete de judecată specializate, pentru soluționarea litigiilor din anumite materii. În conformitate cu dispozițiile Legii 304/2004 privind organizarea judiciară, Înalta Curte de Casație și Justiție este organizată în 4 secții – Secția I civilă, Secția a II-a civilă, Secția penală, Secția de contencios administrativ și fiscal, Completul de 9 judecători și Secțiile Unite, fiecare având competență proprie. În cadrul curților de apel, tribunalelor și, după caz, judecătoriilor funcționează secții sau complete specializate pentru cauze civile, penale, minori și familie, contencios administrativ și fiscal, conflicte de muncă și asigurări sociale, societăți, registrul comerțului, insolvență, concurență neloială, cauze maritime și fluviale. În domeniile amintite se pot înființa, după caz, și tribunale specializate.

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

Dispozițiile Codului de procedură civilă constituie procedura de drept comun în materie civilă, iar prevederile sale se aplică și în alte materii, în măsura în care legile care le reglementează nu cuprind dispoziții contrare.

Codul de procedură civilă reglementează, la art. 94-97, competența materială a instanțelor judecătorești civile.

Judecătorii judecă în *primă instanță*, următoarele cereri al căror obiect este (ne) evaluabil în bani:

cererile date de *Codul civil* în competența instanței de tutelă și de familie

înregistrările în registrele de stare civilă

administrarea clădirilor cu mai multe etaje/apartamente/spații aflate în proprietatea exclusivă a unor persoane diferite și raporturile juridice stabilite de asociațiile de proprietari cu alte persoane fizice/juridice

evacuare

ziduri și șanțuri comune, distanța construcțiilor și plantațiilor, dreptul de trecere, servituți, alte limitări ale dreptului de proprietate strămutarea de hotare și grănițuire

cererile posesorii

obligațiile de a face sau de a nu face neevaluabile în bani

împărțeală judiciară, indiferent de valoare

alte cereri evaluabile în bani sub 200.000 lei inclusiv, indiferent de calitatea părților

Judecătorii judecă căile de atac împotriva hotărârilor autorităților administrației publice cu activitate jurisdicțională și ale altor organe cu astfel de activitate.

Totodată, judecătorii judecă și orice alte cereri date prin lege în competența lor.

Tribunalele judecă:

în primă instanță, toate cererile care nu sunt date prin lege în competența altor instanțe

ca instanțe de apel, apelurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de judecătorii în primă instanță

ca instanțe de recurs, în cazurile anume prevăzute de lege

orice alte cereri date prin lege în competența lor

Curțile de apel judecă:

în primă instanță, cererile în materie de contencios administrativ și fiscal

ca instanțe de apel, apelurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de tribunale în primă instanță

ca instanțe de recurs, în cazurile anume prevăzute de lege

orice alte cereri date prin lege în competența lor

Înalta Curte de Casație și Justiție judecă:

recursurile declarate împotriva hotărârilor curților de apel și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege

recursurile în interesul legii

cererile în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept;

orice alte cereri date prin lege în competența sa

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

În sistemul judiciar civil românesc există această distincție între instanțele civile inferioare și superioare, delimitarea competenței materiale între instanțele de grade diferite realizându-se potrivit criteriului funcțional (felul atribuției), respectiv procesual (valoarea, obiectul sau natura litigiului).

Codul de procedură civilă a adus schimbări în materia competenței, tribunalele devenind instanțe cu plenitudine de competență pentru judecata în fond, de primă instanță. În competența judecătorilor intră soluționarea cauzelor de valoare mică și/sau de complexitate redusă, dar de o mare frecvență în practică.

Curțile de Apel au competența de a soluționa, în principal, apelurile, iar Înalta Curte de Casație și Justiție este instanța de recurs de drept comun, pentru a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii la nivel național.

2.2 Competența teritorială (Instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

În sistemul judiciar civil românesc, regulile privind competența teritorială sunt cuprinse la art. 107 și urm. din Codul de procedură civilă.

Potrivit regulii generale, cererea de chemare în judecată se introduce la instanța în a cărei circumscripție domiciliază sau își are sediul pârâtul.

2.2.2 Reglementări particulare

Există o serie de reglementări particulare în materia competenței teritoriale, de exemplu

în cazul în care domiciliul/sediul pârâtului este necunoscut, cererea se introduce la instanța în a cărei circumscripție se află reședința/reprezentanța acestuia, iar, dacă nu e cunoscută, la instanța în a cărei circumscripție reclamantul își are domiciliul/sediul/reședința/reprezentanța

cererea de chemare în judecată împotriva unei persoane juridice de drept privat se poate face și la instanța locului unde ea are un dezmembământ fără personalitate juridică

cererea de chemare în judecată împotriva unei asociații, societăți sau altei entități fără personalitate juridică se poate introduce la instanța competentă pentru persoana căreia, potrivit înțelegerii dintre membri, i s-a încredințat conducerea sau administrarea acesteia; în lipsă, cererea se va putea introduce la instanța competentă pentru oricare dintre membrii entității respective

cererile îndreptate împotriva statului, autorităților și instituțiilor centrale sau locale și a altor persoane juridice de drept public pot fi introduse la instanța de la domiciliul/sediul reclamantului ori la instanța de la sediul pârâtului

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

Codul de procedură civilă roman consacră o serie de reguli de competență alternativă (art. 113-115). Astfel au competență teritorială și instanța de la domiciliul reclamantului (cereri de stabilire a filiației)

în a cărei circumscripție domiciliază creditorul reclamant (obligația de întreținere)

de la locul prevăzut în contract pentru executarea obligației contractuale

de la locul unde se află imobilul (raport de locațiune, prestație/justificare tabulară)

de la locul de plecare/sosire (contract de transport)

de la locul de plată (cambie, cec, bilet la ordin sau alt titlu de valoare)

de la domiciliul consumatorului (repararea pagubelor produse consumatorilor pentru contractul încheiat cu un profesionist)

în a cărei circumscripție s-a săvârșit fapta ilicită sau s-a produs prejudiciul, pentru cererile privind obligațiile izvorâte dintr-o asemenea faptă

Când pârâtul exercită în mod statornic, în afara domiciliului său, o activitate profesională/activitate agricolă, comercială, industrială sau altele asemenea, cererea de chemare în judecată se poate introduce și la instanța în circumscripția căreia se află locul activității, pentru obligațiile patrimoniale născute sau care urmează să se execute în acel loc.

În materie de asigurare, cererea privitoare la despăgubiri se va putea face și la instanța în circumscripția căreia se află domiciliul sau sediul asiguratului; bunurile asigurate; locul unde s-a produs riscul asigurat.

Alegerea competenței prin convenție este considerată ca nescrisă dacă a fost făcută înainte de nașterea dreptului la despăgubire, iar în materia asigurării obligatorii de răspundere civilă, terțul prejudiciat poate introduce acțiune directă și la instanța domiciliului/sediului său.

Competența teritorială în materia cererilor privind ocrotirea persoanei fizice date de Codul civil în competența instanței de tutelă și de familie se soluționează de instanța în a cărei circumscripție își are domiciliul/reședința persoana ocrotită. În cazul cererilor privind autorizarea de către instanța de tutelă și de familie a încheierii unor acte juridice (care privesc un imobil) este competentă și instanța în a cărei circumscripție teritorială este situat imobilul. În acest caz, instanța

de tutelă și de familie care a pronunțat hotărârea va comunica o copie a acesteia instanței de tutelă și de familie în a cărei circumscripție teritorială își are domiciliul/reședința cel ocrotit.

Cererea de divorț este de competența judecătorei în circumscripția căreia se află cea din urmă locuință comună a soților. În lipsa acesteia sau dacă niciunul dintre soți nu mai locuiește în circumscripția judecătorei în care se află aceasta, judecătoria competentă este aceea în circumscripția căreia își are locuința pârâtul. Când pârâtul nu are locuința în țară și instanțele române sunt competente internațional, este competentă judecătoria în circumscripția căreia își are locuința reclamantul. Dacă reclamantul și pârâtul nu au locuința în țară, părțile pot conveni să introducă cererea de divorț la orice judecătoria din România. În lipsa unui asemenea acord, cererea de divorț este de competența Judecătorei Sectorului 5 București (art. 914 din Codul de procedură civilă).

Cererile referitoare la soluționarea conflictelor individuale de muncă se adresează tribunalului în a cărui circumscripție își are domiciliul/locul de muncă reclamantul (art. 269 din Legea nr. 53/2003-Codul muncii).

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

Normele care stabilesc o competență teritorială exclusivă sunt cuprinse la art.117-121 din Codul de procedură civilă. Astfel:

cererile privitoare la drepturile reale imobiliare se introduc numai la instanța în a cărei circumscripție este situat imobilul. Când imobilul este situat în circumscripțiile mai multor instanțe, cererea se va face la instanța domiciliului/reședinței pârâtului, dacă aceasta se află în vreuna dintre aceste circumscripții, iar, în caz contrar, la oricare dintre instanțele în circumscripțiile cărora se află imobilul. Dispozițiile se aplică și acțiunilor posesorii, acțiunilor în grănițuire, acțiunilor privitoare la îngrădirile dreptului de proprietate imobiliară și celor de împărțeață judiciară a unui imobil, când indiviziunea nu rezultă din succesiune; în materie de moștenire, până la ieșirea din indiviziune, sunt de competența exclusivă a instanței celui din urmă domiciliu al defunctului cererile privitoare la: validitatea sau executarea dispozițiilor testamentare

moștenire, sarcinile acesteia și cele privitoare la pretențiile pe care moștenitorii le-ar avea unul împotriva altuia

cererile legatarilor/creditorilor defunctului împotriva vreunui dintre moștenitori/executorului testamentar

cererile în materie de societate, până la sfârșitul lichidării/radiere, sunt de competența exclusivă a instanței în circumscripția căreia societatea își are sediul principal;

cererile în materia insolvenței/concordatului preventiv sunt de competența exclusivă a tribunalului în a cărui circumscripție își are sediul debitorul;

cererile formulate de un profesionist împotriva unui consumator pot fi introduse numai la instanța domiciliului consumatorului.

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competența unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

Părțile pot conveni în scris sau, în cazul litigiilor născute, și prin declarație verbală în fața instanței ca procesele privitoare la bunuri și la alte drepturi de care acestea pot să dispună să fie judecate de alte instanțe decât acelea care ar fi competente teritorial să le judece, în afară de cazul când această competență este exclusivă. În litigiile din materia protecției drepturilor consumatorilor și în alte cazuri prevăzute de lege, părțile pot conveni alegerea instanței competente numai după nașterea dreptului la despăgubire, orice convenție contrară fiind considerată ca nescrisă (art. 126 din Codul de procedură civilă).

Cererile accesorii, adiționale și incidentale se judecă de instanța competentă pentru cererea principală, chiar dacă ar fi de competența materială sau teritorială a altei instanțe judecătorești, cu excepția cererilor în materia insolvenței sau concordatului preventiv. Aceste dispoziții se aplică și atunci când competența de soluționare a cererii principale este stabilită de lege în favoarea unei secții specializate sau a unui complet specializat. Dacă instanța este exclusiv competentă pentru una dintre părți, ea va fi exclusiv competentă pentru toate părțile (art. 123 din Codul de procedură civilă).

Totodată, potrivit dispozițiilor art. 124 din Codul de procedură civilă, instanța competentă să judece cererea principală se va pronunța și asupra apărărilor și excepțiilor, în afara celor care constituie chestiuni prejudiciale și care sunt de competența exclusivă a altei instanțe, iar incidentele procedurale sunt soluționate de instanța în fața căreia se invocă.

Necompetența generală a instanțelor judecătorești poate fi invocată de părți ori de către judecător în orice stare a pricinii. Cea materială și teritorială de ordine publică trebuie invocată la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe, iar cea de ordine privată poate fi invocată doar de către pârât prin întâmpinare sau, dacă întâmpinarea nu e obligatorie, cel mai târziu la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe. Dacă necompetența nu e de ordine publică, partea care a făcut cererea la o instanță necompetentă nu va putea cere declararea necompetenței (art. 130 din noul Cod de procedură civilă).

În litigiile civile cu elemente de extraneitate, în cazul în care, în materii având ca obiect drepturi de care ele dispun liber conform legii române, părțile au convenit valabil competența instanțelor române de a judeca litigiul actual sau eventuale privind asemenea drepturi, instanțele române sunt singurele competente. Cu excepția cazurilor în care prin lege se dispune altfel, instanța română în fața căreia pârâtul este chemat rămâne competentă de a judeca cererea, dacă pârâtul se prezintă în fața instanței și formulează apărări în fond, fără a invoca excepția de necompetență, cel mai târziu până la terminarea cercetării procesului în fața primei instanțe. În cele două situații menționate, instanța română sesizată poate respinge cererea, când din ansamblul circumstanțelor rezultă că litigiul nu prezintă nicio legătură semnificativă cu România (art. 1066 din noul Cod de procedură civilă).

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

A se vedea răspunsurile de întrebările 1, 2, 2.1., 2.2., 2.2.2.1., 2.2.2.2.

Ultima actualizare: 23/03/2015

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Pagina este deja disponibilă în următoarele limbi.

Jurisdicție - Slovenia

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

În Slovenia, instanțele locale (*okrajna sodišča*) și instanțele districtuale (*okrožna sodišča*) au competență în litigiile civile în materie de daune în primă instanță. Acestea au competența de a judeca toate litigiile și cauzele specifice de drept civil (acordare de despăgubiri, litigii legate de proprietate, litigii familiale etc.). Delimitarea competenței între instanțele locale și cele districtuale este prezentată mai jos.

În schimb, doar instanțele districtuale sunt competente pentru audierea și judecarea cauzelor legate de dreptul comercial în primă instanță. Litigiile comerciale sunt cele în care fiecare dintre părțile dintr-o cauză civilă este o societate, o instituție (inclusiv instituții publice), o cooperativă, statul sau o comunitate locală autonomă din punct de vedere administrativ. Litigiile comerciale sunt, de asemenea, litigiile legate de relațiile juridice dintre comercianții

individuali care provin din activitatea lor lucrativă și o societate, instituție (inclusiv instituții publice), cooperativă, statul sau o comunitate locală autonomă din punct de vedere administrativ.

Legea atribuie competență pentru litigiile de muncă instanțelor de muncă (*delovna sodišča*) și instanțelor sociale (*socialna sodišča*), chiar dacă respectiva cauză implică un litigiu civil. Litigiile de muncă implică relațiile dintre un angajator și un angajat și o încălcare a drepturilor și a obligațiilor care decurg din relațiile de muncă. Instanța de muncă are competența de a judeca litigii individuale de muncă (litigii care provin din relațiile de muncă, litigii legate de drepturile de proprietate rezultate din relațiile de muncă), litigii colective de muncă (litigii în care una dintre părți este de obicei un sindicat sau altă formă instituțională de reprezentare a angajaților), litigii legate de legalitatea grevelor și litigii legate de participarea angajaților la conducere), care sunt consacrate în dreptul sloven. Instanțele sociale se pronunță asupra drepturilor care provin din asigurarea de invaliditate și de pensie, din asigurarea de sănătate și ajutorul de șomaj, precum și asupra dreptului la prestații familiale și sociale.

Întrucât problema competenței apare doar atunci când o acțiune sau o plângere este depusă la o instanță (înainte ca instanța să audieze sau să judece o cauză, aceasta stabilește în primul rând dacă respectiva cauză intră în competența sa jurisdicțională), se recomandă mai întâi consultarea unui avocat, pentru a se evita întârzierile nejustificate. O instanță trebuie să acorde întotdeauna atenție, în orice procedură pe care o desfășoară, aspectelor legate de competența sa jurisdicțională și să se asigure că niciun alt organism nu are competență asupra unei cauze (de exemplu, un organism administrativ). Atunci când consideră necesar, o instanță trebuie să respingă cererea reclamantului; aceasta duce la pierderi inutile de timp și la creșterea costurilor pentru partea implicată.

Informații referitoare la organizarea, amplasarea și competența instanțelor pot fi găsite, de asemenea, pe site-ul oficial al Curții Supreme a Republicii Slovenia (*Vrhovno sodišče Republike Slovenije*): <http://www.sodisce.si/>

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

O acțiune poate fi depusă la orice instanță din Republica Slovenia, însă orice persoană care depune o acțiune ar trebui să acorde atenție competenței materiale (stabilirea instanței care are competență jurisdicțională asupra conținutului cauzei) și competenței teritoriale. Informațiile de bază, inclusiv adresele instanțelor locale și ale instanțelor districtuale din Slovenia, sunt disponibile pe site-ul oficial al Curții Supreme a Republicii Slovenia: <http://www.sodisce.si/>.

În Slovenia, competența materială în primă instanță sau posibilitatea ca o instanță să se poată pronunța asupra cererii specifice a unei părți este împărțită între instanțele locale și cele districtuale. Următoarele două criterii sunt decisive atunci când se ia o decizie cu privire la instanța care urmează să se pronunțe asupra unei cauze: valoarea cererii (obiectul litigiului) și temeiul juridic pentru relația care face obiectul litigiului (conținutul și obiectul litigiului). Regula generală este că o instanță districtuală judecă litigiile mai importante, în care obiectul litigiului are o valoare ridicată, în cazul în care litigiul are o importanță semnificativă pentru viața uneia dintre părți, sau în cazul în care acesta este complex din punct de vedere juridic, întrucât instanțele sunt obligate, în pronunțarea deciziei lor, să aplice legile care abordează aspecte juridice complexe și sensibile (de exemplu divorțul, întreținerea copilului).

Instanțele superioare (*višja sodišča*), care sunt în număr de patru în Slovenia, judecă cauzele în a doua instanță. Depunerea unei acțiuni la o astfel de instanță în mod direct nu este posibilă. Instanțele superioare judecă apelurile împotriva hotărârilor instanțelor locale și districtuale; de asemenea, acestea judecă litigiile legate de competența jurisdicțională între instanțele locale și cele districtuale în regiunea teritorială pe care acestea o acoperă.

Curtea Supremă a Republicii Slovenia are competența de a judeca apelurile împotriva hotărârilor instanțelor superioare, în special de a pronunța hotărâri legate de revizuri și de cereri privind protecția legalității. În cazul în care sunt utilizate căi de atac extraordinare, o parte interesată trebuie să fie asistată de un avocat; conform legii, numai avocații calificați pot efectua acte procedurale specifice în fața Curții Supreme.

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

Astfel cum se menționează la punctul precedent, competența în primă instanță este împărțită între instanțele locale și cele districtuale; totuși, aceste două tipuri de instanțe nu se află într-o relație ierarhică strictă. Competența instanțelor este stabilită prin lege, dar în general este adevărat că instanțele districtuale audiază de obicei cauze care sunt mai complexe în drept și în fapt.

Codul de procedură civilă (*Zakon o pravdnem postopku, ZPP*) prevede că instanțele locale, care în Slovenia sunt în număr total de 44, sunt competente pentru judecarea următoarelor cauze:

revendicările legate de legea proprietății în care valoarea proprietății care face obiectul litigiului nu depășește 20 000 EUR;

litigii legate de încălcarea proprietății;

litigii legate de servitute și de ipotecarea imobilelor;

litigii între proprietari și chiriași.

De asemenea, instanțele locale judecă cauzele în materie de asistență judiciară pentru care nicio altă instanță nu are competență conform legii, precum și alte cauze stabilite prin lege.

Instanțele districtuale, în număr de 11 în Slovenia, sunt competente pentru judecarea următoarelor cauze:

revendicările legate de legea proprietății în care valoarea proprietății care face obiectul litigiului depășește 20 000 EUR;

litigiile privind stabilirea sau contestarea paternității ori a maternității;

litigiile în materie matrimonială;

litigiile privind obligația juridică de întreținere;

litigiile privind protejarea și creșterea copiilor;

litigiile privind contactele copiilor cu părinții și cu alte persoane, atunci când acestea sunt soluționate în comun cu litigiile legate de protejarea și creșterea copiilor;

litigiile privind dreptul de autor și protejarea sau folosirea invențiilor și a mărcilor distinctive sau dreptul de a folosi o denumire comercială; precum și litigiile privind protejarea concurenței;

litigiile comerciale;

litigiile legate de procedura de faliment.

Judecarea litigiilor legate de drepturile de proprietate intelectuală în primă instanță se încadrează exclusiv în competența teritorială a instanței districtuale din Ljubljana. De asemenea, instanțele districtuale au competență în litigiile legate de asistență judiciară internațională și de asistență judiciară în procedurile de recunoaștere a hotărârilor instanțelor străine și, de asemenea, judecă alte cauze stabilite prin lege.

2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

În principiu, o acțiune poate fi depusă la orice instanță de prim grad din Slovenia prevăzută la punctele de mai sus. Instanța la care partea depune o acțiune trebuie să hotărască cu privire la competența acesteia de a audia cauza depusă înainte să înceapă judecarea cauzei. În cazul în care constată că nu are competență teritorială pentru o anumită cauză, aceasta poate declara că nu deține competență și poate ceda cauza unei alte instanțe; deși poate face acest

lucru numai dacă partea adversă îi atrage atenția asupra lipsei de competență, instanța are obligația de a face acest lucru dacă o altă instanță are competență teritorială exclusivă de a judeca. În pofida acestui lucru, există câteva norme generale aplicate în vederea determinării competenței teritoriale a instanțelor care sunt avute în vedere pentru a se asigura menținerea costurilor la un nivel scăzut și soluționarea procedurilor cât mai repede posibil.

ZPP include o dispoziție privind competența teritorială generală și specifică; aceasta este determinată în raport cu obiectul litigiului și cu părțile acestuia.

Detaliile sunt prezentate la punctele de mai jos.

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

Acesta prevede că într-o cauză deschisă împotriva unei persoane fizice sau juridice, cauza trebuie depusă la instanța care are competență în regiunea în care acuzatul își are reședința permanentă sau în care persoana juridică își are sediul. În cazul în care aceasta este o cauză împotriva unui resortisant străin, persoană fizică sau juridică, instanța cu competență teritorială generală este instanța cu competență în regiunea din Slovenia în care persoana fizică își are reședința sau în care persoana juridică își are sucursala.

2.2.2 Reglementări particulare

În anumite cazuri, ZPP oferă părților dintr-o cauză posibilitatea de a depune o acțiune la o altă instanță și nu la cea care are competență teritorială generală conform normei. În cazurile definite special (cu privire la obiectul sau la conținutul litigiului), o parte poate să depună o acțiune numai la instanța care are competența unică de a judeca cauza respectivă; în acest caz, este vorba de competență teritorială exclusivă.

În cazul în care un reclamant depune o acțiune la o instanță care nu are competență teritorială, acest lucru trebuie declarat ca atare, iar cauza este transferată la o altă instanță competentă, cauza continuând ca și cum ar fi început să fie judecată de respectiva instanță competentă.

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârâțul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

Astfel cum s-a menționat, în anumite cauze, două instanțe pot avea în mod simultan competență teritorială. În acest caz, una dintre părți poate alege la care instanță să depună acțiunea (**competență selectivă**).

Competența de acest tip este definită la articolele 49-65 din Codul de procedură civilă; prin urmare, numai cauzele cele mai importante și cele cu cea mai mare importanță pentru viața părților la o cauză sunt prezentate mai jos.

În litigiile în materie de întreținere matrimonială, nu are competență doar instanța cu competență teritorială generală, ci și instanța cu competență în regiunea în care reclamantul (beneficiarul întreținerii) își are reședința permanentă. Opțiunea de selectare a instanțelor este, de asemenea, disponibilă părților în litigiile în materie matrimonială (cauzele de divorț). În acest caz, instanța care are competență este cea din regiunea în care soții au avut ultima reședință permanentă comună. În litigiile privind stabilirea sau contestarea paternității sau a maternității, instanța competentă este cea din regiunea în care copilul, care are dreptul conform legislației slovene să depună o acțiune, își are reședința permanentă sau temporară. În cazul în care o instanță din Slovenia are competență în astfel de litigii, deoarece reclamantul are reședință permanentă în Slovenia, instanța din regiunea în care reclamantul are reședința permanentă are și competență teritorială. În litigiile necontractuale pentru despăgubiri (acestea sunt cel mai frecvent cauze legate de accidente rutiere) are competență instanța care acționează în regiunea în care s-a produs evenimentul cu daune (de exemplu, locul accidentului rutier) sau instanța care acționează în regiunea în care s-au produs consecințele daunelor, împreună cu instanța cu competență teritorială generală. În caz de producere a unei daune care conduce la pierderea vieții sau la prejudicii grave, instanța din regiunea în care reclamantul are reședința permanentă sau temporară are, de asemenea, competență. În litigiile care provin din relațiile contractuale între părți, instanța din regiunea în care sunt îndeplinite relațiile contractuale este, de asemenea, competentă; o situație similară există în ceea ce privește litigiile legate de cambii sau securi (instanța care acoperă regiunea în care se efectuează plata). Alte cazuri de competență selectivă sunt, astfel cum s-a menționat, prevăzute în Codul de procedură civilă.

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care pârâțul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

În anumite cauze, legea prevede o competență teritorială specială și stabilește o instanță unică cu competență de judecare a unei cauze specifice. Aceasta poartă denumirea de **competență teritorială exclusivă** și se aplică după cum urmează:

pentru litigiile legate de drepturile asupra proprietății imobiliare, încălcarea proprietății și închirierea proprietății, instanța cu competență teritorială exclusivă este instanța care acoperă regiunea în care este situată proprietatea;

pentru litigiile privind drepturile reale legate de ambarcațiuni maritime sau de aeronave (și litigiile legate de închirierea acestora), instanța cu competență teritorială exclusivă este instanța care acoperă regiunea în care este păstrat registrul privind ambarcațiunea maritimă sau aeronava respectivă;

pentru litigiile care apar în cursul sau ca rezultat al procedurilor de executare judiciară sau administrative și pentru litigiile care apar în cursul procedurilor de faliment sau în contextul acestora, instanța cu competență teritorială exclusivă este instanța din regiunea în care este situată instanța care desfășoară procedurile de executare sau de faliment.

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

Legislația slovenă permite părților dintr-o anumită cauză să încheie un acord cu privire la competența unei instanțe de prim grad (**acord privind competența teritorială**). Un acord între acestea poate modifica competența teritorială definită de lege, deși trebuie să se sublinieze că părțile nu pot încheia un acord de stabilire a competenței materiale, întrucât aceasta poate fi stabilită numai prin lege (a se vedea explicația de mai sus).

Părțile pot fi de acord ca o instanță de prim grad care nu deține în alte cazuri competența teritorială să poată să trateze cauza. Condiția de bază pe care trebuie să o îndeplinească părțile este ca instanța asupra căreia s-a convenit astfel să dețină competența de a judeca conținutul unei cauze sau să dețină competența materială (a se vedea separarea competenței între instanțele locale și cele districtuale). Nu este permisă încheierea unui acord atunci când legea prevede o instanță cu jurisdicție teritorială exclusivă (a se vedea punctul anterior).

Un acord între părți trebuie să fie încheiat în scris și trebuie să aibă legătură cu un anumit litigiu sau un litigiu viitor care apare sau care ar putea apărea din raportul juridic specific al acestora. Textul acordului trebuie să fie anexat de către reclamant la dosarul cauzei prin care sunt instituite procedurile depuse la instanța în cauză. Este important să se specifice că un acord privind jurisdicția teritorială nu poate fi încheiat în timpul procedurilor, adică atunci când o cauză a fost depunută la o instanță, fără ca un astfel de acord să fie anexat.

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

Sistemul judiciar sloven nu are instanțe specializate în domeniul legislației în materie civilă și comercială (de exemplu, instanțe speciale pentru soluționarea litigiilor matrimoniale sau a litigiilor între părinți și copii), întrucât toate litigiile în materie civilă sunt soluționate la instanțele locale și districtuale sau la departamentele civile și comerciale ale acestora. Instanțele au departamente organizate (cauze civile, familiale, comerciale, de executare, necontencioase, succesoriale). În general, judecătorii specializați judecă litigiile în aceste departamente și pronunță hotărâri judecătorești.

Instanțele speciale sunt organizate numai pentru litigiile de muncă și sociale, iar competența și organizarea acestora sunt stabilite în observațiile introductive.

Linkuri utile

<http://www.sodisce.si/>

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs>

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

Ultima actualizare: 24/06/2016

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Jurisdicție - Slovacia

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

În general, acțiunile în primă instanță în materie civilă sunt soluționate de o instanță ordinară, și anume, în majoritatea cazurilor, de instanța districtuală (*okresný súd*) [secțiunea 12 din Codul de procedură civilă contencioasă (*Civilný sporový poriadok*, CCAP)], iar în cazuri excepționale – de instanța regională (*krajský súd*) (secțiunea 31 din CCAP). În anumite cazuri, trebuie însă sesizate instanțe specializate (a se vedea răspunsul la întrebarea nr. 3)

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

Competența materială înseamnă, în general, stabilirea competenței diferitelor tipuri de instanțe în soluționarea cauzelor în calitate de instanțe de prim grad de jurisdicție. Acest lucru înseamnă că se stabilește dacă o instanță districtuală sau o instanță regională trebuie să soluționeze o acțiune în calitate de instanță de prim grad de jurisdicție. În general, instanțele districtuale sunt competente să judece cauze civile în calitate de instanțe de prim grad de jurisdicție (secțiunea 12 din CCAP). În anumite materii prevăzute de lege, instanțele regionale soluționează cauzele în calitate de instanțe de prim grad de jurisdicție (secțiunea 31 din CCAP). Criteriul de bază pentru a determina competența instanței este natura acțiunii.

Audierile în fața instanțelor de prim grad de jurisdicție constituie baza procedurii judiciare. Fiecare acțiune trebuie să fie mai întâi soluționată de o instanță de prim grad de jurisdicție. Circumstanțele care există la momentul începerii procedurii, și anume în ziua în care pretenția/cererea este primită la instanță, sunt decisive pentru stabilirea competenței materiale. O modificare a circumstanțelor în cursul procedurii nu are niciun impact asupra competenței materiale deja stabilite.

Existența competenței materiale este una dintre condițiile procedurale fundamentale aplicabile unei instanțe. Instanțele examinează din oficiu dacă această condiție a fost îndeplinită în toate etapele procedurilor și în toate cazurile, astfel că nu este necesar să se invoce excepția de necompetență materială. În cazul în care o instanță constată că nu are competență materială, aceasta este obligată să transfere cauza unei alte instanțe care are competență materială. Instanța informează reclamantul/solicitantul cu privire la acest lucru. În cazul în care pretenția/cererea a fost deja comunicată părâtului, instanța trebuie, de asemenea, să informeze partea respectivă că a transferat cauza unei instanțe care are competență materială. Un litigiu cu privire la competența materială poate apărea numai între o instanță districtuală și o instanță regională, deoarece Curtea Supremă (*Najvyšší súd*) nu poate avea competență materială în calitate de instanță de prim grad de jurisdicție. Un litigiu cu privire la competența materială între o instanță districtuală și o instanță regională va fi soluționat de Curtea Supremă, care este instanța superioară ambelor și care hotărăște asupra competenței.

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

În cadrul sistemului judiciar din Republica Slovacă există trei niveluri de jurisdicție: instanțe districtuale, instanțe regionale și Curtea Supremă. Instanțele districtuale sunt competente să judece cauze civile în calitate de instanțe de prim grad de jurisdicție (secțiunea 12 din CCAP). Instanțele regionale au competență în al doilea grad de jurisdicție; prin urmare, căile de atac introduse împotriva hotărârilor pronunțate de instanțele districtuale sunt soluționate întotdeauna de instanțele regionale. Fac excepție litigiile care decurg din controlul abstract în domeniul protecției consumatorilor, în cazul cărora instanțele regionale (Tribunalul Regional din Bratislava, Tribunalul Regional din Banská Bystrica și Tribunalul Regional din Košice) pronunță hotărâri în circumscripțiile lor în calitate de instanțe de prim grad de jurisdicție (secțiunea 31 din CCAP).

2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

Competența teritorială este reglementată de Codul de procedură civilă contencioasă și de Codul de procedură civilă necontencioasă (*Civilný mimosporový poriadok*, CMP). Dispozițiile privind competența teritorială stabilesc ce instanță de prim grad de jurisdicție, respectiv ce instanță specifică, dintre toate instanțele care au competență materială, trebuie să judece și să pronunțe o hotărâre într-o anumită cauză. Reglementările legale aplicabile fac distincție între competență teritorială generală și competență teritorială specială. Competența teritorială specială are prioritate în stabilirea competenței teritoriale a unei instanțe. În cazul în care competența nu se stabilește utilizând această metodă, este aplicată competența teritorială. Competența teritorială poate fi, de asemenea, opțională (alternativă/facultativă) sau exclusivă. În cazul în care competența teritorială este opțională, reclamantul poate alege să formuleze acțiunea la instanța ordinară a părâtului sau la o altă instanță prevăzută în CCAP. În cazul competenței teritoriale exclusive, sunt enumerate cazurile în care are competență teritorială o altă instanță decât instanța ordinară a părâtului. Acest lucru înseamnă că o anumită instanță are competență indiferent dacă o altă instanță este instanța ordinară a părâtului și fără a ține seama de posibilitatea de alegere a forului în cauza respectivă.

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

Cauze contencioase

În conformitate cu dispozițiile CCAP, instanța ordinară a părâtului are întotdeauna competență teritorială, cu excepția unor dispoziții contrare (secțiunea 13 din CCAP).

Instanța ordinară a unei persoane fizice este instanța în circumscripția căreia se află domiciliul persoanei fizice (secțiunea 14 din CCAP).

Instanța ordinară a unei persoane juridice este instanța în circumscripția căreia se află sediul social al persoanei juridice [secțiunea 15 alineatul (1) din CCAP]. Instanța ordinară a unei persoane juridice străine este instanța în circumscripția căreia se află sucursala persoanei juridice străine în Republica Slovacă [secțiunea 15 alineatul (2) din CCAP].

În cazul în care instanța ordinară nu poate fi stabilită în acest mod, instanța ordinară este instanța în circumscripția căreia se află ultimul domiciliu al persoanei fizice sau ultimul sediu social al persoanei juridice în Republica Slovacă. În cazul în care nu există o astfel de instanță, atunci are competență instanța în circumscripția căreia se află bunurile deținute de persoana respectivă (secțiunea 16 din CCAP).

Instanța ordinară a statului este instanța în circumscripția căreia s-a produs fapta care a dat naștere pretenției (secțiunea 17 din CCAP).

Cauze necontencioase

În cauzele necontencioase (secțiunea 3 din CMP), instanța care are competență teritorială este stabilită prin lege. În cazul în care competența teritorială nu poate fi stabilită în acest mod, are competență teritorială instanța ordinară a reclamantului.

2.2.2 Reglementări particulare

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care părâtul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

Competența alternativă (competența aleasă în funcție de opțiunea proprie) reflectă dreptul reclamantului de a alege, în locul instanței ordinare a pârâtului, o instanță care are competență în temeiul secțiunii 19 din CCAP. Pe lângă instanța generală a pârâtului, are, de asemenea, competență teritorială o instanță în circumscripția căreia:

- a) se află locul de muncă al pârâtului, conform contractului său de muncă;
- b) s-a produs o circumstanță care dă naștere unei acțiuni pentru acordarea de despăgubiri;
- c) se află sucursala unui persoane juridice care are calitatea de pârât, dacă litigiul se referă la sucursala respectivă;
- d) se află domiciliul reclamantului care acționează în calitate de consumator, dacă litigiul se referă la protecția consumatorilor sau dacă litigiul se referă la un arbitraj privind protecția consumatorilor;
- e) se află domiciliul sau sediul social al reclamantului sau, în cazul unei persoane juridice străine, se află unitatea organizațională a reclamantului, în cazul unui litigiu referitor la combaterea discriminării.

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

Competența exclusivă în materia **procedurii contencioase** înseamnă obligația reclamantului de a alege instanța care are competență în temeiul secțiunii 20 din CCAP, în locul instanței ordinare a pârâtului. Acest lucru înseamnă că, în următoarele cazuri, competența teritorială de a judeca acțiunea aparține instanței:

- a) în circumscripția căreia se află bunul imobil, într-un litigiu privind un drept real asupra bunului imobil;
- b) în circumscripția căreia se desfășoară procedurile succesoriale, într-un litigiu privind procedurile succesoriale;
- c) la care se desfășoară procedura de executare, dacă litigiul este cauzat de natura specială a procedurii;
- d) la care se desfășoară proceduri de faliment sau de restructurare, dacă litigiul este cauzat de natura specială a procedurilor, cu excepția procedurilor privind tranzacționarea bunurilor matrimoniale indivizibile;
- e) în circumscripția căreia se află locul de desfășurare a arbitrajului, dacă acțiunea se referă la litigii în legătură cu proceduri de arbitraj, cu excepția procedurilor de arbitraj privind protecția consumatorilor; în cazul în care locul de desfășurare a arbitrajului nu se află pe teritoriul Republicii Slovace, are competența să judece cauza instanța în circumscripția căreia se află domiciliul sau sediul social al pârâtului sau unitatea organizațională a pârâtului persoană juridică străină; în cazul în care domiciliul sau sediul social al pârâtului sau unitatea organizațională a persoanei juridice străine care are calitatea de pârât nu se află în Republica Slovacă, atunci are competența să judece cauza instanța în circumscripția căreia se află domiciliul sau sediul social al pârâtului sau unitatea organizațională a persoanei juridice străine care are calitatea de pârât.

Competența exclusivă în materie de **procedură necontencioasă** înseamnă că are competență următoarea instanță în locul instanței ordinare:

În procedurile privind **divorțul unui cuplu căsătorit**, competența teritorială aparține instanței în circumscripția căreia s-a aflat ultimul domiciliu comun al soților, cu condiția ca cel puțin unul dintre aceștia să aibă în continuare domiciliul în această circumscripție. În caz contrar, are competență teritorială instanța ordinară a soțului care nu a formulat cererea. În cazul în care competența judiciară nu poate fi stabilită în acest mod, are competență instanța ordinară a reclamantului (secțiunea 92 din CMP).

În procedurile privind **stabilirea nevalabilității** sau a **nullității căsătoriei**, competența teritorială aparține instanței în circumscripția căreia s-a aflat ultimul domiciliu comun al soților, cu condiția ca cel puțin unul dintre aceștia să aibă în continuare domiciliul în această circumscripție. În caz contrar, are competență teritorială instanța ordinară a soțului care nu a formulat cererea. În cazul în care competența judiciară nu poate fi stabilită în acest mod, are competență instanța ordinară a unuia dintre soți (secțiunea 101 din CMP);

În procedurile privind **protecția judiciară a minorilor**, competența teritorială aparține instanței în circumscripția căreia se află domiciliul minorului, stabilit la începutul procedurii prin acordul părinților săi sau în alt mod în conformitate cu legea [secțiunea 112 alineatul (1) din CMP].

Competența teritorială în procedurile privind **adopția** aparține instanței în circumscripția căreia se află domiciliul copilului, stabilit la începutul procedurii prin acordul părinților săi sau în alt mod în conformitate cu legea. În cazul în care nu există o astfel de instanță, are competența să soluționeze cauza instanța în circumscripția căreia locuiește copilul (secțiunea 136 din CMP).

Competența teritorială în procedurile privind **calitatea procesuală activă** aparține instanței în circumscripția căreia se află domiciliul persoanei a cărei calitate este vizată (secțiunea 232 din CMP).

Competența teritorială în procedurile privind **acordarea permisiunii de izolare și reținere a unei persoane într-o unitate medicală** aparține instanței în circumscripția căreia se află unitatea medicală (secțiunea 252 din CMP).

Competența teritorială în procedurile privind **desemnarea unui custode** aparține instanței în circumscripția căreia se află domiciliul persoanei vizate; în cazul în care nu există o astfel de instanță, are competență instanța în circumscripția căreia se află activele deținute de persoana fizică (secțiunea 273 din CMP).

Competența teritorială în procedurile privind **declararea decesului** aparține instanței ordinare a persoanei al cărei deces urmează să fie declarat (secțiunea 220 din CMP).

Competența teritorială în procedurile privind **succesiunea** aparține instanței în circumscripția căreia:

- a) s-a aflat domiciliul testatorului la momentul decesului;
- b) se află activele testatorului, cu excepția cazului în care competența se stabilește în conformitate cu litera (a);
- c) a decedat testatorul, cu excepția cazului în care competența se stabilește în conformitate cu literele (a) sau (b) (secțiunea 158 din CMP).

În cadrul procedurilor succesoriale ulterioare, are competență teritorială instanța care a soluționat procedura succesorală (secțiunea 159 din CMP).

În cazul în care o acțiune a unui minor care are calitatea de moștenitor trebuie aprobată de o instanță în legătură cu procedurile succesoriale, instanța în fața căreia se desfășoară procedura succesorală are competența de a aproba acțiunea în justiție [secțiunea 160 alineatul (1) din CMP].

Competența teritorială în procedurile privind **depozitul notarial** aparține instanței în circumscripția căreia se află sediul social al notarului care primește în depozit banii, obiectele sau valorile mobiliare (secțiunea 334 din CMP).

Competența teritorială în procedurile privind **înlocuirea pe cale judiciară a unei garanții pierdute care a fost emisă de o bancă sau de o sucursală a unei bănci străine** aparține instanței în circumscripția căreia se află sediul social al băncii sau al sucursalei băncii străine. În caz contrar, instanța ordinară a reclamantului are competență în procedurile privind înlocuirea unui document pe cale judiciară. În cazul în care instanța ordinară a reclamantului nu se află în Republica Slovacă, are competență instanța în circumscripția căreia se află punctul de plată (secțiunea 311 din CMP).

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

Nu.

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

Competența instanțelor specializate este reglementată în articolele 22-33 din CMP; mai precis, există instanțe specializate competente în:

- a) proceduri privind cambiile și securile;
- b) litigii de muncă;
- c) proceduri de faliment și restructurare;

- d) litigii în materie de proprietate intelectuală;
- e) litigii privind concurența neloială și litigii în materia drepturilor de autor;
- f) litigii care decurg din concurența economică;
- g) litigii privind procedurile de arbitraj;
- h) litigii care decurg din acorduri bursiere;
- i) litigii privind stabilirea nulității unui acord, a unui contract de concesiune de lucrări sau a unui acord-cadru;
- j) litigii care decurg din controlul abstract în domeniul protecției consumatorilor;
- k) litigii privind despăgubirile pentru daune nucleare;
- l) chestiuni referitoare la măsurile de protecție în materie civilă dispuse într-un alt stat membru al UE.

Ultima actualizare: 14/01/2019

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Jurisdicție - Finlanda

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

În Finlanda acțiunile civile sunt soluționate de instanțele generale. Instanțele speciale sunt în general instanțe de apel sau, în caz contrar, acestea se ocupă de alte cauze decât cele prezentate de cetățeni.

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

Tribunalul general de primă instanță în acțiunile civile din Finlanda este instanța districtuală (*käräjäoikeus*). Curțile de apel (*hovioikeus*) acționează în principal ca instanțe de apel.

2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

Regula principală este că acțiunile sunt prezentate instanței generale de prim grad de jurisdicție în circumscripția căreia se află reședința pârâtului. Această regulă se aplică, de asemenea, în situațiile în care pârâtul este persoană juridică. Numai un număr redus de acțiuni sunt soluționate în alte instanțe.

2.2.2 Reglementări particulare

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

Printre cauzele în care este posibil acest lucru se numără următoarele:

Acțiuni privind divorțul, încetarea conviețuirii sau a validității căsătoriei ori partajul bunurilor în alte circumstanțe decât în urma decesului unuia dintre soți pot fi adresate unei instanțe de prim grad de jurisdicție dintr-o circumscripție judiciară în care se află reședința sau domiciliul oricărui dintre soți.

Acțiunile privind operațiunile unei sucursale, ale unui departament sau unei reprezentanțe ori operațiunile de la un alt astfel de sediu comercial al unei persoane juridice sau operațiunile de la sediul unui comerciant individual, în cazul în care persoana juridică respectivă sau comerciantul individual respectiv sunt pârâți, pot fi, de asemenea, prezentate unei instanțe de prim grad de jurisdicție dintr-o circumscripție judiciară în care se află sediul comercial vizat.

O plângere formulată de un consumator împotriva unui comerciant pe baza legislației privind protecția consumatorilor poate fi, de asemenea, audiată de o instanță de prim grad de jurisdicție din circumscripția judiciară în care consumatorul în cauză își are reședința sau domiciliul.

Instanța pieței (*markkinaoikeus*) acționează ca instanță de prim grad de jurisdicție pentru litigiile, cererile și plângerile privind drepturile de proprietate industrială și drepturile de autor.

Acțiunile privind contractele de muncă pot fi, de asemenea, prezentate unei instanțe de prim grad de jurisdicție din circumscripția judiciară în care este exersată de obicei activitatea care face obiectul contractului vizat. În cazurile în care activitatea nu este în general desfășurată în cadrul aceleiași circumscripții, o plângere formulată de un angajat împotriva angajatorului său poate fi audiată, de asemenea, de o instanță de prim grad de jurisdicție din circumscripția în care angajatorul își are sediul comercial.

Acțiunile privind despăgubirile din motive altele decât cele contractuale pot fi prezentate, de asemenea, unei instanțe de prim grad de jurisdicție din circumscripția judiciară în care a avut loc fapta sau neglijența care au stat la baza plângerii sau unde a avut loc pierderea rezultată. Tipurile de acțiuni susmenționate pot fi prezentate, de asemenea, unei instanțe de prim grad de jurisdicție din circumscripția în care reclamantul își are reședința sau domiciliul, dacă plângerea se bazează pe Legea privind asigurările auto de răspundere civilă (*liikennevakuutuslaki*), Legea privind rănirea pacienților (*potilasvahinkolaki*), Legea privind răspunderea civilă pentru produse (*tuotevastuulaki*), Legea privind asigurarea în caz de daune aduse mediului (*laki ympäristövahinkovakuutuksesta*) sau Legea privind răspunderea civilă pentru circulația feroviară (*raideliikennevastuulaki*).

Acțiunile privind bunurile imobile pot, de asemenea, să fie prezentate unei instanțe de prim grad de jurisdicție din circumscripția în care se află bunurile imobile.

Acțiunile privind întreținerea pot fi prezentate, de asemenea, unei instanțe de prim grad de jurisdicție din circumscripția judiciară în care își are reședința reclamantul sau beneficiarul pensiei de întreținere.

În cauzele internaționale, se pot aplica normele de jurisdicție stabilite în regulamentele UE sau tratatele internaționale.

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

Instanța competentă nu va fi întotdeauna instanța locului de reședință al pârâtului. De exemplu,

Acțiunile privind stabilirea paternității trebuie prezentate unei instanțe de prim grad de jurisdicție din circumscripția în care mama sau copilul își are reședința sau domiciliul. Acțiunile privind revocarea paternității trebuie prezentate unei instanțe de prim grad de jurisdicție din circumscripția în care își are reședința copilul.

Acțiunile privind încredințarea copilului și dreptul de vizită trebuie prezentate unei instanțe de prim grad de jurisdicție din circumscripția în care își are reședința copilul.

Acțiunile privind aplicarea încredințării copilului și a dreptului de vizită trebuie prezentate unei instanțe de prim grad de jurisdicție din circumscripția în care copilul sau pârâtul își are reședința sau în care oricare dintre aceștia își are reședința temporară.

Acțiunile privind desemnarea tutorilor sau încetarea tutelei sau restricționarea capacității legale sau eliminarea ori modificarea unor astfel de restricții trebuie prezentate unei instanțe de prim grad de jurisdicție din circumscripția în care își are reședința persoana căreia i se restricționează capacitatea legală.

Acțiunile privind confirmarea adopției trebuie prezentate unei instanțe de prim grad de jurisdicție din circumscripția în care părintele adoptiv își are reședința sau domiciliul.

Acțiunile privind moștenirea și proprietățile trebuie prezentate unei instanțe de prim grad de jurisdicție din circumscripția în care defunctul și-a avut reședința sau domiciliul.

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

În acțiunile civile (dar nu în procedurile necontencioase) părțile interesate pot, supunându-se anumitor condiții, alege o instanță, alta decât instanța competentă în mod normal (instanța de prim grad de jurisdicție).

Dreptul consumatorilor, al angajaților sau al persoanelor care solicită ori beneficiază de întreținere de a prezenta acțiuni în instanța indicată în Codul de procedură judiciară (*oikeudenkäymiskaari*) nu poate fi restricționat de acorduri de alegere a forului, cu excepția cazurilor în care astfel de acorduri sunt încheiate după apariția litigiului.

Acordurile de alegere a forului trebuie încheiate în scris și acestea pot fi limitate la un litigiu specific sau pot acoperi orice litigii ulterioare care reies dintr-o anumită relație juridică.

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

Instanța pieței acționează ca instanță de prim grad de jurisdicție pentru litigiile, cererile și plângerile privind drepturile de proprietate industrială și drepturile de autor. În rest, în Finlanda se recurge la un sistem judiciar special doar pentru litigii în circumstanțe excepționale.

Linkuri

Instanțele finlandeze

Ultima actualizare: 02/03/2018

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Jurisdicție - Suedia

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

Litigiile de drept civil sunt în mod normal examinate de o instanță de drept comun. Acțiunea trebuie introdusă la o instanță districtuală („tingsrätt”) competentă. Există două instanțe specializate care examinează anumite tipuri de cauze de drept civil, și anume instanța pentru litigii de muncă („*Arbetsdomstolen*”) și instanța pentru litigii comerciale („*Marknadsdomstolen*”). Există, de asemenea, anumite instanțe districtuale care soluționează tipuri specifice de cauze.

Informațiile cu privire la competența acestor instanțe sunt disponibile la [întrebarea 3 de mai jos](#).

Mai multe informații cu privire la instanțele de drept comun sunt disponibile [aici](#), iar cu privire la instanțele specializate [aici](#).

Anumite litigii de drept civil sunt examinate de organisme care nu sunt în realitate instanțe. Prin utilizarea unei proceduri simplificate, autoritățile de executare pot solicita unei părți să facă o plată sau să întreprindă anumite acțiuni. Deciziile luate de autorități pot fi contestate în fața unei instanțe districtuale. Anumite tipuri de litigii referitoare la chirii sau la contractele de închiriere sunt examinate de instanțe competente pentru chirii sau contracte de închiriere.

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

În principiu toate cauzele de drept civil sunt mai întâi introduse în fața instanței inferioare, instanța districtuală („tingsrätt”).

2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

Ca regulă generală, o cauză trebuie introdusă la instanța domiciliului pârâtului. O persoană fizică se consideră a fi domiciliată în localitatea în care aceasta este înregistrată în registrul populației. Agenția Fiscală Suedeză („*Skatteverket*”) poate furniza informații cu privire la localitatea în care este înregistrată o persoană în registrul populației (tel: +46 (0)8 56 48 51 60). În mod normal, se consideră că persoanele juridice au domiciliul acolo unde se află sediul lor social.

De asemenea, este posibil să fie sesizată o instanță suedeză chiar dacă persoana nu locuiește în Suedia. Dacă pârâtul nu are domiciliu, poate fi sesizată instanța în a cărei circumscripție se află acesta sau, în anumite cazuri, instanța în a cărei circumscripție a locuit sau s-a aflat ultima dată. În anumite litigii civile o cauză poate fi introdusă în Suedia chiar dacă pârâtul locuiește în străinătate. Dacă acesta deține o proprietate în Suedia sau a încheiat un contract în Suedia, acest fapt va fi foarte important pentru stabilirea competenței.

În cauzele internaționale este important de reținut că dispozițiile suedeze privind competența instanțelor pot fi aplicate numai acolo unde există competență jurisdicțională suedeză. În majoritatea cazurilor se aplică competența suedeză dacă o instanță suedeză are competență în temeiul dispozițiilor naționale privind competența instanțelor. De asemenea, este necesar în acest context să se ia în considerare orice acorduri internaționale aplicabile. Cele mai importante dintre acestea pentru Suedia sunt Regulamentul Bruxelles I, Convenția de la Bruxelles și Convenția de la Lugano, toate acestea reglementând competența instanțelor dacă pârâtul locuiește într-un stat acoperit de regulamentul sau convenții. În special, acestea prevăd, de asemenea, că criteriul de stabilire a competenței conform căruia o acțiune referitoare la o obligație de plată poate fi introdusă acolo unde pârâtul deține o proprietate nu se poate aplica în cazul unei persoane domiciliată într-un stat membru sau într-un stat parte la convenție.

2.2.2 Reglementări particulare

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

Există anumite norme privind competența care prevăd posibilitatea de a sesiza altă instanță decât cea din localitatea în care locuiește pârâtul. De asemenea, există norme privind conflictul de competență prevăzute în diverse acorduri internaționale, precum Regulamentul Bruxelles I și Convențiile de la Bruxelles și Lugano.

Principalele norme suedeze privind conflictul de competență:

Oricine care a suferit daune poate sesiza instanța în a cărei circumscripție s-a produs fapta prejudiciabilă sau dauna. În principiu, această dispoziție nu se aplică în cazul încălcării unui contract. O acțiune în despăgubiri ca urmare a unei fapte penale poate fi introdusă concomitent cu urmărirea penală a infracțiunii.

Consumatorii pot introduce o acțiune împotriva unui comerciant la propria instanță competentă pentru cereri cu valoare redusă legate de dreptul consumatorilor.

Acțiunile care implică o creanță în temeiul unui contract pot în anumite cazuri să fie introduse la instanța în a cărei circumscripție a fost încheiat contractul. Pe de altă parte, nu există dispoziții în legislația suedeză care să confere competență instanței în a cărei circumscripție urmează să fie executat contractul. O acțiune împotriva unui comerciant având drept obiect un litigiu de natură comercială poate fi introdusă la instanța în a cărei circumscripție desfășoară activitatea comercială.

Acțiunile privind încredințarea unui copil, stabilirea locuinței și drepturile de vizită sunt în mod normal soluționate de instanța în a cărei circumscripție își are domiciliul copilul (a se vedea, de asemenea, secțiunea privind responsabilitatea părintească – Suedia).

Acțiunile privind întreținerea copilului sunt introduse de obicei la instanța domiciliului pârâtului, dar procesele privind paternitatea, cauzele matrimoniale și cauzele privind responsabilitatea părintească (încredințarea copiilor și locuința copiilor) pot fi soluționate, de asemenea, de o altă instanță.

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

Legislația suedeză cuprinde o serie de norme privind competența exclusivă, conform cărora cauza trebuie introdusă la o anumită instanță. Există, de asemenea, norme privind competența exclusivă stabilite în diferite acorduri internaționale, precum Regulamentul Bruxelles I și Convențiile de la Bruxelles și Lugano. Dacă pentru o acțiune acoperită de oricare dintre aceste norme este sesizată altă instanță decât cea având competența exclusivă, instanța respectivă nu poate soluționa acțiunea.

Principalele norme suedeze privind competența exclusivă:

Majoritatea litigiilor privind proprietatea trebuie soluționate de instanța în a cărei circumscripție se află bunul.

Anumite litigii legate de proprietate trebuie soluționate de o instanță competentă pentru litigiile privind proprietatea („fastighetsdomstol”) sau de o instanță competentă pentru litigii legate de chirii sau contracte de închiriere („hyresnämnd” or „arrendenämnd”). Din nou, aceasta depinde de locul în care se află bunul.

Acțiunile succesoriale pot fi soluționate de instanța domiciliului defunctului.

Litigiile între soți și litigiile privind partajarea bunurilor între soți trebuie soluționate de instanța în a cărei circumscripție locuiește una dintre părți.

În cazul în care litigiul trebuie soluționat de instanța pentru litigii de muncă („Arbetsdomstolen”) sau de instanța pentru litigii comerciale („Marknadsdomstolen”), cauza nu poate fi introdusă la instanța de drept comun în a cărei circumscripție își are domiciliul reclamantul.

Pentru majoritatea litigiilor de dreptul mediului, drept maritim și dreptul proprietății intelectuale, există norme speciale care conferă competență unei singure instanțe.

Instanța de al doilea grad de jurisdicție Svea („Svea hovrätt”) este competentă pentru soluționarea anumitor petiții privind executarea hotărârilor unor instanțe străine.

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

Părțile pot încheia un acord conform căruia un litigiu poate sau trebuie să fie soluționat de o anumită instanță. Acesta este cunoscut sub numele de acord de extindere a competenței și trebuie încheiat în scris. Acordul poate stabili că o singură instanță are competență exclusivă. Este posibil, de asemenea, să se convină ca o altă instanță decât cea prevăzută de normele obișnuite să aibă competență. De asemenea, părțile pot desemna mai multe instanțe competente. În principiu, instanța desemnată de părți ca având competență este obligată să accepte o cauză pentru care este sesizată. Totuși, aceasta nu se aplică dacă acordul contravine oricăror norme privind competența exclusivă. Dacă una dintre părți susține că acordul de extindere a competențelor nu este valabil, instanța trebuie să examineze afirmația, având ca urmare faptul că aceasta ar putea să nu aibă competență.

O instanță care în mod normal nu ar avea competență, poate avea competență dacă pârâtul nu susține că acțiunea este examinată de o instanță necorespunzătoare (aceasta este cunoscută sub denumirea de „prorogare de competență tacită”). Această posibilitate nu este valabilă atunci când se aplică normele privind competența exclusivă; instanța trebuie să examineze acest aspect din proprie inițiativă. Totuși, instanța nu va examina automat dacă o cauză a fost introdusă contravenind normei principale, normelor privind conflictul de competență sau unui acord de extindere a competenței. Orice afirmație conform căreia instanța nu are competență trebuie formulată prima dată când părțile depun declarații în cadrul cauzei. Cu toate acestea, dacă pârâtul nu face nicio declarație și instanța trebuie să pronunțe o hotărâre în lipsă, aceasta trebuie să examineze dacă deține competență.

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

Există două instanțe specializate care soluționează litigiile de drept civil; acestea sunt instanța pentru litigii de muncă („Arbetsdomstolen”) și instanța pentru litigii comerciale („Marknadsdomstolen”). Instanța pentru litigii de muncă soluționează litigiile privind relațiile industriale, și anume litigiile legate de relația dintre un angajator și un angajat. Instanța pentru litigii comerciale soluționează cauzele în materie de dreptul concurenței și drept comercial.

Anumite instanțe districtuale („tingsrätter”) soluționează anumite tipuri de cauze civile. Cinci dintre instanțele districtuale suedeze soluționează, de asemenea, cauze de drept fiuciar și de mediu („mark- och miljödomstolar”). Aceste instanțe soluționează cauze acoperite de Codul de mediu („miljöbalken”) și cauze privind exproprierea și parcelarea terenurilor. Cauzele maritime sunt soluționate de șapte instanțe districtuale care sunt instanțe de drept maritim („sjörättsdomstolar”). Există norme speciale pentru litigiile privind dreptul proprietății intelectuale, în special litigiile referitoare la brevete, care acordă instanței districtuale din Stockholm („Stockholms tingsrätt”) competență exclusivă.

Ultima actualizare: 12/11/2015

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.